

www.burmesedclassic.com

ပုဂ္ဂန်
မြတ်စွာနှင့်

လျော့လျော့

ညီးရောင်းအောင်

မမားဝိုက် (လျော့) မမားကျော် ထိုးရောင်းအောင်

BURMESE
CLASSIC

ဒုတိယအကြောင်

www.burmesedclassic.com

ဦးကျော် [၁၇၂-၁၉၉၄]

ဖော်လျှော်တန်းကျောင်း(၁၉၃၄)၊ ပန္တုဗြိုင်၊ မဟာဝိယာရာ
ရှာမ ကျောင်းတိုက် (၁၉၆၆)၊ မွှေ့လေးဗြိုင်၊ တော်ပြင် ဘုရားကြီး
တိုက် ဆရာတော် ဦးကြယ်ကျောင်း (၁၉၄၈)၊ သက်ကြံးတွေ့ဆုံးလ်
(၁၉၆၀)၊ အီနိုယ်ပြည် ဘုရားတွေ့ဆုံးလ် (၁၉၇၁)၊ ထို့စွဲ ပညာ
သင်ခဲ့သည်။ အတိယက်က ဓမ္မစရိတ်၊ သက္ကသာက ဓမ္မစရိတ်
(ဝါယာကာ)၊ အနိုင်ရ ဓမ္မစရိတ် (သိရောမတော်) [၁၉၅၂]၊ တွေ့ဆုံးလ်
ဝင်တန်း (၁၉၆၆)၊ သက်ကြံးတွေ့ဆုံးလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (၁၉၆၇)၊
ဘုရားတွေ့ဆုံးလ်မှ မဟာဝိယာရာဘွဲ့ (သက္ကတော်)နှင့် သဒ္ဓမ္မအောက်
၁၁ (သာယာမတော်) [၁၉၇၁] တို့ ရှိခဲ့သည်။

ဘဏ္ဍာ တွင် ရှုပ်သာမျက် ထင်းသည်။ ဘဏ္ဍာ တွင် ရဟန်အဖြစ်လည်း
ကောက်သည်။ ဘဏ္ဍာ တွင် လူတို့လည်း ပြည်သူ့ ထောက်ပဲများ
အပ်ချက်များဖွံ့ဖြိုးစိတ်၏ ရွှေသာသုရာ ရွှေဟန္တာဖွံ့ဖြိုး လက်ထောက်
အယ်ခါတာ၊ အပ်ချက်ရေးအရာရှင်(၁)၊ သာသနရေးဦးစီးဌာန၏
တွဲဖက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ တာဝန်များကို ထင်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဘဏ္ဍာ
တွင် အပြီးစားစားယဉ်သည်။

၂၀၁၁ ထွန်

မြန်မာစာအုပ်များ

၁၃၄။ ရွှေ့ခေါင်း၏ သူရုတေသန်းသုံးယောက် (The Three Musketeers by Alexandre Dumas)

၁၃၅။ ဘင်္ဂလူးဆရာများ၏ စိတ်နယ်လွန်ပညာနှင့်

စိတ်ပညာပဒေသာ

၁၃၆။ ဦးရွှေအောင်၏ ကုသိသုတေသန အကုသိသု

၁၃၇။ အော်၏ မဟာဆန်ချင်းသူ

၁၃၈။ မိုလ်အေးဟောင်၏ လူလော နာမာဘာဝလော (Invisible Man by H.G. Wells)

၁၃၉။ တင်မောင်မြင့်၏ မဒမကျော် (Madame Curie

by Eve Curie)

၁၄၀။ အောင်တာစင်လေးမြင့်၏ မင်းသားလေး (Le Petit Prince by Antoine de Saint-Exupéry)

၁၄၁။ ရွှေ့ခေါင်း၏ ဝနှုံးလုံး

၁၄၂။ မြတ်၌၏ တိတွင်းစွဲ (Creative Thinking by MICHAEL Le BOEUF)

၁၄၃။ အောင်လော်ထွန်း၏ ယက်စိတ္တရှင်ကို (A Precocious Autobiography by Yevgeny Yevtushenko)

၁၄၄။ ရွှေ့ခေါင်း၏ ရှင်ခွဲနားနှင့် အြားထွေးလို့များ

၁၄၅။ ခင်မျိုးရွှေ့၏ မိုင်ကယ်အိန့်ကယ်လို (The Agony and the Ecstasy by Irving Stone)

၁၄၆။ ကျော်အောင်၏ ဆမ်းမားဆက်မြွှေ့၏ ဝါယွှေ့များ

၁၄၇။ တင်မောင်မြင့်၏ လက်ထပ်ထိုးမြှေ့မြင်း အနုပညာ

၂၀၁၁ နှစ် ကိုယ်ဘာနှင့် အောက်တိဘာတွင်
ထုတ်ထော်မည့်စာအုပ်များ

၁၅၁။ ရဲမြတ်၏ ဖြောက်တော်

၁၅၂။ ပါရွှေ့၏ ဒီဇု

၁၅၃။ ဘင်္ဂလူးဆရာများ၏ ကောရိယယ် ဂါနီယာ မားကွက်နှင့်

လက်ခွေးစံ ဝါယွှေ့များ

၁၅၄။ ရွာမှတ်ကျော်မမလေး၏ ဘဝုရိပိများ

၁၅၅။ အော်သန်းရွေ့လားဝယ်၏ ကုန်းဘောင်ရှင်းတမ်း

ရှုပြည့်စာအုပ် ၁၄၈

ဗုဒ္ဓဝါဒ ပေါ်ထွွန်းခြင်း

ဦးရွှေအောင်

မဟာဝိဘာ (သတ္တတ)

ဝင့်သကာ နှင့် သီရောမဏီ

ရှုပြည့်စာအုပ်၏

အမှတ် ၃၈၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မန္တလောက်တွန်၊ ရန်ကုန်မြို့၊

ပုံး။ ၀၁-၂၉၆၆၇၁(အိမ်)၊ ၂၅၂၇၉(ဆိပ်)

[၁၁ ထွန်း၊ ၂၀၁၁]

ତାମ୍ର ଶିଳ୍ପିଙ୍କର ଅଧିକାରୀ [୬୫୫ / ୨୦୦୦ (୧)]
 ଖର୍ଚୁକୁଳେ ଶିଳ୍ପିଙ୍କର ଅଧିକାରୀ [୩୨ / ୨୦୦୧ (୧)]

ଶିକ୍ଷୟ ଧ୍ୟାନପୂର୍ବ

ပုဂ္ဂိုလ်:
ပထမအကြိမ် - (၁၉၉၂) ဒီဇင်ဘာလ
ဒုတိယအကြိမ် - (၂၀၀၁) ရာပြည့်စာဆိပ်တိုက်
အနေ [၁၉၀၀]

မျက်နှာတဲ့ အတွင်းမေသား ဖို့ပို့ဘူ
ဒေဝော်အေးမြင့် [၂၀၅၉၁။]၊ ရာပြည့်အော်ဆက်
အမတ် ဘရာ၊ လင်း ၇၀ ပုဇွန်တောင်မြိုက်ထု၊ ရှင်ကွန်မြို့၊

အတင်းပလင်

G3D997

ବ୍ୟାକପରିଷ୍ଠ

မျက်နှာပုံး ပန်းချီ
တိဘဏ်

□

ଦୟାପୁର
ମୋହନ୍ତି

၁၁၁

၁။	ဗုဒ္ဓဝါဒ ပေါ်ထွန်းခြင်း (၁)	၉
၂။	ဗုဒ္ဓဝါဒ ပေါ်ထွန်းခြင်း (၂)	၂၅
၃။	ဗုဒ္ဓဝါဒ ပေါ်ထွန်းခြင်း (၃)	၃၈
၄။	ဗုဒ္ဓဝါဒ ပေါ်ထွန်းခြင်း (၄)	၄၈
၅။	မြတ်စွာဘုရား၏
သာသနာတော် ပေါ်ထွန်းလာခြင်း (၁)	၆၀
၆။	မြတ်စွာဘုရား၏
သာသနာတော် ပေါ်ထွန်းလာခြင်း (၂)	၇၂
၇။	မြတ်စွာဘုရား၏
သာသနာတော် ပေါ်ထွန်းလာခြင်း (၃)	၈၄
၈။	အဘိဓမ္မာ	၉၆
၉။	မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထေရဝါဒအတ်မြစ်	၁၀၂;
၁၀။	မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဇင်ဝါဒ	၁၁၆

ဗုဒ္ဓရိဒ ပေါ်တွန်းမြင်း (၁)

အမှန်အားဖြင့် “ဗုဒ္ဓဝါဒ” ဟူ၍ မရှိ။ သစ္စာလေးပါး
သာ ရှိ၏။ သစ္စာလေးပါးသည်သာ “ဗုဒ္ဓဝါဒ” ဟူ၍
ဆိုသော် ဆိုနိုင်၏။

“သစ္စာလေးပါး” ဟူသည့်မှာလည်း ကမ္ဘာ
အဆက်ဆက် တည်ရှိနေသာ ဘုရား အဆူဆူတို့၏
“ဝါဒ” သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တစ်ဆူဆူသော
မြတ်စွာဘုရား၏ “ဝါဒ” ဟူ၍ ဆိုဖို့ က်၏။ ဘုရား
အဆူဆူတို့၏ ဝါဒကိုပင် ဘုရား အဆူဆူတိုက
ယောပြန်ခြင်း ဖြစ်၏။ အသစ်အဆန်း အနေဖြင့်
ယောပြန်းဟူ၍ ဘာမျှမရှိ၍ သို့ရာတွင် သစ္စာလေးပါး
အနေဖြင့် အဟောင်း အဟောင်းသည်ပင် သစ္စာ
လေးပါးအနေဖြင့် အသစ်အဆန်းသဖွယ် ဖြစ်သော
အခါ သစ္စာလေးပါးကိုပင် “ဗုဒ္ဓဝါဒ” ဟူ၍ လောက
၏ ပြောဆိုကြခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်ကား “ဝါဒသန်”
မဟုတ်။

သစ္ာလေးပါးသည် ကမ္မာအဆက်ဆက် ရှိသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ “ရှိခြင်း” ဟုသည်မှာ နှစ်မျိုး ရှိပြန်၏။ ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ “အာရုံသီ” အဖြစ်သို့ ရောက်သော “ရှိခြင်း” နှင့် ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ “အာရုံသီ” အဖြစ်သို့ မရောက်သော “ရှိခြင်း” တို့ပင် ဖြစ်၏။

လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူသော အခါ သစ္ာလေးပါးသည် ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီ အဖြစ်သို့ မရောက်။ ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ကြုံးပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိ။ ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ကြုံးပေးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “မြတ်စွာဘုရားသာ” ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် လောက၌ မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်တော် မမူသောအခါ သစ္ာလေးပါးဟူသည် ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီအဖြစ်သို့ မရောက်သော ကြောင့် လောက၌ သစ္ာလေးပါးဟူသည် မရှိသော သို့ ထင်မှတ်ရ၏။ အောမှန်အားဖြင့် သစ္ာလေးပါးသည် လောက၌ မရှိခြင်းတော့ မဟုတ်။ ရှိပါလျက်သားနှင့် ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ကြုံးပေးမည့်သူ မရှိသော ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် သစ္ာလေးပါးကို “သန္တရ” ဖု၍ ခေါ်ပါ၏။ “သန္တရ”၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ “ထာ ဝစ် တည်ရှိနေသော ဓမ္မ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထာဝစ် တည်ရှိနေသော သစ္ာလေးပါးသည် လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူသောအခါ ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းနှင့် လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူသောအခါ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ အာရုံသီ အဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်းသာ ထူးခြား၏။ ထာဝစ် သစ္ာလေးပါးရှိသည် ကတော့ အမှန်ပင်။ လောက၌ သစ္ာလေးပါးတို့ ဆိတ်သုဉ်းခြင်းမည်သည် မရှိကောင်းပါချေ။

လောကတွင် ဝါအနှင့် ပတ်သက်၍ တည် ထောင်သူများလည်း ရှိကြ၏။ ဖော်ထုတ်သူများ လည်း ရှိကြ၏။ တည်ထောင်သူများ ဆိုသည်မှာ လုံးဝမ ရှိသေးသော အခြေအနေမှ ထင်ရှားရှိလာသော အခြေအနေသို့ ရောက်အောင် ပြုလုပ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသူများကို ပါဋ္ဌဝါဟာရအားဖြင့် “ဥပ္ပါဒက” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဥပ္ပါဒက၏ သဒ္ဓါအနက် မှာ “အသစ် ဖြစ်ပေါ်စေသူ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဖော်ထုတ်သူများ ဆိုသည်မှာ တို့မြှုပ်နှံသော အခြေအနေမှ ထင်ရှားရှိလာသော အခြေသို့ ရောက်အောင် ပြုလုပ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသူများ

ကိုပါဉီဝေါဟာရအားဖြင့် “အဘိယ္ဗာ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ “အဘိယ္ဗာ” ၏ သဒ္ဓါဒနက်မှာ “တိမ်မြှပ်နေသည်ကို ဖော်ထုတ်သူ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဝါဒတစ်ရပ်ကို အသစ်တည်ထောင်သူ “ဥပ္ပါဒက” ဟူသည်မှာ တိတ္ထိများ ဖြစ်ကြ၏။ တိတ္ထိများ သည် မိမိတိ၏ ဝါဒသစ်များကို တည်ထောင်ကြ၏။ ထို ဝါဒသစ်များကား ပြီးပြည့်စုစွင်း ရှိကြသည် မဟုတ်။ ဝါဒတစ်ခုထက် အခြား ဝါဒတစ်ခုက ပို၍ ကောင်းမြှု ဖြစ်၏။ နှစ်ခု သဘောအရ မတူညီသော သဘောကို ဆောင်သည် ဆိုကတည်းက တစ်ခုက အခြားတစ်ခုထက် ပို၍ ကောင်းခြင်း သဘောကို ဆောင်လေ၏။

တိမ်မြှပ်နေသာ ဝါဒကို ဖော်ထုတ်သူ “အဘိယ္ဗာ” ဟူသည်မှာ ဝါဒကို အသစ်တိတ္ထိသူ မဟုတ်ဘဲ အဟောင်းကို ဖော်ထုတ်သူသာ ဖြစ်၏။ ဝါဒဟောင်းကို ဖော်ထုတ်သူများမှာ မြတ်စွာဘုရားများသာ ဖြစ်ကြ၏။ ဝါဒဟောင်း ဟူသည်မှာလည်း သစ္စာလေးပါးသာ ဖြစ်၏။ သစ္စာလေးပါးသည် တိမ်မြှပ်နေရာမှ ပေါ်ပေါ်ကြလောင် သဗ္ဗာသူတွင် တော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ဖော်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “ဝါဒသစ်ကို တည်ထောင်သူ” ဟူ၍ မဆိုရဘာ “တိမ်မြှပ်နေသာ

များမြတ်စွာသူများ

သစ္စာလေးပါးကို ဖော်ထုတ်သူ” ဟူ၍သာ ဆိုရ၏။

တိမ်မြှပ်နေသာ သစ္စာလေးပါးကို ဖော်ထုတ် မိမိအောင် အားထုတ်ရသည်ကား လွယ်ကူသည့် တော့ မဟုတ်။ လေးသချဲ့နှင့် ကမ္မာတစ်သိန်းတိုင် အောင် ကျင့်ရ၏။ လေးသချဲ့နှင့် ကမ္မာတစ်သိန်းတိုင် အောင် ကျင့်ရာတွင် အခြေခံအချက်များ အနေ ပြင့် လောကအပ်၍ ကြိုင်နာတတ်ဖို့ လို၏။ အနှစ်နာ ခံတတ်ဖို့လည်း လို၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ဖို့လည်း လို၏။

ဤအိုသုံးရပ်ကို ပြည့်စုစွဲအောင် ဖြည့်ကျင့်ရ၏။ ဤအိုသုံးရပ်ကို ပြည့်စုစွဲအောင် ဖြည့်ကျင့်ရာ ၌ အနည်းဆုံး အချိုက်ကာလမှာ လေးသချဲ့နှင့် ကမ္မာတစ်သိန်း ဖြစ်၏။ လေးသချဲ့နှင့် ကမ္မာတစ်သိန်းတိုင် အောင် ဖြည့်ကျင့်ပါမှ ဤအိုသုံးရပ်သည် ပြည့်စုသော အဆင့်သို့ ရောက်၏။

အိုသုံးရပ်တွင် လောကအပ်၍ ကြိုင်နာခြင်း အဂိုရပ်ဖြင့် နောက်ဆုံး၌ မဟာကရာဏာတော်ကို ရ၏။ အနှစ်နာခံခြင်း အဂိုရပ်ဖြင့် နောက်ဆုံး၌ အရဟတ္တာမင်း ဥပုက်တော်ကို ရ၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်ခြင်း အဂိုရပ်ဖြင့် နောက်ဆုံး၌ သဗ္ဗာသူတွင် ဥပုက်တော်ကို ရ၏။

များမြတ်စွာသူများ

သူမေတာ ရှင်ရသေးသည် ယောကျားကောင်း
ဖြစ်၏။ ယောကျားကောင်းတို့ မည်သည်မှာ ကြင်နာ
တတ်သော စိတ်လည်း ရှိရ၏။ အနစ်နာခံနိုင်သော
စိတ်လည်း ရှိရ၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်
ချက်လိုသော စိတ်လည်း ရှိရ၏။ ဤအကိုးသုံးရပ်နှင့်
ပြည့်စုံလျှင် ယောကျားကောင်း ဖြစ်၏။

ဤအကိုးသုံးရပ်ကို လေးသူချံ့နှင့် ကမ္ဘာတစ်
သိန်း ကာလအတွင်း တဖြည့်ဖြည့်ချင်း ရှင့်သည်
ထက် ရင့်အောင် ပြစ်ပျိုးထောင် လာသောအခါ
နာက်ဆုံးဘဝ်၌ မဟာကရဏာတော်၊ အရဟတ္ထမဂ်
ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗာဉာဏ် ဉာဏ်တော်တို့ကို ရှုံး
လောကထွက်ထား မြတ်စွာဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်
တော်မှုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တိမ်မြှုပ်နေသော သစ္ား
လေးပါးကို ဖော်ထုတ်နိုင်တော်မှုခဲ့၏။

ဂါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ အသိကား ရှေး
ဘုရားတို့၏ အသိနှင့် ဘာမျှ မခြား။ ဂါတမ မြတ်
စွာဘုရား၏ မဗ္ဗာကား ရှေးဘုရားတို့၏ မဗ္ဗာနှင့် ဘာမျှ
မခြား။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဝါဒကား
ဝါဒသစ် မဟုတ်။ မြတ်စွာဘုရားတို့၌ ဝါဒသစ်ဟူ၍
လည်း မရှိ။ ထာဝစ်တည်ရှိပြီး ထာဝစ် မှန်ကန်နေ
သော သစ္ားလေးပါး တည်းဟုသော ဝါဒဟောင်းကို
ဝေနေယျာသွေးဝါတို့၏ အာရုံသိ အဖြစ်သို့ ရောက်

မြန်မာဘုရား

စွားစွာ စွားစွာ စွားစွာ သည် မြတ်စွာဘုရား
များသာ ဖြစ်ကြပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားများထဲတွင်
ဂါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါး အပါအဝင်
ဖြစ်လေ၏။

အသိဉာဏ် ပွင့်ထွန်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍
ဇေတ်သည်လည်း များစွာ စကားပြော၏။ ဘီစီ ၆
ရာစု ဇေတ်ကား လူသားတို့၏ သမိုင်းတွင် အသိ
ဉာဏ် ရင်ကျက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ “ကလေးအဆင့်မှ
လူကြီးအဆင့်သို့ ရောက်သောဇေတ်” ဟူ၍ သမိုင်း
ဆရာတို့က ဆိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဘီစီ ၆ ရာစု
ဇေတ်သည် အသိဉာဏ် ရင်ကျက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍
လည်း ထူးခြား၏။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မင့်မှားမှုနှင့်
ပတ်သက်၍လည်း ထူးခြား၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘီစီ ၆ ရာစုဇေတ်သည် ဝိဇ္ဇာ
ရှုထောင့်မှုလည်း ထူးခြား၏။ စရာဏ် ရှုထောင့်မှု
လည်း ထူးခြား၏။ ကမ္ဘာသမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လျှင်
တရာတ်ပြည့်၌ Lao Tzuနှင့် Confuciusပေါ်ပေါက်
ခဲ့ကြ၏။ ဂရို့ Permerides နှင့် Empedocles
ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြ၏။ ပါရှား၌ Zarathustra ပေါ်
ပေါက်ခဲ့ကြ၏။ အီနိုယ္ဗာ မဟာဝရနှင့် ဗုဒ္ဓတို့ ပေါ်
ပေါက်ခဲ့ကြ၏။

ထိုပညာရှိကြီးများသည် နောင်လာ နောက်
မြန်မာဘုရား

သာ:တိအာ: သူ့ပို့၏ တရားဓမ္မနှင့် ဆိုင်သော အမွှဲ
အနှစ်ကို ပေးခဲ့ကြ၏။ ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်
သစ်ကို ပေးခဲ့ကြ၏။ ယနေ့တိုင်အောင်ပင် လူတို့
သည် ထိပညာရှိကြီးများ ပေးခဲ့သော ဘဝအမြင်သစ်
ဖြင့် လောကကို ကြည့်နေကြခဲ့ပင် ဖြစ်ပါ၏။ နောင်
လည်း ကြည့်နေကြလို့ မည် ဖြစ်ပါ၏။

ထိပညာရှိများ၏ ဘဝအမြင်သစ်နှင့် ပတ်
သက်၍ အကျယ်ဆိုရန် မရှိသော်လည်း၊ ဗုဒ္ဓ၏
အမြင်သစ်နှင့် ပတ်သက်၍မှ ဆိုရန်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓ၏
အမြင်သစ်ကား သစ္စာလေးပါးအမြင် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ၏
သစ္စာလေးပါး အမြင်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် ဘဝ
ဟူသည်မှာ ဘာမျှုံ မဟုတ်၊ အရက်များသမား၏
အမြင်သာ ဖြစ်၏။ သခဖြင့် လွမ်းခြာထားသော
သောက ရပ်တုသာ ဖြစ်၏။

အရက်များသမားဟူသည် ချစ်ရာကိုလည်း
မုန်းတတ်၏။ မုန်းစရာကိုလည်း ချစ်တတ်၏။ စိတ်
ဆိုးစရာ မဟုတ်သည်ကိုလည်း စိတ်ဆိုးတတ်၏။
စိတ်ဆိုးစရာ ဟုတ်သည်ကိုလည်း စိတ်မဆိုးတတ်။
အားလုံး ကမောက်ကမပင် ဖြစ်လေ၏။

ထိုအတူပင် လူ၌ အသဝတရားများ ရှိကြ
၏။ အသဝတရားများ ဟူသည်မှာ အရက်ပင် ဖြစ်
၏။ အသဝတရား လေးပါး ရှိရာတွင် အရက်

မုန်းတတ်၏။

ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသဝက မဟုတ်ကို မဟုတ်မှန်း မသိရှု
လေအောင် ဖူး၏။ မဟုတ်ကို အဟုတ်အဖြစ် ထင်ရှု
လေအောင် ဖော်၏။ အဟုတ်ကိုလည်း အဟုတ်မှန်း
မသိရေလေအောင် ဖူး၏။ အဟုတ်ကို မဟုတ်အဖြစ်
ထင်ရေလေအောင် ဖော်၏။ ဒီဇွာသဝက မဟုတ်ကို
အဟုတ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ အဟုတ်ကို မဟုတ်
အဖြစ် လည်းကောင်း မြင်၏။ ဘဝသဝက ပုဂ္ဂိုလ်
သူတော် အရာဝတ္ထု မဟုတ်ပါဘဲလျက် ပုဂ္ဂိုလ်
သူတော်-အရာဝတ္ထုအဖြစ် မြင်၏။

အမှန်အားဖြင့် မိမိတို့၏ ဒ္ဓရများ၌ ထင်လာ
သော အာရုံများသည် အဆင်း၊ အသံ၊ အရသာ၊
အတွေ့အထိများနှင့် သဘာဝ ဓမ္မများသာ ဖြစ်ပါ
လျက် ယင်းတို့အပေါ်၌ တုပြန်သော အသိကျတော့
ပုဂ္ဂိုလ် သူတော်နှင့် အရာဝတ္ထုများအနေဖြင့် ဖြစ်သွား
၏။

ဒ္ဓရ၌ ထင်လာသည်က အဆင်း ရုပါရုံ၊ သိ
သည်က ပုဂ္ဂိုလ် သူတော် အရာဝတ္ထု။ ဒ္ဓရ၌ ထင်လာ
သည်က အသံ သွှေ့ရုံ၊ သိသည်က ပုဂ္ဂိုလ် သူတော်
အရာဝတ္ထု။ ဒ္ဓရ၌ ထင်လာသည်က အနဲ့ ဂန္ငာရုံ၊
သိသည်က ပုဂ္ဂိုလ် သူတော် အရာဝတ္ထု။ ဒ္ဓရ၌ ထင်
လာသည်က အရသာ ရသာရုံ၊ သိသည်က ပုဂ္ဂိုလ်
သူတော် အရာဝတ္ထု။ ဒ္ဓရ၌ ထင်လာသူ့ကဲ့သော အထိ

မုန်းတတ်၏။

အတွေ့ ဖော်လွှာရှု၊ သီသည်က ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
အရာဝတ္ထု။ ခွဲရှုတ် ထင်လာသည်က သဘောတရား
မွှေ့ရှု၊ သီသည်က ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုတို့
ဖြစ်ကြ၏။

ထင်လာသည်က တစ်မျိုး၊ သီသည်က တစ်
မျိုး ဖြစ်၏။ ဤသို့ အထင်က တစ်မျိုး၊ အသိက
တစ်မျိုး ဖြစ်သည်မှာ ဘဝါသဝကြောင့် ဖြစ်၏။
ကာမာသဝက အားလုံး ဖြစ်ပျက် သခံရများကိုပင်
နှစ်သက်စရာ ကာမရှုစ်များအဖြစ် ဖန်တီးလေ၏။
အမှန်အားဖြင့် အသတေတရား လေးပါးတို့
ကြောင့် တစ်ခုတည်းသော သခံရလောကက သတ္တ
လောကနှင့် ဉာကာသလောကတိုကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း
ဖြစ်၏။ အသတေတရား လေးပါးတို့ ချုပ်သည့်နှင့်
တစ်ပြိုင်နှင်း သတ္တလောကသည်လည်း ချုပ်မည်ဖြစ်
၏။ ဉာကာသ လောကသည်လည်း ချုပ်မည် ဖြစ်
၏။ သခံရ လောကသည်လည်း ချုပ်မည် ဖြစ်၏။
ထိအခါ ဝိသခံရခေါ်သော အမတတရား တစ်ခု
တည်းသာ ကျို့စော့မည် ဖြစ်၏။

ဝိသခံရခေါ်သော အမတတရား ဟူသည်
ကား နိဗ္ဗာန် ဖြစ်လေ၏။ နိဗ္ဗာန် ရပ်လည်း မရှိ၊
နှစ်လည်း မရှိ၊ သခံရ လောကလည်း မရှိ၊ သတ္တ
လောကလည်း မရှိ၊ ဉာကာသလောကလည်း မရှိ။

မြိုင်းအေးခြင်း အငြိမ်းစာတ်ကိုပင် “သနိုဒ်သခာ- ြိုင်း
ချုမ်းခြင်း ချုမ်းသခာ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဘဝ္ဟာသည်မှာ သူခဖြင့် လွမ်းခြားထားသော
သောကရပ်တုပင် ဖြစ်လေရာ၊ မည်သို့သော သူခပင်
ဖြစ်စေ သောကသည် အနုသယအနေဖြင့် ပါဝင်
သည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပြဟာသူခသည်လည်း
သောကကို နောက်ခံပြု၏။ နတ်များသူခသည်လည်း
သောကကို နောက်ခံပြု၏။ စကြေဝတေးမင်း၏ သူခ
သည်လည်း သောကကို နောက်ခံပြု၏။ လူတို့၏
သူခ ဟူသမျှသည်လည်း သောကကို နောက်ခံပြု၏။
အခြားမည်သည့် သတ္တဝါတို့၏ သူခ မဆို သောက
ကို နောက်ခံပြုသည်ချည်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝ္ဟာသည်မှာ တရားကိုယ်
အားဖြင့် သခံရပင် ဖြစ်၏။ သခံရဟုသည်ကလည်း
သတ္တလောကနှင့် ဉာကာသလောက အဖြစ် အသွင်
သတ္တာန် ရှိလေရာ၊ ထိုအသွင်သတ္တာန်များ ပျောက်၍
သခံရ တည်းဟူသော အနှစ်သာရပါ ကုန်စုံသည်
နှင့် တစ်ပြိုင်နှင်း မအိမ့်ရ မနာရာ မသေရာ ဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်ကို ပျက်မောက်ပြုလေတော့၏။

နိဗ္ဗာန်ကို ပျက်မောက်ပြုဖို့ ဆိုသည်မှာ လွယ်
သည်တော့ မဟုတ်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုတို့ကို ကျော်လွန်ပြီး သခံရကို

မြင်နိုင်မှ ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုတိကို
ကျော်လွန်ပြီး သခဲ့ရကို မြင်ဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း
အသင်းပေါင်း လေးပါးကို ပယ်ခွာနိုင်သောမျှ ပယ်
ခွာမှ ဖြစ်၏။ အသင်းပေါင်း လေးပါးကို ပယ်ခွာဖို့
ဆိုသည်မှာလည်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ခန္ဓာကို
ကြည့်နိုင်မှ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဝိပဿနာ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့်
ခန္ဓာကို ကြည့်နိုင်သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အရာ
ဝတ္ထုကို ကျော်လွန်ပြီး သခဲ့ရကို မြင်၏။ ဒုတိယ
အဆင့် အနေဖြင့် သခဲ့ရကို မြင်လျင် သခဲ့ရတိ၏။
ချုပ်ပြုမြဲးရာ ဝိသခဲ့ရကို မြင်နိုင်၏။ ဝိသခဲ့ရကို
မြင်ခြင်းသည် စစ်မှန်သော သုခက္ခာ မြင်ခြင်းပင် ဖြစ်
၏။ ဤသုခက္ခာ သောကရှုပ်တုကို လွှမ်းခြားထား
သော သုခ မဟုတ်၊ သုခတုံး သုခခဲ့ စစ်စစ်သာ ဖြစ်
၏။ ထိုကြောင့် ယင်းကို “သန္တိသုခ” ဟူ၍ ခေါ်ဆို
ခြင်း ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို ရရှိဆိုသည်မှာလည်း
လွယ်သည် မဟုတ်၊ ကြော်မှာသိအပေါ်၍ အခြေခံမှ
ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အသိဟုသည်မှာ ပတ်ဝန်း
ကျင်ကို အခြေခံ၍လည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ ပတ်ဝန်း
ကျင်ကို အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လေသော အသိကို
“ကာမျပါဒါန ပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

မြန်မာ့သုပ္ပန်

အတွေ့အကြောင်းကို အခြေခံ၍လည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။
အတွေ့အကြောင်းကို အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အသိကို
“ဒီနှုပါဒါန ပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ” ဟု ဆိုရ၏။

စရိတ်ကို အခြေခံ၍လည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။
စရိတ်ကို အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အသိကို “သီ
လွှာတုပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။
ကြော်မှာကို အခြေခံ၍လည်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ ကြော်
မှာကို အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အသိကို “အတ္ထ
ဝါဒါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤအို
ကမ္မဘဝေါ ဟုသည်မှာ အောင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်
အသိ ဟုသည်မှာ အောင် ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် တကယ်တမ်း ဝိပဿနာဉာဏ်
ဆိုသည်မှာ ကြော်မှာကို အခြေခံမှ ဖြစ်၏။ ကြော်မှာ
ကို အခြေခံသော ကြော်မှာသိသည်သာလျင် ပတ်ဝန်း
ကျင် သိကိုလည်း လွှမ်းမိုး၏။ အတွေ့အကြောင်းကို
လည်း လွှမ်းမိုး၏။ စရိတ်သိကိုလည်း လွှမ်းမိုး၏။
ထိုကြောင့် “ကြော်သိ” ကို “ပါရမိ” ဟူ၍ ဆိုရ
လေ၏။

(မထိအောက် ဘာသာရေးမှုပိုင်း၊ အတွေ့၏၊ အမှတ်၏၊
နိဝင်ဘာ ၁၉၉၄)

ဗုဒ္ဓဝါဒ ပေါ်ထွန်ခြင်း (၂)

လောကတွင် အတ္ထဟိတလည်း ရှိ၏။ ပရဟိတ
လည်း ရှိ၏။ အတ္ထဟိတ သက်သက်ကို ဆောင်ရွက်
သူသည်လည်း အစွန်းရောက် ဖြစ်၏။ ပရဟိတ
သက်သက်ကို ဆောင်ရွက်သူသည်လည်း အစွန်း
ရောက် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် အတ္ထဟိတကို
လည်း ဆောင်ရွက်ရ၏။ ပရဟိတကိုလည်း ဆောင်
ရွက်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အတ္ထဟိတနှင့် ပရ^၁
ဟိတ နှစ်မျိုးလုံးကို ဆောင်ရွက်သူ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ ကျင့်စဉ်မှုလည်း အတ္ထဟိတနှင့် ပရဟိတ
နှစ်မျိုးလုံးကို ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။ နှစ်မျိုးလုံးကို
ဆောင်ရွက်ပါမှ “မရှိမ ပဋိပဒါ” ကျလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်စီ သူမော်
ရှင်ရသောဝမှ စ၍ ပါရမိတော်များကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့

ပါရမိတော်များကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းမှာ ဘုရားဖြစ်
သူတွက် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် သူမော်
ရှင်ရသောသည် မိမိကိုယ်တိုင် ဘုရားဖြစ်ချင်၍ ပါရမိ
တော်များကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း မဟုတ်၊ ဝေနေယျ
သတ္တဝါတိအား သုသရာ စုစွဲမှ ကယ်တင်နိုင်စီမံ
သောင့်ဘုရား ဖြစ်ချင်၍ ပါရမိတော်များကို ဖြည့်
ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင်
သူမော်ရှင်ရသောသည် မိမိအတွက် ဘုရားဖြစ်လို၍
ပါရမိများကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း မဟုတ်၊ လောက
အတွက် ဘုရားဖြစ်လို၍ ပါရမိတော်များကို ဖြည့်
ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။

ပါရမိများကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း ဟူသည်မှာ
လောကနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် မိမိက အနှစ်နာခံခြင်း
ဖြစ်၏။ သူ၊ အကျိုးကို ရွက်ဆောင်ပေးခြင်း ဖြစ်၏။
ဤသို့ မိမိက အနှစ်နာခံခြင်းနှင့် သူ၊ အကျိုးကို ရွက်
ဆောင်ပေးခြင်းသည် မိမိနှင့် ဆက်ဆံရသော လောက^၂
အပေါ် စေတနာရှိမှ ဖြစ်၏။ လောကအပေါ် မေတ္တာ
ရှိမှ ဖြစ်၏။ လောကအပေါ် ကရဏာရှိမှ ဖြစ်၏။

တကယ်တမ်း စေတနာ မေတ္တာ ကရဏာတို့
ရှိလာပြီဆိုလျှင် မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုးကို မင်္ဂလာ အနှစ်နာ
ခံနိုင်လေ၏။ သူ၊ အကျိုးကို ဆောင်ကြေးလာနိုင်၏။
ဘုရားအလောင်းတော်အနေဖြင့် ရှိသော စေဟာနာ၊

မေတ္တာ၊ ကရဣလာတိအား အတိုင်းထက်အလွန် ကြံးမားသော စေတနာ၊ မေတ္တာ၊ ကရဣလာတိ ဖြစ်ကြ၏။
ထိုကြောင့်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် အန်နာခဲ့ခိုင် ခြင်း ဖြစ်၏။ အတိုင်းထက်အလွန် သူ့အကျိုးကို
ဆောင်ကြုံးနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အန်စာခံနိုင်ခြင်း ဟူသည်မှာ မိမိ၌ တွယ်
တာ မက်မောတတ်သော လောဘ မရှိမှ ဖြစ်၏။
လောဘ ဦးဆောင်သော ကိုလေသာများ မရှိမှ ဖြစ်
၏။ လောဘရှိနေလျှင် မိမိဘက်ကို ရယ့်ဖို့ စိတ်ဝင်
စားနော်းမည် ဖြစ်၏။ မိမိအတွက် စိတ်ဝင်စားမှာ
ရှိခြင်းသည် လောဘ ရှိနေ၍သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
အန်စာခံနိုင်စိတ်ကို အွေးတော့မည်နိုင်လျှင် လောဘ
ကို နိုင်သမျှ သတ်ထားဖို့ လို၏။

လောဘကို သတ်ခြင်းသည် ဘုရားအဖြစ်သိ
ရောက်သောအဓိက အရဟတ္ထမဂ်ညာဏ်ကို ရရှိနိုင်၍ ဖြစ်
၏။ ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္ထမဂ်ညာဏ်ကား နယ်နယ်
ရရှိ အရဟတ္ထမဂ်ညာဏ် မဟုတ် ဝါသနာနှင့် တက္ကာ
သော ကိုလေသာတို့ကို သတ်နိုင်သော အရဟတ္ထ
မဂ်ညာဏ် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနှစ်နာခဲ့ခြင်းသည်
အရဟတ္ထမဂ်ညာဏ်ကို ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

သူအကျိုးကို ဆောင်နိုင်ခြင်းကား ပညာရှိမှ
ဖြစ်၏။ ပညာရှိခြင်းတို့တွင် သမ္မတညာဏ်တော်

ဘုရားအလောင်းတော် ပါရမိများကို ဖြည့်
ကျင့်ရှု၍ အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူ့အကျိုးကို ဆောင်
ခြင်းမှ တစ်ပါး အခြားသော တောင့်တမ္မဟ၍ ဘာမျှ
မရှိ။ ဘုရားအလောင်းတော်၏ ဆန္ဒမှာ လောက
အတွက် အနစ်နာခံနိုင်ဖို့သာ ဖြစ်၏။ နောက်ဆန္ဒ
တစ်ခု ရှိသေး၏။ ထိုဆန္ဒကား သူ့အကျိုးကို ဖြည့်
ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသန္တနှစ်ပို့သာ ရည်ရွယ်ပြီး
ဘုရားအလောင်းက ပါရမိများကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း
ဖြစ်၏။ အခြား ဘာဆန္ဒမှုလည်း မရှိ၊ ဘာတောင့်တ
မ္မဖိုးမှုလည်း မရှိ။ သို့ရာတွင် မတောင့်တသော အရာ
များသည် မြတ်စွာဘုရားအတွက် အနှင့် ကျင်းနှင့်
ဝင်လာလေ၏။ အနှင့်ကျင်းနှင့် ဝင်လာသော်လည်း
မြတ်စွာဘုရား အနေဖြင့် မမက်မော်။

အမှန်အားဖြင့် “မမက်မောလေ ရလေ” ဟူသည်မှာ ဓမ္မနိယာမတ်ခု ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘာကိုမျှ မမက်မော၊ ဘာကိုမျှ မမက်မော သော်လည်း အားလုံးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ရောက်လာသည်ချင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဘာကိုမျှ မိမိအတွက် မမက်မောခြင်းသည် အ လောာပင်

ဖြစ်၏။ အ လေဘာ ဟူက ကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်
ဟူက ကောင်းသောအကျိုး ပေးမြဲ ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အ လေဘာက
မြတ်စွာဘုရားအတွက် ကောင်းကျိုးဟူသမျှကို ပေး
ခြင်း ဖြစ်၏။ အ လေဘာ အကျိုးပေးရာတွင် ဝိယေသ
လက္ခဏာကိုလည်း ဆောင်၏။ သာမည် လက္ခဏာ
ကိုလည်း ဆောင်၏။ ဥဘတော်မိမ္ထားလက္ခဏာကို
လည်း ဆောင်၏။ ဥဘတော်မိမ္ထားလက္ခဏာကိုလည်း ဆောင်၏။ “နှစ်
ပါးစုမှ လွှတ်သော” ဟု အမို့ယ် ရှိ၏။ ဝိယေသ
လက္ခဏာမှုလည်း လွှတ်၏။ သာမည် လက္ခဏာမှ
လည်း လွှတ်၏။

ဝိယေသ လက္ခဏာကို ဆောင်သောအခါ
သိဒ္ဓတ္ထမ်းသားသည် ဘုရင်သုဒ္ဓိခန်၏ သားတော်
အနေဖြင့် သကျသာကိုဝင် မင်းမျိုးတို့၏ ပူဇော်အထူး
ကို ခံယူထိုက်၏။ သာမည် လက္ခဏာကို ဆောင်
သောအခါ သိဒ္ဓတ္ထမ်းသားသည် သကျသာကိုဝင်
မင်းမျိုးတို့နှင့်သာ ပတ်သက်သည် မဟုတ်။ လူသား
အားလုံးတို့နှင့် ပတ်သက်၏။ ထိုကြောင့် လူသား
အားလုံးတို့၏ ပူဇော် အထူးကိုလည်း ခံယူထိုက်
လာ၏။

ဥဘတော်မိမ္ထားသားသည် လူသားအားလုံးတို့နှင့်

မြတ်စွာဘုရား

သာ ပတ်သက်သည် မဟုတ်။ သတ္တဝါအားလုံးတို့နှင့်
ပတ်သက်၏။ ထိုကြောင့် တိရစ္ဆာန်အားလုံးတို့၏
ကောရာ၏အနေဖြင့်လည်း ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်လာ
၏။ လူသားအားလုံးတို့၏ ကောရာ၏အနေဖြင့်လည်း
ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်လာ၏။ နတ်များ အားလုံးတို့
၏ ကောရာ၏အနေဖြင့်လည်း ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်
လာ၏။ ပြဟ္မာအားလုံးတို့၏ ကောရာ၏အနေဖြင့်
လည်း ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်လာ၏။

ဤသို့ လက္ခဏာလုံးပါးကို ဆောင်နိုင်ခြင်းမှာ
မြတ်စွာဘုရား၏ အနှစ်းမဲ့ မဟာကရဏာတော်၊
အနှစ်းမဲ့ အရဟတ္တာမ် ဥာဏ်တော်၊ အနှစ်းမဲ့ သဗ္ဗား
တ ဥာဏ်တော်တို့၏ စွမ်းအင်များကြောင့် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် အနှစ်းမဲ့ မဟာကရဏာတော်
သည် လေကအပေါ် ကြင်နာတတ်သော ဘုရား
အလောင်း၏ ကြင်နာခြင်း၏ အသီးအပွင့် ဖြစ်၏။
အနှစ်းမဲ့ အရဟတ္တာမ် ဥာဏ်တော်သည် လေက
အတွက် အနှစ်နာခံတတ်သော ဘုရားအလောင်း၏
အနှစ်နာခံခြင်း၏ အသီးအပွင့် ဖြစ်၏။ အနှစ်းမဲ့
သဗ္ဗားတ ဥာဏ်တော်သည် လေက၏ အကျိုးကို
ဆောင်တတ်သော ဘုရားအလောင်း၏ သူတစ်ပါး
အကျိုးကို ဆောင်ခြင်း၏ အသီးအပွင့် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မှုသာ

မြတ်စွာဘုရား

အခါ အာဇာဝကနှင့် အင်္ဂလိမာလလို အတိုက်အခံ
ပြကြသူများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ဆောင်ရွက်
တော်မူ၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် ရှင်မောဂ္ဂလာန်လို
အလိုက်သင့် အလျားသင့် ဖြစ်သူများ၏ အကျိုး
စီးပွားကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ အမြင်၍ အတိုက်အခံပြုသူ
ဟူ၍ အလိုက်သင့် အလျားသင့် ပြုသူ
ဟူ၍လည်း မရှိ။ တကယ်တမ်း ရှိသည်ကား မဂ်ဖိုလ်
အတွက် ဥပန်သုယာနှင့် ပြည့်စုသာ ရှိ၏။ အားလုံး
သည် သူအဆင့်နှင့်သူ ဝေနေယျချဉ်းသာ ဖြစ်၏။
ခွဲခြားမှု ဟူ၍ မရှိ။

ပတ်ဝန်းကျင် အမြင်အားဖြင့် ဆိုလျှင်သာ
တို့များလည်း ရှိ၏။ ပရိုမိုများလည်း ရှိ၏။ ရှိုးရှိုး
လူ နတ် ပြဟ္မာနှင့် သတ္တဝါများလည်း ရှိ၏။ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ အမြင်အားဖြင့်တော့ အားလုံး ဝေနေယျ
ချဉ်းသာ ဖြစ်၏။ ဝေနေယျများအား သူတို့၏ ဥပ
န်သုယာများ အလိုက်သာ ချေချွေပေးခြင်း ဖြစ်၏။
ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အသနာတော်များကို ဟောကြား
တော် မူခြင်း ဖြစ်၏။

တို့များအားလည်း တို့များ၏ ဥပ
န်သုယာအလိုက် အသနာတော်များကို ဟောကြား
တော် မူ၏။ ပရိုမိုများအားလည်း ပရိုမိုများ၏

ရှိခိုင်သု၏

ဥပန်သုယာအလိုက် အသနာတော်များကို ဟော
ကြား တော်မူ၏။ ထိုထို လူ နတ် ပြဟ္မာ သတ္တဝါများ
အားလည်း သူတို့၏ ဥပန်သုယာအလိုက် အသနာ
တော်များကို ဟောကြား တော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောကြား
ရှုစွဲ သူတို့၏ ဥပန်သုယာကိုလည်း သိတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော
အခါ အတ္ထဟိတအနေဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သမာပတ်
များကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ပရိုဟိတ အနေဖြင့်လည်း
ပူသည်၊ အေးသည်၊ ပင်ပန်းသည်၊ နှမ်းနယ်သည်၊
မကျန်းမာသည်ကို အာရုံမထား။ ကျွတ်ထိုက်သော
ဥပန်သုယာ ရှိသူ နေရာသို့ အခါမလင့် ချက်ချင်း
ကြတော်မူ၏။ နတ်ပြည့်၌ ရှိလျှင်လည်း နတ်ပြည့်သို့
ချက်ချင်း ကြတော်မူ၏။ ပြဟ္မာပြည့်၌ ရှိလျှင်လည်း
ပြဟ္မာပြည့်သို့ ချက်ချင်း ကြတော်မူ၏။ လူပြည့်
တစ်နေရာရာ၌ ရှိလျှင်လည်း ထိုနေရာသို့ ချက်ချင်း
ကြတော်မူ၏။

လေးသချိန့် ကမ္မာတစ်သိန်း ကျင့်ပါမှ ၄၅
နှစ်သလျှင် အလုပ်လုပ်ချိန်ကို ရတော်မူခြင်း ဖြစ်လေ
ရာ အချိန်၏ တန်ဖိုးကို အသိခဲ့း ဖြစ်တော်မူသည်
အားလျော့စွာ အချိန်ကို အနည်းငယ်မျှ အလဟယာ
အဖြစ်မခဲ့၊ တန်ဖိုး အရှိခံးအဖြစ် အသံချုတော်မူ၏။
အောက်ဆုံး ပရိုနိုံးနှင့် ပြတော်မူချိန် အထိ ဖို့မို့၏

ရှိခိုင်သု၏

ပင်ပန်းခွဲများကို အလေးပြုတော်မူဘဲ၊ ဝန္တယျ
သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားရှင် ရွက်ဆောင်တော်
မူဘားလေ၏။

အတ္ထဟိတ အနေဖြင့် ထိုထိသမာပတ်များကို
ဝင်စားတော်မူခြင်းမှာလည်း ပရဟိတကို ဆောင်ရွက်
ရာတွင် အထောက်အပံ့အနေဖြင့် အားကုသည့်
သဘောမျိုးဖြင့်သာ ဝင်စားခြင်း ဖြစ်၏။ သက်သက်
ဝင်စားချင်၍ ဝင်စားခြင်း မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အတ္ထဟိတ
သည် ပရဟိတသို့ ကျေးခတ်ရဲ့ “ဖောင်” သာ ဖြစ်
လေ၏။ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အတ္ထဟိတ
သည် လမ်းစဉ်ဖြစ်၍၊ ပရဟိတသည်သာ ပန်းတိုင်
ဖြစ်ပါ၏။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားရှင် သည်ပို့လို၍
မိမိ၏ကိုယ်ကို ကျော်မှုသနစွဲများအောင် အားထုတ်
သည့် သဘောမျိုးသာ ဖြစ်လေ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်သနာတော်အရ ဘဝအတွက် ကြီးစွာ
သော အဟန်အတားမှာ သံသယနှင့် အမြင်မှားပင်
ဖြစ်၏။ သံသယကို “ဝိမိကိုစွာ” ဟု ခေါ်၏။ အမြင်
မှားကို “ဒိဋ္ဌ” ဟု ခေါ်၏။ အမှန်အားဖြင့် “သံသယ
နှင့် အမြင်မှား” သည် ဘဝအတွက် သံသယ၏
ဆွဲအား ဖြစ်၏။ ထိုဆွဲအားကြောင့် ဘဝသည်
သံသယမှု နှစ်မြုပ်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မေ့

ရေးရာ လုပ်ငန်း ဟူသမျှ၌ သံသယဟူ၍ လုံးဝ မရှိ
အပ်ချေး၊ မေ့ရေးရာလုပ်ငန်း ဟူသည်မှာလည်း ဘဝ
ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်အပ်သော လုပ်ငန်းပင်
ဖြစ်၏။

ဘဝဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ ယုံ
ကြည်မှု အပြည့်ရှိဖို့ လို၏။ ယုံကြည်မှု အပြည့်ရှိခြင်း
ကို “သိဒ္ဓိန္တရှိခြင်း” ဟူ၍ ကျမ်းကန်မှား၌ ဆို၏။
ယုံကြည်မှု အပြည့်ရှိလာလျှင် အတွေးအမြင်မှား အား
လုံးသည် ရှင်းလင်းလေ၏။ ကြည်လင်းလေ၏။ ပြတ်
သားလေ၏။ “ယုံကြည်မှုသည် ရေနောက်မှား အား
လုံးကို ကြည်လင်းသနရှင်းစေနိုင်သော စကြာမင်း၏
ပတ္တမြားရတနာနှင့် တုသည်” ဟု အနိုင်းအပိုင်းရှိ၏။

ထိုကြောင့် တကယ်တော် ယုံကြည်မှုသာ ရှိပါ
က အတွေးအမြင် ဟူသမျှ၌ ပေါ်ပေါက်နေသော
အရှုပ်အတွေး ဟူသမျှကို ဖယ်ရှားနိုင်မည် ဖြစ်၏။
ရှင်းလင်းနိုင်မည် ဖြစ်၏။ သုတေသနနိုင်မည် ဖြစ်၏။
ထိုအခါ ဘဝအတွက် မိမိဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း
၌ အတွေး ရှင်းလာမည် ဖြစ်၏။ အမြင် ကြည်လင်း
လာမည် ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ဘဝအတွက် ဆောင်ရွက်ရမှု
အတွေးရှင်းဖို့ အမြင်ကြည်လင်းဖို့အတွက် ယုံကြည်မှု
ကို အပြည့်အဝ လိုအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယုံကြည်မှု

အပြည့်အဝရှိမှု သံသယပျောက်မည်ဖြစ်၏။ သံသယ ကို ဖျောက်နိုင်ခြင်းသည် ဘဝတွက် သံသရာ ဆွဲ အား ကို ဖယ်ရှားနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

သံသရာ၏ ဆွဲအား အနေဖြင့် အမြင်မှာ ဟူ သည် ရှိသေး၏။ လောက၌ တစ်စုတစ်ခုကို အခိုင် အမှာ အဖြစ် ယူခြင်းသည် အမြင်မှာ ပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ မည်သည့်အရာမှ အခိုင် အမှာ ဟူ၍ မရှိ၊ အားလုံး ဖြစ်ပျက်ချည်သော ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားတို့ ညီညွတ်နေခိုက်သာ အကျိုး တရား အနေဖြင့် ရှိနိုင်း ဖြစ်၏။ အကြောင်း တရားတို့ မညီညွတ်တော့ဘဲ ပြိုကွဲသွားသည့်နှင့် တစ် ပြိုင်နက် အကျိုးတရားသည်လည်း ပြိုကွဲသွားမည် သာ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုပင် အကြောင်း တရား အနေဖြင့် အမြဲတည်တဲ့နေအောင် မလုပ်နိုင် ကြောင်းကို ကုလွှောပမသုတေသိ၍ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မှထား၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် နိဗ္ဗာန် သို့ ကူးခတ်ရာ ဖောင်ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လျှင် ဖောင်ကို ဖျက်ရုံသာ ရှိ၏။ ထိုကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တည်းဟူသော ဖောင်ကိုပင် အမြဲတည်တဲ့အောင် မလုပ်နိုင်လျှင်၊ လောက၌ အမြဲတည်တဲ့အောင် လုပ် နိုင်သော အရာဟူ၍ ဘာများ ရှိတော့မည်နည်း။

မြတ်စွာဘုရား

ထိုကြောင့် လောက၌ အမြဲထာဝရ အခိုင် အမှာ အနေဖြင့် တစ်စုတစ်ခု ရှိသည်ဟု ယူခြင်းသည် အမြင်မှား ဖြစ်၏။ ထိုအမြင်မှားသည် ဘဝခရီး၏ သံသရာ၏ ဆွဲအား ဖြစ်၏။ ထိုဆွဲအား ကို ဖယ်ရှား အပ်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှား အနေဖြင့် “လောက၌ အခိုင်အမှာ အမြဲထာဝရ တည်ရှိနေသော တစ်စုတစ်ခု ဟုသည် မရှိ” ဟု ပြောဆိုသွားပါ၏။ သို့ရာတွင် ပြောဆိုသည့်အတိုင်း ယုံကြည်သေား နည်းပါးလေ၏။ ထိုကြောင့် မိမိတို့၏ ဘဝမှတ်တမ်း ကို ကဗျာတည်သွေ့ တည်အောင်ဟူသော ရည်ရွယ် ချက်ဖြင့် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မတည်ဘဲ ပျက်ကာမှ ပျက်ရော၊ ကဗျာတည်သွေ့ တည်အောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အားထုတ်သည်ကတော့ အမှန်။

ထိုသို့ ကဗျာတည်သွေ့ တည်အောင် ဟူ သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အားထုတ်ခြင်းကား ဘဝတဏ္ဍာသာ ဖြစ်၏။ ဘဝတဏ္ဍာသာသည် သသေတဒိုးနှင့် ယူဉ်၏။ ထိုကြောင့် ယင်းကို “အမြင်မှား” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကြိုလောက၌ ကာလမှ လူတဲ့ သော တစ်စုတစ်ခု ဟူ၍ မရှိ၊ ကာလမှ လူတဲ့ သော မြတ်စွာဘုရား

အရာဟူ၍ နိဗ္ဗာန်သာ ရှု၏။ နိဗ္ဗာန်သာ ကာလ၏
အရှိန်အဝါမှ လွတ်၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သာ အစဉ်
အမြဲ တည်ရှိနိုင်၏။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ကာလမှ
အလွတ် တစ်စုတစ်ရာဟူ၍ မရှိကောင်းသောကြောင့်
အရာဝတ္ထု ဟူသမျှသည် သက်ရှိဖြစ်စေ၊ သက်မဲ့ဖြစ်
စေ တစ်ခုသောအချိန်တွင် ဖြစ်၍ တစ်ခုသော အချိန်
တွင် ပျက်ရမည်ကား မမွတ်ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် “ယ ကို သမုဒယစ္စ သမ္မာ
တ နိုရာဓ ဓမ္မ = ဖြစ်သော အရာဟူသမျှသည်
ပျက်ခြင်းသော ရှိသည်” ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။
ဤသို့သာ တကယ်တစ်း သဘောပေါက်ပါ
က သံသယနှင့် အမြင်မှားကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ရာ၏။
အရှည်တည်တဲ့ခြင်း၊ မတည်တဲ့ခြင်းကား မိမိနှင့်
မပတ်သက်။ မိမိနှင့် ပတ်သက်သည်ကား ပစ္စာနှင့်
တည်တည်၍ ကောင်းအောင် လုပ်ခြင်းသာပါတည်း။

(မတို့အောက် ဘသာဓရုံး မွှေ့ခြင်း၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၂၊
ဒီဇင်ဘာ ၁၉၉၄)

ဗုဒ္ဓရိပ ပေါ်စွာနှုန်းခြင်း (၃)

မြတ်စွာဘရား၏ ဝါဒသည် တစ်ခုတည်းသော ဘဝ
၌ အမြင်နှစ်မျိုးကို ပြောင်းသွားစေနိုင်၏။ အဝိဇ္ဇာ
အမြင်နှင့် ပိဋ္ဌအမြင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ပုထုဇ္ဇာတို့၏
အမြင်ကား အဝိဇ္ဇာအမြင် ဖြစ်၏။ အရိယာတို့၏
အမြင်ကား ပိဋ္ဌအမြင် ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာအမြင်ကို အပ်မက်နှင့် နှိုင်းယူဥုံးနိုင်၏။
အပ်မက်ထဲ၌ လူတို့သည် ကောင်းကင်းမြှုလည်း သွား
နိုင်၏။ ရေပြင်းမြှုလည်း သွားနိုင်၏။ ရင်ဘာရင်လည်း
ဖြစ်နိုင်၏။ သူ၏၏ကြိုးလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သူတောင်း
စားလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

တစ်ကြော မိတ္ထိလာပြည့်ရှင် ဘရင်နေက
သည် အပ်မက်ထဲ၌ သူတောင်းစား ဖြစ်နေသည်ကို
တွေ့ရ၏။ ထိုကြောင့် အပ်မက်ဟူသည် မက်ချင်

သလို မက်နိုင်၏။ တိကျသော စည်းကမ်းသတ်မှတ် ချက် ဟူ၍ မရှိ။ ထိုသို့ မက်သော်လည်း အိပ်မက် သည် အိပ်မက်ကာလ အတွင်း၌မှ အားလုံး အမှန် ချည်း ဖြစ်၏။ အားလုံး ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တွေ့ကြော သည့် ကိုယ်တွေ့များချည်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် အိပ်မက်ကိုလည်း အမှန်ဟူ၍ ဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။

ဝိဇ္ဇာအမြင်ကို နိုးကြားသာဝန်င့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်၏။ အိပ်မက်မှ နိုးကြားလာသောအခါ အိပ်မက်သိ ဟူသမျှသည် အားလုံး အမှားချည်း ဖြစ်ကြောင့်ကို တွေ့ရ၏။ အိပ်မက်ကာလ အတွင်း၌ မှန်ခဲ့သည် မှန်၏။ သို့ဟုတွင် နိုးကြားသောအခါ ထိုအမှန်သည် ပင် မမှန် ဖြစ်သွားရ၏။ ထိုကြောင့် အမှန် ဟူတိုင်းလည်း ထာဝရမှန်သည် မဟုတ်၊ ယာယိအမှန်လည်း ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် အိပ်မက်အမှန်ကို နိုးကြားအမှန် က ချေဖျက်လိုက်၏။

အမှန်တစ်ခုသည် ဇောက်အမှန်တစ်ခုက ချေဖျက်ခြင်း မခံရမဲ့ ကာလအတွင်း အမှန်အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်၏။ ဇောက် အမှန်တစ်ခုက ချေဖျက်ခြင်း ခံရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နှင့် ထိုအမှန်သည် အမှား အဖြစ်သို့ ရောက်သွားရလေ၏။ ဤသည်မှာ ယာယိမှန် တို့၏ သဘောဖြစ်၏။

ပုထိုံးတို့၏ အတွေးအမြင် ဟူသမျှသည်

နှုန်းမြန်မြတ်

တုရုံး၏ ဘဝတွင်သာ အမှန်ဖြစ်၏။ အရိယာဘဝသိ ရောက်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နှင့် အားလုံး အမှားချည်း ဖြစ်သွားရ၏။ ပုထိုံးတို့၏ ဘဝအမြင်ကား ပို့ဆောင်သော အမြင် ဖြစ်၏။ မစင်ကို ဝက်တိုက လူဗျာရုံး အဖြစ် သိ၏။ ဤသည်ကို “စီးပွားရုံး ဝိပုံလွှာသ” ဟု ခေါ်၏။ လူဗျာရုံးအဖြစ် မှတ်ထား၏။ ဤသည်ကို “သညာ ဝိပုံလွှာသ” ဟု ခေါ်၏။ လူဗျာရုံးအဖြစ် မြင်၏။ ဤသည်ကို “ဒီးပွားရုံး ဝိပုံလွှာသ” ဟု ခေါ်၏။

လူများကမူ မစင်ကို လူဗျာရုံးအဖြစ် သိလည်း မသိ။ မှတ်လည်း မှတ်။ မြင်လည်း မြင်။ အနိုင်ရုံး အဖြစ်သာ သိလည်း သိ၏။ မှတ်လည်း မှတ်၏။ မြင်လည်း မြင်၏။ အမြင်ချင်းကား မတူး မတူသော လည်း သူ့အမြင်နှင့်သူ မှန်သည်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူ့ရှုထောင့်နှင့်သူ အမှန် ဖြစ်လေသော ကြောင့် တစ်ခုကိုတစ်ခု ချေဖျက်၍ ရသည်ဟု မဆို ကောင်း။

အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်တွေ့ တွေ့ကြောရသမျှ ကိုယ်တွေ့ ဟူသမျှသည် အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ ကိုယ်တွေ့ဟူရမှု သူ့ကိုယ်တွေ့နှင့် မိမိကိုယ်တွေ့ ချင်းသာ ခြားနား၏။ ကိုယ်တွေ့ သာမည်အားဖြင့် တော့ မခြားနား။ ထိုကြောင့် ကိုယ်တွေ့အားလုံးကို မြှုပ်နှံ၏ သာမည်အားဖြင့် “ကိုယ်တွေ့” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

နှုန်းမြန်မြတ်

၏။ ထိုကြောင့် ပုထောင်သိ ဟူသမျှကို ပုထောင်တို၏
ဘဝအတွင်း၌ အမှန်ဟူ၍ ဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။

ပုထောင်တို၏ ဘဝသီသည် ပုထောင်တို၏
ဘဝအတွင်း၌သာ အမှန်ဖြစ်သော်လည်း ထာဝရ
အမှန်ကား မဟုတ်။ ယင်းကို ချေဖျက်နိုင်သော အမှန်
ဟူသည် ရှိသေး၏။ ထာဝရ အမှန်ကား အရိယာ
သီသာ ဖြစ်၏။ အရိယာသီသည် ပုထောင်သိကို
ပြောင်းပြန်လှန်ပစ်လေ၏။ ပုထောင်က ပုဂ္ဂိုလ်အနေ
ဖြင့် သိ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် မှတ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေ
ဖြင့် မြင်၏။ အရိယာကမူ ထိုကဲသို့ သီလည်း မသိ၊
မှတ်လည်း မမှတ်၊ မြင်လည်း မမြင်။

ပုထောင်က သတ္တဝါအနေဖြင့် သိ၏။ သတ္တဝါ
အနေဖြင့် မှတ်၏။ သတ္တဝါအနေဖြင့် မြင်၏။
အရိယာက ထိုကဲသို့ သီလည်း မသိ၊ မှတ်လည်း
မမှတ်၊ မြင်လည်း မမြင်။

အရိယာများအနေဖြင့် သီသည်ကား ရပ်နာမ်
သာတည်း၊ အရိယာများအနေဖြင့် မှတ်သည်ကား
ရပ်နာမ်သာတည်း၊ အရိယာများအနေဖြင့် မြင်သည်
ကား ရပ်နာမ်သာတည်း။ လောကတွင် ရပ်နာမ်မှ
လွှဲ၍ အခြား ဘာမျှ မရှိ။

ပုထောင်သိကို အရိယာသိက ချေဖျက်နိုင်၏။
ပုထောင်တို၏ အသိကို “အပ်မက်သီ” နှင့် နှိုင်းလျှင်

အရိယာတို၏ အသိကို “နီးကြားသီ” နှင့် နှိုင်းနိုင်
၏။ ပုထောင်များတွင် တိရ့စွာန်တို၏ အသိနှင့် လူတို့
၏ အသိချင်း မတူကြ။ လူတို၏ အသိနှင့် နတ်တို့
၏ အသိချင်း မတူကြ။ နတ်တို၏ အသိနှင့် ဗြိုဟာ
တို့၏ အသိချင်း မတူကြ။ တိရ့စွာန်အချင်းချင်း၊
လူအချင်းချင်း၊ နတ်အချင်းချင်း၊ ဗြိုဟာအချင်းချင်း
တို့သည်လည်း အသိချင်း မတူကြ။

သို့ မတူကြသော်လည်း ပုထောင်သိများ အနေ
ဖြင့် အသိများခြင်း၊ အမှတ်များခြင်းနှင့် အမြင်များခြင်း
များ ချေည်းသာ ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ဝိပ္ပားသာ” ဟု
ခေါ်၏။ ဝိပ္ပားသာချင်းကား အတူတူ အနိမ့်အဖြင့်
သာ ကွာခြား၏။ ထိုကြောင့် ပုထောင်သိ ဟူသမျှကို
တိရ့စွာန်သိပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူသိပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နတ်သိပဲ
ဖြစ်ဖြစ်၊ ဗြိုဟာသိပဲ ဖြစ်ဖြစ်။ “အမှားသီ” ဟူ၍သာ
ဆိုရ၏။ အမှားသီဟူသည် အဝိဇ္ဇာသိပင် ဖြစ်၏။
အပ်မက်သိပင် ဖြစ်၏။

အရိယာသီကား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြောင်း
အလဲ မရှိ။ အရိယာများ အနေဖြင့် အဆင့်ချင်း ခြား
နားမှ ရှိသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် အသိချင်း အနေဖြင့်
ကား မူလဘူတ သဘောအရ ခြားနားမှ ဟူ၍ မရှိ။
အရိယာများ၏ အသိတွင် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိ၊ သတ္တဝါ
လည်း မရှိ၊ အားလုံး ရပ်နာမ်သာ ရှိလေး၏။

ထိုကြောင့် ထိုအသိကို “အမှန်သီ” ဟူ၍သာ ဆိုရ၏။ အမှန်သီဟူသည် ဝိဇ္ဇာသိပင် ဖြစ်၏။ နိုးကြားသိပင် ဖြစ်၏။

အစိဇ္ဇာသိထဲတွင် ကံကြမ္မာလည်း ပါ၏။ ကံကြမ္မာသိလည်း အရေးကြီး၏။ ကံကြမ္မာဟူသည် အစိဇ္ဇာအပေါ်၌ အခြခံပြီး အစိဇ္ဇာ၏ သာသမီး သဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း သူ၏နိယာမနှင့် သူတော့ မှန် သာသိပင် ဖြစ်၏။ ကောင်းသော ကံကြမ္မာက ကောင်းသော အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေ၏။ မကောင်းသော ကံကြမ္မာက မကောင်းသော အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေ၏။

ဤသည်မှာ နိယာမ ဖြစ်၏။ ဤနိယာမ သည် အိပ်မက်လောက်၌ ရောက်ပြန်ခြင်း မရှိ။ နိုးကြားသော လောကသို့ ရောက်သောအပါမှသာ ကံကြမ္မာဟူ၍ မရှိတော့ဘဲ ကြိယာအဖြစ်သာ ရှိတော့ ၏။ ကံကြမ္မာဟူ၍ မရှိတော့လျှင် ကံကြမ္မာ၏ အကျိုး ဟူ၍ပင် မရှိတော့ပါချေ။ သို့ရာတွင် အားကောင်းသော ကံကြမ္မာအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီးသော ကံကြမ္မာ တိုကား နိုးကြားဘဝသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင်ပင် အရှိန်အဟန်အနေဖြင့် အကျိုးပေးသေး၏။

လောက၌ ကောင်းသောလုပ်ငန်းကို လုပ်တိုင်း ချမ်းသာသည် မဟုတ်။ ဆင်းရဲသူများလည်း

ရှိကြ၏။ မကောင်းသော လုပ်ငန်းကို လုပ်သူတိုင်း လည်း ဆင်းရဲသည် မဟုတ်။ ချမ်းသာသူများလည်း ရှိကြ၏။ တစ်ခါတစ်ရုံ လိမ့်ညာကောက်ကျစ်သူများ က ထိပ်တန်း ရောက်နေသည်ကိုပင် တွေ့နိုင်၏။ ထိုအခါ ကံကြမ္မာ၏ နိယာမကို သံသယ ဝင်လာ နိုင်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကံကြမ္မာ၏ နိယာမနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံမှားစရာဟူ၍ ဘာမျှ မရှိ။ အားလုံး အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်၏။

ကံကြမ္မာ အကျိုးပေးမှန်င့် ပတ်သက်၍ အကြောင်းလေးချက် ရှိ၏။ အတိတ်ကံကြမ္မာလည်း ပါဝင်၏။ အတိတ်ကံကြမ္မာကို “အထည်ကိုယ် အကြောင်း” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ စားပွဲလုပ်သောအခါ သစ်သားသည် အကြောင်းတစ်ပါး ဖြစ်၏။ ယင်း အကြောင်းကို ပါဋ္ဌာနာရအားဖြင့် “ဥပါဒါန ကာရဏ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဉာဏ်နှင့် ဝိရိယာဟူသော ပစ္စပွန်အကြောင်း လည်း လိုအပ်၏။ စားပွဲလုပ်သောအခါ လက်သမား ရှိမှ ဖြစ်၏။ လက်သမားကသာ သစ်သားကို စားပွဲ အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပုံဖော်နိုင်၏။ ထိုကြောင့် ဉာဏ်နှင့် ဝိရိယာကို “ဗိသုကာအကြောင်း” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ယင်းကို ပါဋ္ဌာနာရအားဖြင့် “နိမိတ္ထ ကာရဏ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ပုစ်အကြောင်းလည်း လိုအပ်၏။ စားပွဲ လုပ်သောအခါ ပုစ်ရှိမှ ဖြစ်၏။ ပုစ်မရှိလျှင် မဖြစ်။ ပုစ်သည်လည်း ပစ္စာပွန်အကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းပုစ်အကြောင်းကို ပါဋီပိုတေဟာရအားဖြင့် “သမဝါယကာရဏ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ သမဝါယကာရဏ ဟူသည်မှာ စိတ်ဓာတ်ပင် ဖြစ်၏။ အကျိုးကို တကယ်တမ်း ဖြစ်ပေါ်စေချင်သော စိတ်ဓာတ်ရှိဖို့လည်း လိုအပ်သည်မှာ အမှန်ဖြစ်၏။

နောက်ဆုံးအကြောင်းကား တောင့်တမှ ဖြစ်၏။ တောင့်တမှုကို “ပတ္တနာ” ဟူ၍ ပါဋီပိုတေဟာရအားဖြင့် ခေါ်၏။ တောင့်တမှသည်လည်း ပစ္စာပွန်အကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ တောင့်တမှဟူသည် ဆန္ဒပင် ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းလေးပါး ပြည့်စုံမှ လိုအပ်သော အကျိုးကို ရနိုင်၏။

ထိုကြောင့် အကျိုးတရားတစ်ခု ရဖို့အတွက် အကြောင်းတရား လေးပါးကို လိုပါ၏။ အကြောင်းလေးပါးတွင် အတိတ်အကြောင်းက တစ်ပါးနှင့် ပစ္စာပွန်အကြောင်းက သုံးပါးတို့ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပစ္စာပွန်တွင် ဉာဏ်၊ ဝိရိယ၊ စိတ်နှင့် ဆန္ဒတို့ဖြင့် စိုက်ထုတ်ဖို့က များစွာ အရေးကြီးပါ၏။

မကောင်းသော အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာရ၌ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်သော ကံကြမ္မာသည်

မြန်မာ့သုတေသန

ထည်း ပြဋ္ဌာန်း၏။ အတိတ်က မကောင်းမှုဖြင့် ရအပ်သော အ ဓမ္မယလဒ္ဒ ပစ္စာည်းဝါယာများဖြင့် အရှုခါန်းများစွာ ပြုခဲ့သူအတွက် မကောင်းမှုဖြင့် ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ပေးနိုင်၏။ ပဋိန်း ဥပန်သော ပစ္စာည်းခန်း၌ အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ဥပန်သော ပစ္စာည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြနိုင်ကြောင်းကို ဖော်ပြထား၏။

ထိုကြောင့် ပစ္စာပွန် အကြောင်းသုံးပါးသာအားကောင်းမည် ဆိုပါလျင် မကောင်းမှု အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်၏။ သုံးရာတွင် အဖကို သတ်တိုင်း ဘုရင် မဖြစ်သည်ကိုလည်း နားလည်ရမည် ဖြစ်၏။ အဖကို သတ်ခြင်းအားဖြင့် ဘုရင် ဘုရင် ဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ ကွပ်မျက်ခံရသည်လည်း ရှိ၏။ ဘုရင် ဖြစ်ခြင်းမှာ ရှေးအတိတ်ဘဝများက မကောင်းမှုဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စာည်းဝါယာများဖြင့် ကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပစ္စာပွန် အကြောင်းသုံးပါးကို ပိုင်နိုင်စွာ စောင်ရွက်နိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ကွပ်မျက်ခံရခြင်းမှာမှ အတိတ်အကြောင်းနှင့် ပစ္စာပွန်အကြောင်းများ ချို့တဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။

သမ္မာအာမိုင်ဖြင့် ကောင်းစွာ အသက်မွေးမှုပါလျက် ဆင်းရုံးကွဲ ရောက်ရခြင်းမှာလည်း ရှေးမြန်မာ့သုတေသန

အတိတ်ဘဝက ကောင်းစွာရအပ်သော ဓမ္မာလဒ္ဒ
ပစ္စည်းများဖြင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများ
ကို ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကမ္မ
နိယာမသည် မှန်ပါ၏။ ကောင်းမှုကို လုပ်ပါက
ကောင်းကျိုးကို ရ၍ မကောင်းမှုကို လုပ်ပါက
မကောင်းကျိုးကို ရပါ၏။ ယုံမှားဖွယ် မရှိသင့်။

လူဟုသည်မှာ တစ်သားတည်း Homogeneity မဟုတ်၊ အမျိုးမျိုးတို့၏ အစုအဝေါင်း Heterogeneity ဖြစ်၏။ လူဘဝတွင် မရောမတွက် နိုင်သော ဓမ္မများ ပါဝင်၏။ ထိုဓမ္မများကား မိမိတို့ သဘောကို မိမိတို့ ဆောင်ကြသည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဓမ္မများ အချင်းချင်း လိုက်လျော့ညီတွေ့ဖြစ်သည့်အခါလည်း ရှိ၏။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဝိရောစိ ဖြစ်သည့်အခါလည်း ရှိ၏။

ဘဝကို ဖွဲ့စည်းထားသော ထိုထိုဓမ္မများကို အချင်းချင်း ဝိရောစိ ဖြစ်စေခဲ့ အဝိရောစိ သဘော အရ လိုက်လျော့ညီတွေ့ဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ လိုအပ်၏။ ထိုအခါမှသာ အချင်းချင်း လိုက်လျော့ညီတွေ့နှင့် ကာရန်သင့် Harmony ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဘဝကို ဖွဲ့စည်းထားသော ဓမ္မများ အချင်းချင်း လိုက်လျော့ညီတွေ့နှင့် ကာရန်သင့် Harmony ဖြစ်သောအခါ စိတ်က ကြေစည်းခြင်းနှင့် နှုတ်က ပြေ

နှုတ်အုပ်စုဗိုလ်ချုပ်

ခါးခြင်း တို့သည်လည်း ရှေ့နှင့်နောက် လိုက်လျော့
ညီတွေ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ နှုတ်က ပြောဆိုခြင်းနှင့်
ကိုယ်က ပြုမှုခြင်း တို့သည်လည်း ရှေ့နှင့်နောက်
လိုက်လျော့ညီတွေ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက
စိတ်က ကြေချင်ရာကို ကြုံပြီး၊ နှုတ်ကလည်း ပြောချင်
ရာကို ပြော၊ ကိုယ်ကလည်း လုပ်ချင်ရာကို လုပ်ပေ
လိမ့်မည်။

အမှန်အားဖြင့် ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးပါးတို့
တစ်ဖြောင့်တည်း ကျွမ်းသည်ပင် ကာရန်သင့် Harmony ဖြစ်သည့် မည်ပါ၏။ ယင်းကို “ကိုယ် နှုတ်
တို့၏ ဖြောင့်မတ်ခြင်း” ဟူ၍ ဟူ၍လည်းကောင်း၊
“ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးပါးတို့၏ ဖြောင့်မတ်ခြင်း”
သုဟ္မရ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုပါ၏။ သံယူ
ဂုဏ်တော်၌ “ဥဇ္ဈိုဇ္ဈိန္တာ” ဟူသည်မှာ ကိုယ် နှုတ်
စိတ် သုံးပါးကို “ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်သူ” ဟူ၍ ဖြစ်
၏။ ယင်းသို့ ကျင့်နိုင်ခြင်းသည် အရိယာတို့မှ ကျင့်
နိုင်သော အကျင့်ဖြစ်၏။

ဘဝကို ဖွဲ့စည်းထားသော ဓမ္မတို့အချင်းချင်း လိုက်လျော့ညီတွေရှိပြီး အချင်းချင်း ကာရန်သင့် Harmony ဖြစ်နိုင်ပါစိမ့်သော့ဘာ ရှေ့ဦးစွာ သီလ
ဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်အောင် အားထုတ်အပ်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိ
ဟူသည်မှာ ကာယက်မှန်င့် ဝစီက်မှတို့ အချင်းချင်း

နှုတ်အုပ်စုဗိုလ်ချုပ်

လိုက်လျောညီတွေရှိအောင် ပြုခြင်းပင် ဖြစ်၏။ လိုက်လျောညီတွေ ရှိလာသောအခါ ကာယခုစရိတ်နှင့် ဝစ်ခုစရိတ်မှ ရှောင်ကြော်ပေလိမ့်မည်။

ထိုနောက် စိတ္တဝိသူ၏ ဖြစ်အောင် အားထုတ် အပ်၏။ စိတ္တဝိသူ၏ ဖြစ်သောအခါ ကာယကဲမှု၊ ဝစ်ကံမှုနှင့် မနောကဲမှုတိ အချင်းချင်း လိုက်လျောညီတွေ ရှိလာပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မနောခုစရိတ်ပါ ကင်းဝေးလာမည် ဖြစ်၏။ ကံသုံးပါး ဖြူစွင်လာမည် ဖြစ်၏။ ကံသုံးပါး ဖြူစွင်လာသောအခါ မကောင်းမှု ဟူသမျှကို မပြုခြင်း၊ ကောင်းမှုဟူသမျှကို ပြုခြင်းတို့ ဖြင့် ဘဝကို တည်ဆောက်ပေလိမ့်မည်။

အမှန်အားဖြင့် မကောင်းမှုကို မပြုခြင်းနှင့် ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည် ဘဝကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် တည်ဆောက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဘဝကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် တည်ဆောက်ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဒုက္ခကို တည်ဆောက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဘဝတည်းဟူသော ဒုက္ခမှ ငြိမ်းအောင် မိမိ၏ စိတ်ကို ဖြူစွင်အောင် ထားရေ၏။ မိမိ၏ စိတ်ကို ဖြူစွင်အောင် ထားခြင်း ဟူသည်မှာ “မိမိ၏ အတ္ထာ” ကို ချုပ်ငြိမ်းအောင် ဝိပဿနာ ရှုခြင်းပင် ဖြစ်၏။ “မိမိ၏ အတ္ထာ” ချုပ်ငြိမ်းသွားလျှင် မကောင်းမှု ဟူသည်လည်း မရှိတော့၊ ယင်း

ရန်သံသနရှိနိုင်

တိုင် “ကုသလာ ကုသလု ဟော - ကုသိလိနှင့် အကုသိလိကို ပယ်ခြင်း” ဟူ၍ ဆိုပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် အကုသိလိကား ဘဝကို သဲြိုးဖြင့် ချုပ်နောင်၏။ ကုသိလိကား ဘဝကို ရွှေြိုးဖြင့် ချုပ်နောင်၏။ ချုပ်နောင်ခြင်းကတော့ အတုတု၊ သဲြိုးနှင့် ရွှေြိုးသာ ဤားနားလေ၏။ ချုပ်နောင်ခြင်း ဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရေးအတွက် လောက်၍ “ဗုဒ္ဓဝါဒ သောတွန်းခြင်း” ဖြစ်ပါ၏။

(မထိုးအောင် ဘာသာစုံမြောက်း၊ အတ္ထာ သာ အမှုတ် သူ စုံစုံဝါဒ၊ အတ္ထာ)

ဗုဒ္ဓဘိဝ စော်စွဲနှင့်မြင်း (၄)

ဝါဒရေးရာများတွင် ကြိယ ဝါဒများလည်း ရှိ၏။ အကြိယ ဝါဒများလည်း ရှိ၏။ အညာဏ ဝါဒများလည်း ရှိ၏။ ဝိနယ ဝါဒလည်း ရှိ၏။ ဤဝါဒ လေး မျိုးသည် မှုဒ္ဓနှင့် ဇာတ်ပြီး ထွန်းကားခဲ့သော ဝါဒများ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဒသန သမိုင်းဆရာများက ဆိုကြ သည်။

ထိဝါဒလေးမျိုးတွင် ကြိယဝါဒသည် မဟာ ဝိရှု၏ ဝါဒဖြစ်၏။ မဟာဝိရဟုသည် နိုဂါဏ္ဍအား ပုံတွေပင် ဖြစ်၏။ ကြိယဝါဒအရ ကောင်းမှုကို လုပ် လျှင် ကောင်းကျိုးကို ရှု၏။ မကောင်းမှုကို လုပ်လျှင် မကောင်းကျိုးကို ရှု၏။ အပြောင်းအလဲဟူ၍ မရှိ။ ဤအယုဝါဒမှာ မှန်သလိုလို ရှိသော်လည်း တကယ် တမ်း အားဖြင့်မူ မမှန်။

ပွဲဘန်း ဥပန်သေယ ပစ္စည်းခန်း၌ အကုသိုလ် ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ ကုသိုလ်

မြန်မာစာ

ကလည်း အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုသောအခါ ကောင်းကျိုးကို ရှု၏။ ကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုသောအခါ မကောင်းကျိုးကို ရှု၏။ ဤသောကုသိုလ်နှင့် နောက်လိုက် ကံတို့၏ ဥပတ္တမ္မက သတ္တိနှင့် နေက သတ္တိတိကို နားလည်မှ ဖြစ်၏။

မဟာဝိရကား အတွက်ထောင့်မှ ကြည့်သော အခါ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်တို့၏ နေကသတ္တိကို သာ နားလည်၏။ ဥပတ္တမ္မကသတ္တိကို နားမလည်။ ဥပတ္တမ္မကသတ္တိနှင့် နေကသတ္တိတိကို နားလည်နို့ ဆိုသည်မှာလည်း အနတ္တ ရှုထောင့်မှ ကြည့်သော အခါမှသာ နားလည်နိုင်၏။

အ ကြိယဝါဒ ဟူသည်မှာ အမိတကေသာ ကမ္မလ၏ ဝါဒဖြစ်၏။ လောကာယတိက ဝါဒဟူ၍ လည်း ဆို၏။ စာရုဝကဂိုက်း၏ အယုပင် ဖြစ်၏။ ဤဝါဒအရ လောက်၌ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုဟူ၍ တကယ်တမ်း ရှိသည် မဟုတ်။ ဥပတ္တမ္မနှင့် ဝိရယသာ ရှိ၏။ ကံဟုသည် မရှိ။ ဥပတ္တကလည်း ကောင်းမည်၊ ဝိရယလည်း ရှိမည်ဆိုလျှင် လောက၌ လိုချင်သည်ကို ရှာသည်ဆိုပါလျှင် လောက၌ မကောင်းမှုဟူ၍ မရှိမှ ဖြစ်၏။

အညာဏဝါဒ ဟူသည်မှာ သူ၏ယပေါ်လွှာ

မြန်မာစာ

ယင်းဝါဒသုံးမျိုးလုံးထက် ပို့ပြည့်စုံသော
ဝါဒတစ်ရပ်ကို သူ့တဲ့ အောင်လွှာက တည်ဆောင်
လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဝါဒမှာ စတုတ္ထ
ဝါဒအဖြစ် ထင်ရှုံး၏။ သူ၏ ဝါဒအရ-

- (က) အမြဲ ရှိသည့်ဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်၊
 (ခ) အမြဲ မရှိဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်၊
 (ဂ) အချို့ အမြှေနှိုး အချို့ အမြှေမရှိ ဟူ၍ လည်း
 မဆိုနိုင်၊
 (ဃ) ဘာမျှ မရှိဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်၊
 (င) ဘာမျှ မရှိသည် မဟုတ် ဟူ၍လည်း
 မဆိုနိုင် -

ହୃଦ୍ୟ ପ୍ରେସ୍ ॥

သူ၏ယမ္မလန္တပုဂ္ဂသည် သစ္စာတရားနှင့်
ခနိုင်းချေမှုရုံး

ပတ်သက်၍ ရှုထောင့်ငါးမျိုးဖြင့် တင်ပြထားခြင်း
ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် တရားဝရရ နယ်ပယ်၌ သွား
တရားဟူသည် သူ-ရှုထောင့်နှင့်သူ ယဉ်တွေ့ကို ပြနိုင်
သည်သာ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍လည်း ငြင်ခံချုံ၍ မဆုံးနိုင်
သော အမျိုးမျိုးသော အမှန်များသည် လောက်၍
ရှိနေခြင်း ဖြစ်၏။

ଫୋର୍କିଟିଓଭୁ ପିନ୍ଫଯାଦିଓ ପ୍ରେଣ୍ଟଣ୍ଟି । ପିନ୍ଫଯାଦିଓ
ଗୀ ଲାର୍କେସ୍ ଯୁଗ୍ମିନ୍ଡ୍ ଗ୍ରେଜ୍ଯୁଟ୍ଟିକାଃ ଭୂଃ ଗ୍ରଣ୍ଟି । ପିନ୍ଫଯ
ଦିଓଅର ବୁଟେର୍କର୍ଫଣ୍ଡଟ୍ରୀବ୍ୟନ୍ ପିଚିତ୍ରଣ୍ଟି ଆଗ୍ରହୀତିଲ
କ୍ଷଣ୍ଟ ଆଗ୍ରହୀ ପଢ଼ିପର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ର ବାର୍କିଂଦିନ୍ ଯୁଗ୍ମିନ୍ଡ୍ ଗ୍ରେଜ୍ଯୁଟ୍ଟିକାଃ
ପା ପ୍ରେଣ୍ଟଣ୍ଟି ॥ ଵୈଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣାତ୍ମକ ଧୀଯି ଯୁଗ୍ମିନ୍ଦ୍ ବାର୍କିଂଦିନ୍ ରା
ପ୍ରି ଲାର୍କେସ୍ତର୍ନ୍ ପାଇଏର୍ଟ ଯୁଗ୍ମିନ୍ଦ୍ ଲ୍ୟାଙ୍କ ଆରେଃ ମାର୍କ୍ରିୟାଃ
ଲ୍ୟାଙ୍କ୍ : ପଞ୍ଚଃ ତାର୍କିନ୍ ପାଇଏର୍ଟ ଯୁଗ୍ମିନ୍ଦ୍ ଲ୍ୟାଙ୍କ୍ ଗାଃ ଵେଳପ୍ରତି
ପରାମାଵ ଲାଗେବୈ ବାର୍କିଂଦିନ୍ ତାର୍କିନ୍ ॥

မြတ်စွာဘုရားကလည်း မဂ္ဂနှစ်ပါးကိုပင်
ပန်းတိုင်အဖြစ် သိမ်းပိုက်ပါက ဥပါဒါန်သဘော
သက်ရောက်၍၊ “ဘောင်” အဖြစ် သတ်မှတ်ပါက
ကူးမြှောက်ရာသာ ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန် မဖြစ်။ “ပန်း
တိုင်” အဖြစ် သိမ်းပိုက်လျှင် ဖက်တွယ်ထားတတ်
၏။ ကူးမြှောက်ရာ “ဘောင်” အဖြစ် သတ်မှတ်လျှင်
ဖက်တွယ် မထားတတ်။ စွန့်ချိန်ကျလျှင် စွန့်ပစ်ရိုး
အဆင်သင့် ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်သာ ဝိနယဝါဒ ဟူသည့်မှာလည်း သူတော်စင်များ ဘ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြသောဝါဒ ဖြစ်သော်လည်း သို့လွှာတပရမာသ သဘော သက်ရောက်နိုင်သော ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဝါဒတစ်မျိုး အဖြစ်သာ သမိုင်း၌ ထင်ရှား၏။

အဆိုပါ ဝါဒလေးရပ်ကို ချေဖျက်ရန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ တရားသည် ပေါ်ထွန်းလာခင်း ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မာက်နှစ်တာ ကာလပတ်လုံး ဒက္ခရာစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်သော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ တရားကို တွေ့မြင်ခြင်း မရှိခဲ့။ ော်စိပင်နှင့် ချွေပလ္လာင်ထက်သို့ ရောက်တော်မှသည် ညျဉ်ခြားသာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာနသတိဉာဏ်နှင့် ဒီမွှေ့ကျေဉာဏ်တို့ကို ရတော်မှပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတရားကို တွေ့မြင်တော်မှာခြင်း ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒအရ လောကတွင် သတ္တေသန သည်သာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ တရားကို သတ္တေသနအတွက် ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်း ဖြစ်၏။ သတ္တေသနတွင် ဗြဟ္မာလည်း ပါ၏။ နတ်လည်း ပါ၏။ လူလည်း ပါ၏။ တိရဇ္ဇန်များလည်း ပါ၏။ အသွင်သတ္တေသနများ ဖြစ်၏။ အသွင်သတ္တေသနများ ဖြစ်၏။

သတ္တေသနများ ဖြစ်ကြသည့်အလောက် အရောတွက် အရ အန္တိပင် ဖြစ်၏။ အနှစ်သာရာအား ဖြင့်မှ မများ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတရား (၁၂) ပါးသာ ရှိလေ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတရားကိုပင် အနှစ်လောမနည်း အရ သတ္တေသန ဖြစ်ပေါ်ပြန့် ပတ်သက်၍ လည်း ကောင်း၊ ပဋိလောမနည်းအရ သတ္တေသန ချုပ်ပျက်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း ကောင်း ဖော်ပြထား၏။ မချုပ်ပျက်မီ ကာလအတွင်း သံသရာလည်ပတ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း ပြ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ တရားတော် အရ သတ္တေဝါတို့သည် အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်၊ အကြောင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ကြခင်း ဖြစ်၏။

အကြောင်းဆိုရာ၌ လည်း ထိုထိုဒသနများ၏ အဆိုအရ ဖန်ဆင်းရှင်က ဖန်ဆင်းခြင်းကြောင့် လည်း မဟုတ်။ သချိဒသန၏ အဆိုအရ အကျော်မှုနှင့် ပရမာဏျမှုတို့ကြောင့်လည်း မဟုတ်။ ဝေဒနှင့် ဒသန၏ အဆိုအရ ဖြေဟာ သို့မဟုတ် အာတမာန်ကြောင့်လည်း မဟုတ်။ အာဒိဝက ဒသန၏ အဆိုအရ မူလသတ်မှတ်ချက် နိယတိကြောင့်လည်း မဟုတ်။ အမှန်အား ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတရား (၁၂) ပါး တို့ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ တရားတော်အရ သတ္တေဝါတို့

သည် အမြန်နေသည်လည်း မဟုတ်။ အမြန်နေသည် ဆိုလျင် သသာတဝါဒ၌ ဝင်၏။ သသာတဝါဒကား အစွန်းရောက်ဝါဒ ဖြစ်၏။ သေလျင် ပြီးပြတ်သွားသည်လည်း မဟုတ်။ ပြီးပြတ်သွားသည် ဆိုလျင် ဥဇ္ဈာဒ ဝါဒ၌ ဝင်၏။ ဥဇ္ဈာဒဝါဒသည်လည်း အစွန်းရောက် ဝါဒပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် အကြောင်းအကျိုးတို့၏ ဖြစ် စဉ်အရ သတ္တဝါဟူသည် အမြတစေ ခဏတိုင်း ခဏ တိုင်း ဖြစ်ပါက်ပြပြင် ပြောင်းလဲ၍သာ နေလေ၏။ ဤအမြင်သည်သာ သမ္မာဒိဋ္ဌအမြင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌ အမြင်အရ ကြည့်ပါလျင် ငါသည် ဖြစ်ခဲ့သည် ဟူ၍လည်း မမြင်၊ ငါသည် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူ၍လည်း မမြင်၊ ငါသည် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူ၍လည်း မမြင်၊ ငါနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတဲ့ ဟူသည်တို့ကား အတ္တာကို အခြေခံ၍ တွေးခေါ်ထား ခြင်းများသာ ဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ပင် မရှိ။

အမှန်အားဖြင့် ပဋိစ္စသမ္မာဒို့ တရားများကို ခန္ဓာဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ ခန္ဓာဟူ၍ ဆိုရလျင် ယင်း ခန္ဓာတိသည် အမြတစေ ဖြစ်နေကြ၏။ တည်နေကြ၏။ ပျက်နေကြ၏။ တစ်ခါတစ်ခါမျှ ရပ်နားသည် ဟူ၍ မရှိ။ ဖြစ်လိုက်၊ တည်လိုက်၊ ပျက်လိုက်ဖြင့်

နိုဗ္ဗာန်မရမိ ကာလအတွင်း မြစ်ရေအလျှော့ကဲသို့ တသွင်သွင် ဖြစ်နေသည်သာ ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်လျင် အနိုင်အမာ အတ္တာဟူ၍ မရှိသည် သာ ဖြစ်၏။ အနိုင်အမာ အတ္တာဟူ၍ မရှိလျင် ငါဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါဥဇ္ဈာဒဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါ၏ အတ္တာဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါဥဇ္ဈာဒ ဟူ၍ လည်း ကောင်း ဆိုနိုင်စရာ ဘာမျှ မရှိတော့။ ထို့ကြောင့် တွယ်တာစရာ ဟူ၍လည်း မရှိ။ မက်မောစရာ ဟူ၍ လည်း မရှိ။ ထို့သို့ တွယ်တာမူ မရှိခြင်းသည်ပင် ပဋိစ္စသမ္မာဒို့ ပဋိလောမအရ နိုဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း မည်ပါ၏။

ပဋိစ္စသမ္မာဒို့ တရားတော်၌ ကမ္မသဘာ သည် များစွာ အရေးကြီး၏။ ကောင်းသော ကုသိုလ် ကံသည် ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံသည် မကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ ကံ၏သဘောကို ပြဟ္မာစာတို့ကလည်း လက်ခံသည် ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ပြဟ္မာစာတို့က ကံကို လက်ခံရှုံး အတ္တာအပေါ် အခြေခံ၍ လက်ခံခြင်း ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒိတို့ကမူ ကံကို လက်ခံရှုံး အနတ္တာအပေါ် အခြေခံ၍ လက်ခံခြင်း ဖြစ်၏။

အတ္တာအပေါ် အခြေခံ၍ ကံကို လက်ခံသော့ အခါ “ယောကရောတို့၊ သော ပဋိသံဝေဒပါတဲ့ –

ပြုလုပ်သူသည်ပင် ကောင်းမှု၏ အကျိုးနှင့် မကောင်းမှု အကျိုးကို ခံစားရ၏” ဟူ၍ ယူ၏။

ဤအယူကား ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လက်ခံယုံကြည့်ကြသော အယူဖြစ်၏။ ဤအယူအရ ဆိုလျှင် အထွေကို အမြဲရှိ တရားအနေဖြင့် လက်ခံယုံကြည့်ရာ ရောက်၏။ ပြဟွာဏာ အယူလည်း ဖြစ်၏။ အသာ အယူလည်း ဖြစ်၏။

နောက်အယူတစ်မျိုး ရှိသေး၏။ “အညာကရောတိ အညာ ပဋိသံဝေဒယတိ – ပြုလုပ်သူက တဗြား၊ ခံစားသူက တဗြား” ဟူသော အယူဖြစ်၏။ ကံပြုလုပ်စဉ်က ခန္ဓာတိသည် ချုပ်သွားပြီ ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုက်၏ အကျိုးနှင့် မကောင်းမှုက်၏ အကျိုးကို ခံစားချိန်၌ ခန္ဓာကား အသစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပြုလုပ်သူက တဗြား၊ ခံစားသူက တဗြား ဖြစ်သည်ဟု ယူ၏။ ဤအယူသည်လည်း ပြဟွာဏာအယူ တစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။ ဥစွေးအယူဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒကား အသာတလည်း မဟုတ်၊ ဥစွေးလည်း မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓဝါဒအရ ခန္ဓာတိသည် အမြဲတစေ ဖြစ်ပျက်ပြပိုင် ပြောင်းလဲနေကြသည် မှန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပျက်ပြပိုင် ပြောင်းလဲနေကြသည် မှန်သော်လည်း အကြောင်းအကျိုး နှိမ်မအရ ဖြစ်ပျက် ပြပိုင် ပြောင်းလဲနေကြခြင်း ဖြစ်၏။

နှုန်းကြောင်း

ထိုကြောင့် သသာတဝါဒအရ တစ်ဦးတည်း ဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်။ ဥစွေးဝါဒအရ သတ်သတ်စိ ဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်။ ဤသဘာကို ပုံတင်သံ ဥပမာဖြင့် ပြလေ ရှိပါ၏။ ဤသို့ တစ်ဦးတည်းလည်း မဟုတ်၊ သတ်သတ်စိလည်း မဟုတ် ဟူ၍ မြင်မှသာ “မဏိမ ပဋိပဒါ အမြဲ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဗုဒ္ဓဝါဒအရ ကမ္မသဘာကို စဉ်းစားသော အခါ အမြဲတမ်း ဖြစ်ပျက်ပြပိုင် ပြောင်းလဲနေသော ခဏိက သဘောနှင့် ယုံး၍လည်း စဉ်းစားရ၏။ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ ဖြစ်စဉ် ပဋိစွာသမျို့ဒ သဘောနှင့်လည်း ယုံး၍ စဉ်းစားရ၏။ ကမ္မသဘာချည်း သက်သက် စဉ်းစား၍ မရ။ ကမ္မသဘာချည်း သက်သက် စဉ်းစားလျှင် ဗုဒ္ဓဝါဒအရ စဉ်းစားခြင်း မဟုတ်၊ ဤဟွာဏာဝါဒအရ စဉ်းစားခြင်းသာ ဖြစ်၏။

ဤဟွာဏာဝါဒက ကမ္မသဘာကို စဉ်းစားသောအခါ အမြဲတမ်း ရှိနေသော အထွေကို အခြေခံ၍ စဉ်းစား၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒက ကမ္မသဘာကို စဉ်းစားသော အခါ အမြဲတမ်း ဖြစ်ပျက်ပြပိုင် ပြောင်းလဲနေသော အနွေကို အခြေခံ၍ စဉ်းစား၏။

ဤဟွာဏာဝါဒကလည်း ကံကို ယုံကြည့်၏။ လက်ခံ၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒကလည်း ကံကို ယုံကြည့်၏။

နှုန်းကြောင်း

လက်ခဲ၏။ သို့ရာတွင် အချင်းချင်း ယုံကြည့်ပုံချင်း
မတူ၊ လက်ခဲပုံချင်း မတူ၊ မှုဒ္ဓဝါဒအရ ကုက္ပါ ပုံသေ
မှတ်ယူထားခြင်း မရှိ။ အထောက်အပဲ ပေးရှုသာ
ပေးနိုင်သော အဆင့်လည်း ရှိ၏။ တိုက်ရှိက် အကျိုး
ပေးသော အဆင့်လည်း ရှိ၏။

အထောက်အပဲ ပေးရာတွင် ကောင်းသော
ကုသိုလ်ကံကလည်း မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံ
ကို အထောက်အပဲ ပေးနိုင်၏။ ကောင်းသောကုသိုလ်
ကံက မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံကို အထောက်
အပဲ ပေးသောအခါ ကောင်းရောင်းကောင်းဝယ် လုပ်
ကိုင်စားသောက်ပါလျက် ဆင်းခြွဲဖော်ခြင်းသမာာ
ကို ပြ၏။ မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံကလည်း
ကောင်းသော ကုသိုလ်ကံကို အထောက်အပဲ ပေးနိုင်
၏။ မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံက ကောင်းသော
ကုသိုလ်ကံကို အထောက်အပဲ ပေးသောအခါ မကောင်းမှ ခုစွဲရှိက် လုပ်ငန်းများဖြင့် ကြိုးပွား ချမ်း
သာခြင်း သဘောကို ပြ၏။

တိုက်ရှိက် အကျိုးပေးသော အဆင့်တွင်မှ
ကောင်းသော ကုသိုလ်ကံက ကောင်းကျိုးကို ပေး၍၊
မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံက မကောင်းကျိုးကို
ပေး၏။ ဤသည်မှာ မှုဒ္ဓဝါဒအရ နားလည်ရသော
ကမွန်ယာမတို့ ဖြစ်၏။

မြန်မာ့အားလုံး

အမှန်အားဖြင့် မှုဒ္ဓဝါဒတွင် ပြာဟွာတဝါဒမှာ
ရောနာပါဝင်တတ်လေရာ ဝါဒနှစ်ရပ်တို့၏ ခြားနား
ချက်ကို နားလည်အောင် လေ့လာအပ်ပါ၏။ သို့
မဟုတ်ပါက မှုဒ္ဓဝါဒ အယောင်ဆောင်သော ပြာဟွာ
က ဝါဒနှင့် တိုးပေလိမ့်မည်။

(မတို့အောက် ဘယာရေးမဂ္ဂမြို့၏ အတွေ့၏၊ အမှတ် ၄၊
လေဆိပ်ပါရီ ၁၉၉၅)

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်
ပေါ်ထွန်းထာခြင်း (၁)

မြတ်စွာဘုရား လောက၍ ပွင့်တော်မှုသော အချိန်
ကား ဘီစီ ၆ ရာစု ဖြစ်၏။ ဘီစီ ၆ ရာစုကား
တူးမြေးသော ရာစုနှစ် ဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်နယ်ပယ်၌
ကလေးဘဝမှ လူကြီးဘဝသို့ ကူးပြောင်းသော ရာစု
နှစ် ဖြစ်သည်ဟု သမိုင်းပညာရှင်များက ဆိုကြ၏။
ဘီစီ ၆ ရာစု ရောက်မှုသာ ကမ္မာ၌ အံသွေ့ယ်
ကောင်းသော ပညာရှင်များ ပေါ်ပေါက်လာကြခြင်း
ဖြစ်၏။

ထိုအလျင်ကမူ အံသွေ့ယ်ကောင်းသော
ပညာရှင်များသည် ကမ္မာသမိုင်း၌ ပေါ်ပေါက်လာ
ခြင်း မရှိသေးချေ။ ထိုကြောင့် ဘီစီ ၆ ရာစုကို
အသိဉာဏ်နယ်ပယ်၌ ကလေးဘဝမှ လူကြီးဘဝသို့
ကူးပြောင်းသော ရာစုနှစ်အဖြစ် ကမ္မာသမိုင်း ပညာ
ရှင်များက ဆိုကြခြင်း ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား

BURMESE
CLASSIC

ဘီစီ ၆ ရာစု၌ အီနိယာ၊ တရာတ်၊ ပါရား၊
ဂရို တို့၌ အံသွေ့ယ်ကောင်းသော ပညာရှင်ကြီးများ
ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါ၏။ ထိုပညာရှင်များအနက် အီနိယာ
၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပညာရှင်များကို ဆိုရပါလျှင်
မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူချိန်၌ မဟာဝိရ စသော
ဂိုဏ်းဆရာကြီး ၆ ဦးတို့နှင့် ပရို့မို့များသည် ထင်
ရှားသော ပညာရှင်များ ဖြစ်ကြ၏။

သူတို့သည် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေနေကြသူ
များလည်း ဖြစ်ကြ၏။ သူတို့၏ ဝါဒအမျိုးမျိုးကို
ဖြန့်နေကြသူများလည်း ဖြစ်ကြ၏။ တွေးခေါ်မြော်
မြင်မှုများသည် သူတို့၏ ရင်တွင်း၌ ကယက် ထ
နေကြ၏။ သစ္စာတရားနှင့် ပတ်သက်၍ သိလိုစိတ်
များသည်လည်း သူတို့၏ ရင်တွင်း၌ ပြင်းပြနေကြ
၏။ အမှန်အားဖြင့် သူတို့ သိလိုသော ပြဿနာ
များမှာ—

တမလွန်လောကဟူသည်
ရှိလေသလား၊ မရှိဘူးလား။
သေပြီးနောက် သတ္တဝါဟူသည်
ဖြစ်လေသလား၊ မဖြစ်တော့ဘူးလား။
ကု၏ အကျိုးတရားဟူသည်
ရှိလေသလား၊ မရှိဘူးလား။
ဟူသော ပြဿနာများပင် ဖြစ်၏။ ထိုပြဿ

မြတ်စွာဘုရား

www.burmeseclassic.com

နာများ၏ အဖြေကို သူတို့သည် တိတိကျကျ သိချင် ကြ၏။

အမှန်အားဖြင့် သူတို့သည် အသိဉာဏ်ကို မရသောကြောင့် ထိပြသနာများ၏ အဖြေကို တိတိ ကျကျ မသိနိမိမ်င်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍သာ သူတို့ သည် ပညာရှင်များ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် အသိ ဉာဏ်ကိုသာ ရထားမည်ဆိပါက ထိပြသနာများ သည် ခယ်းသောပြသနာများ မဟုတ်ကြ။ အလွယ် တက္ကပင် ထိပြသနာများ၏ အဖြေကို သိနိမ်ကြမည် ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် သူတို့ကား သနိုင်းက အနေဖြင့် တရားများကို သိသူများ မဟုတ်ကြဘဲ တွေးခေါ်မြော မြင်မှ တက္ကဝတရ အနေဖြင့်သာ တရားများကို သိကြ သူများသာ ဖြစ်ကြပါပေ၏။ ထိုကြောင့်သာ သူတို့ သည် ထိပြသနာများ၏ အဖြေကို တွေးခေါ်မြော မြင်သည့် နည်းဖြင့် သိလိုက်မြင်း ဖြစ်၏။

ထိုစေတ် အတွေးအခေါ် မြောမြင်မှနှင့် ပတ် သက်၍ ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်း ရှိ၏။ ထို ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်း အနက် တစ်ခုသော ဂိုဏ်းမှာ သမဏရိက်း ဖြစ်၍၊ အခြားသော ဂိုဏ်းမှာ ဗြာဟ္မာကာဂိုဏ်း ဖြစ်၏။ သမဏရိက်း ဆိသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော် မူသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော သမဏရိ ဂိုဏ်းမျိုး

မဟုတ်တတ်သေး။ ရှုံးဦး သမဏရိက်းသာ ဖြစ် ၏။

ထိုဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်းတွင် သမဏရိက်းက ၈၀၃ ကို မယုံကြည်။ အကျင့် တပကိုသာ ယုံကြည်၏။ ၈၀၃ကို မယုံကြည်သောအခါ ၈၀၃၏ အဆိုအမိန့် အရ ယမ်းပူဇော်မှုကိုလည်း မယုံကြည်တော့။ ယမ်းပူဇော်ခြင်းအားဖြင့် ဘာမျှ အကျိုးမရှိ၊ အကျိုးရှိသည့် ဆိုရှင်လည်း မဖြစ်စလောက် အကျိုးသာ ရှိသည်ဟု ယုံကြည်၏။ တကယ်တစ်း သစ္စာတရားကို ရှာဖွေ မည်ဆိပါလျှင် တပအကျင့်ဖြင့် ရှာဖွေမှုသာ သစ္စာ တရားကို တွေးနိုင်သည်ဟု သမဏရိက်းက ဆို၏။

ဗြာဟ္မာကာဂိုဏ်းကမူ ၈၀၃ကို ယုံကြည်၏။ ၈၀၃ကို ယုံကြည်သောအခါ ၈၀၃၏ အဆိုအမိန့် အရ ယမ်းပူဇော်မှုကိုလည်း ယုံကြည်လေတော့၏။ အရာရာကို ယမ်းက ဖန်တီး၏။ စီးပွားရေား ဖြစ်ထွန်း ချင်လျှင်လည်း ယမ်းပူဇော်ရ၏။ ယမ်းပူဇော်မှ စီးပွားရေား ဖြစ်ထွန်း၏။ အသက်အစွဲရာယ် မကျရောက် စေချင်လျှင်လည်း ယမ်းပူဇော်ရ၏။ ယမ်းပူဇော်မှ အသက်အစွဲရာယ် ကွယ်ပျောက်၏။ အဆုံးစွန်အား ဖြင့် ဆိုရှင် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ချင်လျှင်ပင် ယမ်းကို ပူဇော်ရ၏။ ယမ်းပူဇော်မှ နတ်ပြည်သို့ ရောက် နိုင်၏။

သို့ရာတွင် ယမ်ကား တစ်မျိုးတည်း မဟုတ်။ သူ၊ အကျိုးနှင့် သူ၊ ယခံ ဖြစ်၏။ အကျိုးအမျိုးမျိုး ရှိသည့်အလျောက် ယမ်လည်း အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ယင် ပူဇော်ရာတွင် မှန်မှန်ကန်ကန် ပူဇော်တတ်ဖို့ လို၏။ ယမ်ပူဇော်မှားလျှင် အကျိုးကို လိုချင်သည့်အတိုင်း မရသည့်အပြင် အပြစ်ပင် ဖြစ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ယမ်ပူဇော်နည်းကို စနစ်တကျ တတ်ဖို့လို၏။ စနစ်တကျ တတ်အောင်လည်း နှစ်ပါင်းများစွာ သင်ယူရ၏။

သမဏနှင့် ဗြာဟ္မာဏတို့တွင်လည်း နောက်ပိုင်း ဒသသနပညာရှင်တို့၏ ခွဲခြားမှုအရ “အတိုက နှင့် နတ္တိက” ဟူ၍ အပ်စုစုစု ရှိပြန်၏။ အစပထမ ၌ အတိုက၏ အနက်မှာ ဖန်ဆင်းရှင်ကို ယုံကြည်သူ များဟူ၍ ဖြစ်ပြီး၊ နတ္တိက၏ အနက်မှာ ဖန်ဆင်းရှင်ကို မယုံကြည်သူများ ဟူ၍ ဖြစ်၏။ နောက်ပိုင်း ပါကိန် သဒ္ဓရဟရာကြီး အတိုင်း ရောက်သောအခါ-

“နတ္တိပရလောကော ယသေ သော” ဟူ၍ ဝိဂြိုဟ်ဆိုပြီး “နတ္တိက ဟူသည်မှာ တမလွန်ကို မယုံကြည်သူ” ဟူ၍ အနက်ဖွင့်၏။ ထိုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အားဖြင့် “အတိုက ဟူသည်မှာ တမလွန်ကို ယုံကြည်သူ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သမဏနှင့် ဗြာဟ္မာဏတို့တွင်
မပြုမှုသော်

ဗြာဟ္မာဏတို့မှာ ဖန်ဆင်းရှင်ကိုလည်း ယုံကြည်ကြ၏။ တမလွန်ကိုလည်း ယုံကြည်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဗြာဟ္မာဏတို့သည် အတိုကအပ်စုများ ဖြစ်ကြ၏။ သမဏတို့တွင်သာ အချို့က ဖန်ဆင်းရှင်ကို မယုံကြည်သော်လည်း တမလွန်ကိုမှ ယုံကြည်ကြသူများ လည်း ရှိ၏။ မယုံကြည်သူများလည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သမဏတို့သည် အတိုက အပ်စုလည်း ဟုတ်၏။ နတ္တိက အပ်စုလည်း ဟုတ်၏။ နှစ်မျိုးလုံး ဟုတ်ကြ၏။ ဤသို့ ဒသသနပညာရှင်များက ဆိုကြ၏။

သမဏနှင့် ဗြာဟ္မာဏတို့သည် ယဉ်ကျေးမှု အားဖြင့် တစ်ဦးအပေါ် တစ်ဦးက လွှမ်းမိုးကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် သမဏတို့သည် သံသရာလွန် ချမ်းသာကို ရှာဖွေကြ၍၊ ဗြာဟ္မာဏတို့သည် သံသရာ ချမ်းသာကို ရှာဖွေကြ၏။ ဗြာဟ္မာဏတို့သည် အီမာ မထောင်သူများ ဖြစ်ကြ၍၊ သမဏတို့သည် အီမာ မထောင်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ သူတို့သည် အချင်းချင်း ရန်လိုက်၏။ သူတို့၏ ရန်လိုမှုကား ကမ္မားရန်လိုမှု များ ဖြစ်ကြ၏။ မငြိမ်းနိုင်သော ရန်လိုမှုများ ဖြစ်ကြ၏။

သမဏတို့သည် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေရာ တွင် အထိုက်သည်း ရှာဖွေသည် မဟုတ်။ ဆရာနှင့် ရှာဖွေကခင်း ဖြစ်၏။ ဆရာ၏ ပြုဝါဒကို ခံယူကာ မပြုမှုသော်

ဂိဏ်:နှင့် နေထိုင်ကြ၏။ ဗြာဟ္မာဏတိကာ: ဂိဏ်:နှင့် နေထိုင်ကြသည် မဟုတ်။ အထိ:တည်း နေထိုင်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဗြာဟ္မာဏတိသည် စေဒကျမ်းများအရ ယဉ်၏ ပဓာနကျမှုကို အစ ပထမ္မား လက်ခံကြ၏။ ယဉ်ကို ပူဇော်တတ်အောင် အားထုတ်ခြင်း ယဉ်ကို ပူဇော်တတ်အောင် အားထုတ်ခြင်း ဟူသည်မှာ စေဒကျမ်းကန်များကို နှစ်ပေါင်းများစွာ လေ့လာခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ယဉ်ကို အမိကထားခြင်းကို “ကမ္မကဏ္ဍာကို အမိက ထားခြင်း” ဟူ၍ ဆို၏။ ကမ္မကဏ္ဍာတွင် မ၏ ပေဒါန၊ ယောဓ၊ မဂ်လတိသည် အရေးကြီးကြ၏။ ထိုတွင် မ၏ ဟူသည်မှာ မန်နှစ်စွဲခြင်း ဖြစ်၏။ ယောဓ ဟူသည်မှာ တစ်ခုခုဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်၏။ မဂ်လ ဟူသည်မှာ မဂ်လာယူခြင်း ဖြစ်၏။

ဗြာဟ္မာဏတိသည် အစပထမ္မား စေဒကို မြတ်နိုင်း၏။ စေဒကို အထင်ကြီး၏။ ထိုကြောင့် စေဒကို အပတ်တကုတ် လေ့လာကြ၏။ ထိုအခါ ပရိသတ် က ဗြာဟ္မာဏတိအပေါ် ကြည်ညို၏။ နောက်ပိုင်း၌ သူတိသည် စေဒထက် စေဒ၏ အပိုပွာယ် ဖော်ဆောင်နိုင်မှုအပေါ် ကိုးစားလွန်းလာ၏။

အမှန်အားဖြင့် သူတိသည် စေဒဆိုင်ရာ ယ်များကို ပူဇော်ရနှင့် မည်သူက ပူဇော်မှ အကျိုးအာန်

သင်ကို ရှုံး မည်သူက ပူဇော်လျှင် အကျိုးအာန် ကို မရဟန်၍ အယူရှိလာ၏။ ထိုအခါ ဘဝင်မြင့် ရောက်သည် ဗြာဟ္မာဏတိ၌ ခွဲကပ်လာ၏။ စေဒ သက် မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးလာ၏။

ထိုစဉ်အခါက ပုရောဟိတ်များသည် လူသား စင်စစ်က “ဒေဝတာ” များ ပြစ်သွားကြ၏။ ထိုအခါ အတော်အတန် စဉ်းစားနိုင်စွဲး ရှိသူများသည် ဗြာဟ္မာဏများ အပေါ် စိတ်ပျက်လာကြ၏။ ဤသည်မှာ ဗြာဟ္မာဏ ဝါဒအပေါ် မှုဒ္ဒိဒက်ခိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ကြောင်း ဖြစ်၏။

အဟိုးသာ တရားကို ဗြာဟ္မာဏများက ယုံကြည်ကြ၏။ ယနေ့တိုင်အောင်ပင် အိန္ဒိယုံး မဟတ္တာ မ ဂန္ဓိ၏ အဟိုးသာဝါဒကို လက်ခံ ကျင့်သုံးကြခဲ့ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိခေါတ် အယူအဆ အရ စေဒကျမ်း အဆိုအမိန့်အတိုင်း ယဉ်ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပါက တိရှောန်များကို ဖြစ်စေ၊ လူကို ဖြစ်စေ အသေ သတ်၍ ပူဇော်စေကာမှ “မကောင်းမှ မဖြစ်” ဟူ၍ ယုံကြည်ကြ၏။ ဤယုံကြည်ချက်ကား သာမန် အသိ ညာက် ရှိသူများ အတွက်ပင် သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိသော ယုံကြည်ချက် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ သံသယဖြစ်ဖွယ် များကြောင့်ပင် ဗြာဟ္မာဏဝါဒ များမှုန်သွားခြင်း ဖြစ်၏။

နောက်ပိုင်း၌ ဗြာဟ္မာဏတိသည် ကမ္မကလ္လာ အဆိုအမိန့်များထက် ဉာဏ်ကလ္လာ အဆိုအမိန့်များကို အလေးထားလာကြ၏။ ကမ္မကလ္လာ အဆိုအမိန့်များဟူသည် ယဉ်ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ကလ္လာ အဆိုအမိန့်များဟူသည် သမထဘဝနာ ပွားများမှ ဖြစ်၏။ သမထဘဝနာကို ပွားများမှ ဗြာဟ္မာဏဉာဏ်ကို ရရှိ ရမှ ကိုယ်တိုင် ဗြာဟ္မာ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ယဉ်ပူဇော်မှသည် ဗဟိဒ္ဓကို အားကိုးခြင်း ဖြစ်၏။ သမထဘဝနာပွားများမှ သည် အရွှေတ္တကို အားကိုးခြင်း ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓကို အားကိုးသော ခေတ်ကို “ဝေဒခေတ်” ဟု ဆိုပါ၏။ အရွှေတ္တကို အားကိုးသောခေတ်ကို “ဥပန်သွေ့ခေတ်” ဟု ဆိုပါ၏။ ဝေဒခေတ်မှ ဥပန်သွေ့ခေတ်သို့ ရောက်လာခြင်းသည် အယုအဆ ရေးရှာဖွံ့ တိုးတက်မှ သဘောကို အောင်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဗြာဟ္မာဏမှန်က ဝေဒကို လေးစားကြသည်ခဲ့သည် ဖြစ်၏။ သဒ္ဓပမာဏအဖြစ် ဝေဒကို ဗြာဟ္မာဏများက လက်ခံကြ၏။ သဒ္ဓပမာဏဟူသည်မှာ ဝေဒက ဘာဆိုဆို ဝေဒအဆို မှန်သမျှ သည် အမှန်ခဲ့သည် ဖြစ်သည်ဟု၍ ဖြစ်၏။

ဝေဒကို သစ္စဓမ္မအဖြစ် လက်ခံသော်လည်း

ဝေဒ၏ အနက်ကို ဖွင့်ဆိုရာခြားမှ တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် မတူကြ။ ဝေဒကို ဗြာဟ္မာဏခေတ်က ယခံ အဖြစ် အနက်အမိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို၍ ဥပန်သွေ့ခေတ်က မှ သမထဘဝနာအဖြစ် အနက်အမိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို၏။

ထို့ကြောင့် ဗြာဟ္မာဏခေတ်ကို “ကမ္မကလ္လာ ခေတ်” ဟု ခေါ်ပြီး၊ ဥပန်သွေ့ခေတ်ကိုမှ “ဉာဏ်ကလ္လာ ခေတ်” ဟု ခေါ်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဉာဏ်ကလ္လာသည် ကမ္မကလ္လာထက် ပို၍ တိုးတက်လေ၏။

ဥပန်သွေ့ခေတ်၏ သမထဘဝနာတွင် တောနေ့ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တောနေ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျင့်လည်း ပါဝင်၏။ တောနေ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဝေခါနသ” ဟု ခေါ်၍၊ တောနေ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျင့်ကို “ဝေခါနသ သတ္တ” ဟု ခေါ်၏။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သမိုင်းဆရာတို့၏ အဆိုအရ ဝေခါနသ သတ္တကို ပြပြင်ပြောင်းလဲ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဓာတ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် အရောဘက်မှ အနောက်ဘက်သို့ ပျော်သွားခြင်း ဖြစ်လေရာ အရောဘက်မြို့စည်က ရိုရိုးပင် ဖြစ်၏။ အနောက်ဘက်သို့ ရောက်သောအခါမှ ဗြာဟ္မာဏတို့၏ အကျင့်နှင့် ရောဇ်ပြီး

ရတ် အကျင့် ဝင်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်၏။ ရတ် အကျင့်သည် မူရင်းအားဖြင့် အနောက်ပိုင်းဒေသရှိ ဗြာဟ္မာဏတိ၏၏ အကျင့်ဖြစ်၏။ ဗြာဟ္မာဏတိ၏၏ ဝေဝါနသသုတေသနအကျင့်ကို ပြုပိုင်ပြောင်းလဲ၍ ရတ် အမည်ဖြင့် ဗွ္ဗွာသာသာ ရဟန်းတော်များက လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်၏။

ဤနည်းအားဖြင့် ဗြာဟ္မာဏနှင့် ဗွ္ဗွာဝါဒသည်
အချို့သော နေရာ၌ ထွေးရောယူက်တင် ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။
ဝေဝါနသ သုတေသနမှ ရတ် အကျင့်သုံး ပြောင်းလဲ
ကျင့်သုံးသည် ဆိုသော်လည်း၊ အသွင်သုတေသနနှင့်
အားဖြင့် တုချမ်းတုမည် ဖြစ်သော်လည်း အနှစ်သာရ
အားဖြင့်မူ များစွာ ဗြားနား၏။

ဗြာဟ္မာဏတိသည် အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရှု၌
သံသရာချမ်းသာကို ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားပြီး ကျင့်သုံး
၏။ ဗွ္ဗွာသာဝင်တို့သည်ကား မည်သည့်အကျင့်
ကို ကျင့်သုံးသည်ဖြစ်စေ သံသရာဂျွန်ချမ်းသာကို
ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားပြီး ကျင့်သုံး၏။ ဤသို့လျင်
နောက်ဆုံး ရည်မှန်းချက်ချင်းကား ဗြားနား၏။

အမှန်အားဖြင့် ဗြာဟ္မာဏတိသည်လည်း ကု
နှင့် ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ကြသူများ ဖြစ်ကြ၏။
ဗွ္ဗွာသာသာဝင်တို့သည်လည်း ကုနှင့် ကံ၏ အကျိုးကို
ယုံကြည်ကြသူများပင် ဖြစ်ကြ၏။ ဗြာဟ္မာဏတိသည်

လည်း တမလွန်ကို ယုံကြည်ကြသူများ ဖြစ်ကြ၏။
ဗွ္ဗွာသာသာဝင်တို့သည်လည်း တမလွန်ကို ယုံကြည်
ကြသူများပင် ဖြစ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ဗြာဟ္မာဏတိ
ယုံကြည်သည်ကား သံသရာ ချမ်းသာ ရရှိရေး
အတွက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို
လုပ်ရာ၌ ဗြာဟ္မာဏတိသည် သံသရာ ချမ်းသာကို
ရည်စုံ၍ လုပ်ကြ၏။

ဗွ္ဗွာသာသာဝင်တို့ ယုံကြည်သည်ကား သံသ
ရာလွန် ချမ်းသာ ရရှိရေးအတွက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ရပွဲ ဗွ္ဗွာသာသာဝင်တို့
သည် သံသရာလွန် ချမ်းသာကို ရည်စုံ၍ လုပ်ကြ
၏။ ကောင်းမှုကုသိုလ် လုပ်ပုံချင်း တူသော်လည်း
ရည်ရွယ်ချက်ချင်း မတူ။

အမှန်အားဖြင့် မရှိမအသွေး သစ္စာတရားကို
ရှာဖွေကြသူများ ယောက်ယောက်ခတ်နေချိန်၌ သဲကဲ
တိုင်း ကပိလဝတ်ပြည့်၌ သီဒ္ဓမာင်းသားကို ဖွားမြင်
ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

(ဉာဏ်လင်း မွှေ့စာပေသား၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၉၄)

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်
ပေါ်ထွန်းလာခြင်း (၂)

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် မဟာသူရရာ၏ ၆၈ ခန့်
ကဆုန်လပြည့်နေတွင် သူကဲတိုင်း ကပ်လဝတ်ပြည့်
ရှင် အုရင် သူဖွေါဒနှင့် မယ်တော် မာယာဒေဝိတို့
မှ ဖွားမြင်သော သားတော်ဖြစ်၏။ အတိအားဖြင့်
ခတ္တိယ ဖြစ်၏။ အနှစ်အားဖြင့် ဂါတမ ဖြစ်၏။
အမျိုးအားဖြင့် သာကိယ ဖြစ်၏။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား
သည် ယသောဓရရာဒေဝိနှင့် လက်ဆက်ကာ နှစ်း
စည်းစီမံကို ၁၃ နှစ်တိုင်အောင် စံစားတော်မှု၏။
သက်တော် ၂၉ နှစ်အချွဲယ်တွင် သဗ္ဗညာတွင် ဉာဏ်
တော်ကို ရှိခိုအတွက် တော့ထွက်လေ၏။

ထိစဉ်ကာလက မဏီမဒေသ၏ အရှေ့ဘက်
အပိုင်း၌ ခဲ့တိယတိသည် ပြာန ကျ၏။ အနောက်
ဘက် အပိုင်း၌မ ပြာဟနတိသည် ပြာန ကျ၏။

ပତାନ୍ତକୁବ୍ୟାନ୍ତ ଶିଳ୍ପିର୍ଦ୍ଦିଃ ମା ଅବିନ୍ଦାନ୍ ଫଯିବଯିନ୍
ପତାନ୍ତକୁବ୍ୟାନ୍ତ ଗିରି ଶିଳ୍ପିର୍ଦ୍ଦିଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ ॥ ମିଶ୍ରିଲାପ୍ରତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରିନ୍
ହାରିନ୍ଦନ୍ତକୁବ୍ୟାନ୍ତ ପ୍ରାହୃତ୍ୟାନ୍ତ ଗିରି ରଖୁଅପ୍ରତି ଯାନ୍
ରୂପାନୀ ॥ ହାରିନ୍ଦନ୍ତକୁବ୍ୟାନ୍ତ ଵୀତାଣ୍ଡରିନ୍ ପଥମନ୍ୟଃ
ଦେବିଲନ୍ୟଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ ॥ ଫିଳ୍କାନ୍ତାଦ୍ବୁଦ୍ଧାତୋ ମହାରିଣ୍
ବ୍ୟାନ୍ତଲନ୍ୟଃ ହାରିନ୍ଦନ୍ତତତ୍ତ୍ଵିଃ ପଦ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ ॥ ଆମୁଖିଆଃ ପ୍ରିଣ୍
ଅର୍ଜୁନାକର୍ତ୍ତାବ୍ୟିନ୍ଦ୍ରିୟ ଆମ୍ବିଃ ଲେବିଃ ତ୍ରୀତ୍ୟନ୍ ଏତ୍ତ୍ୟନ୍
ତାତ୍ତ୍ଵିଃ ଆପ୍ରିଣ୍ଦିଃ ଫେରୁତ୍ସ ଯାଃ ଗ୍ରାନ୍ତାନୀ ॥ ଆକୋକ
କାନ୍ତ ଆପ୍ରିଣ୍ଦିଃ ମହୁତ୍ସ ଯିବ୍ୟାମହୁତ୍ସ ॥ ପ୍ରାହୃତ୍ୟାନ୍ତକାନ୍ତ ଗିରି
ଅମିନ୍ଦିଃ ଫେରୁତ୍ସ ଯାଃ ଗ୍ରାନ୍ତାନୀ ॥

ကပိလဝတ္ထု ဟူသည်ကား တိုင်းငယ်ပြည်
ငယ် အဆင့်ခြုံပင် ရှိ၏။ တို့စွဲကာလ မဏ္ဍာမအေသ
တွင် တိုင်းကြီး ၁၆ တိုင်း ရှိသည်ဟု ဆိုသော်လည်း
တကယ်တမ်း ကြီးကျယ်သော တိုင်းကြီးကား င့်
တိုင်းသာ ရှိ၏။ တိုင်းကြီး င့် တိုင်းတို့မှာ မဂ်ဓတိုင်း၊
ကောသလတိုင်း၊ ကောသမြို့နှင့် အဝန္တိတိုင်းတို့ပင်
ဖြစ်ကြ၏။

ထိတွင် မကဓတိုင်း၏ ဘုရင်မှာ ဖိမ့်သာရ^{၁၁}
ဖြစ်၏။ ကောသလတိုင်း၏ ဘုရင်မှာ ပသေနဒ္ဒ
ကောသလ ဖြစ်၏။ ကောသမြို့၏ ဘုရင်မှာ ဥဇေန^{၁၂}
ဖြစ်၏။ အဝန်တိုင်း၏ ဘုရင်မှာ စန္ဒပဲဗျာတာ ဖြစ်^{၁၃}
၏။ နောင်တွင် ဤတိုင်းကြီး၊ တိုင်းတို့သည် ပူဇ္ဈာဇ်

ဖြန့်မြှေးရာ အချက်အချာကျသော ဒေသများ ဖြစ်သွားကြ၏။

ဘုရင် သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီးသည် အစဉ်အလာ အတိုင်း ဝေဒ၌ သက်ဝင်ယုံကြည်သူ ဖြစ်၏။ ထိုစဉ် ကာလက ရသေ့များသည် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေကြ သူများ စာရင်းတွင် ရှေ့တန်း၌ ရှိကြ၏။ ကာဋ္ဌ ဒေဝါလရသေ့သည် သုဒ္ဓါဒနဘုရင်၏ နန်းတော်သို့ ဆွမ်းခံကြလေ့ရှိ၏။ အာဇာရကာလာမ ရသေ့နှင့် ဥဒကရာမပုံ ရသေ့တို့သည် ကပါဝန်၏ သင် ခန်းကျောင်း၌ သစ္စာညာထဲကို ရာသူများအဖြစ် ထင်ရှားကြ၏။

သို့ရာတွင် သူတို့ရသော သစ္စာညာထဲကား ပရမထ္တသစ္စာညာထဲကို မဟုတ်၊ ရာန်သမာပတ်များ သာ ဖြစ်၏။ ရာန်သမာပတ်များကိုပင် ပရမထ္တသစ္စာညာထဲကား အဖြစ် သူတို့က အထင်မှားနေကြခြင်း ဖြစ်၏။

သိဒ္ဓထ္တ္တမင်းသားသည် ဒေမည်းတော် ယုံကြည်နေသော ဝေဒ၌ ကျေနပ်သူ မဟုတ်။ သူကား စဉ်းစားညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဘဝ ၈၁ လျှို့ရှုက်ချက်ကို သိချင်၏။ သံသရာချမ်းသာ များကို ချမ်းသာဟု သူက မမြင်။ ဘဝဟုသည် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် လွမ်းခြားထဲသော သောကရှပ်တုသာ ဖြစ်သည့်ဟု သိဒ္ဓထ္တ္တမင်းသားက သတေသနပါက်ထား

နှုန်းကျော်မြို့၏

၏။ ထိုကြောင့် ဘဝ၏ လျှို့ရှုက်ချက်ကို သူက သိချင်နေခြင်း ဖြစ်၏။

ဘဝ၏ လျှို့ရှုက်ချက်ကို သိပါမှ ဘဝဟူ သည်မှာ “ဘဝမှ မဟုတ်ပါတကာ” ဟူ၍ သိမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါမှ ဘဝမှ လွတ်မြောက်မှုကို ရယူနိုင် မည် ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်ပါက မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် လွမ်းခြားထဲသော သောကရှပ်တုကိုပင် ဘဝအဖြစ် တွယ်တာရင်း တွယ်တာရင်းဖြင့် သံသရာ၌ မျောပါ နေရပေလိမ့်မည်။

သိဒ္ဓထ္တ္တမင်းသားသည် ပရမထ္တသစ္စာကို ရှာ ရန်အတွက် ထိုစဉ်ကာလက ကျော်ကြားသော အာဇာ ရ ကာလာမ ရသေ့ကြီးထဲ ချဉ်းကပ်၏။ သူ သိချင် သော မအိရာ၊ မနာရာ၊ မသေရာ ဖြစ်သော တရားကို မေး၏။ ရသေ့ကြီးက ရာန်သမာပတ်ကို ဖြေ၏။ အမေးက တြေား၊ အဖြေက တြေား၊ သိဒ္ဓထ္တ္တမင်းသားသည် အာဇာရကာလာမ ရသေ့ကြီး၏ အဖြေကို မကျေနပ်သောအခါ ဥဒကရာမပုံ ရသေ့ ကြီးထဲ ချဉ်းကပ်ပြန်၏။ ဥဒကရာမ ရသေ့ကြီး ကလည်း ရာန်သမာပတ်ကိုပင် ဖေကြားပြန်၏။ ထိုအဖြေကိုလည်း သိဒ္ဓထ္တ္တမင်းသားက မကျေနပ်။

ထိုအခါ သိဒ္ဓထ္တ္တမင်းသားသည် သွှေ့ဝရ မည် သော နိုဗုန်းကို ရှာဖွေရန် ဥရေဝေးတော်သို့ ကြသွား

နှုန်းကျော်မြို့၏

တော်မှု၏။ ဥရုဝေလတော် ပွဲဝိုင်းဦးတိသည် လည်း သီဒ္ဓတ္ထမင်းသားနှင့်အတူ တရားကျင့်ကြ၏။ တရားကျင့်ရာတွင် သီဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို ဆရာအဖြစ် ထား၍ တရားကျင့်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ သူတိသည် “အနသနဝါတ္ထ” အကျင့်ဖြင့် ပရမတ္ထသစ္ာကို သီရန် ကျင့်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ အနသနဝါတ္ထ အကျင့်ဟုသည် မှာ အစာမစားဘဲ ကျင့်ရသော ကျင့်ဝတ်ဖြစ်၏။

သီဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ၆ နှစ်တာ ကာလ ပတ်လို့ အနသနဝါတ္ထ အကျင့်ဖြင့် သဗ္ဗာဗျာတ္ထ၏ ကို ရနိုင်ရန် ကျင့်ခဲ့ပါ၏။ သီဒ္ဓတ္ထမင်းသား ကျင့်သော အနသနဝါတ္ထ အကျင့်ကား လောကသုံးပါးတွင် မည် သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မကျင့်ပို့၊ မကျင့်နိုင်သော အကျင့်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိအကျင့်ဖြင့် တစ်စုတစ်ရာ တရားထူးကို မရခဲ့ခဲ့။

ထိအခါ သီဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် အနသနဝါတ္ထ အကျင့်အားဖြင့် အားအင်နည်းရုမှတ်ပါး သမ္မာ သမ္မာခိုဗ္ဗာ၏ကို မရနိုင်ကြောင်း သီမြင်လာသော အခါ ဆွမ်းကို ပြန်စားပြန်၏။ ထိအခါ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ကြည်လင်ပြီး သမာခိုက် ရရှိတော်မှု၏။ သီဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် အနသနဝါတ္ထ အကျင့်ကို စွန့်လိုက်သောအခါ ပွဲဝိုင်းတိသည် ဘုရားအလောင်း အပေါ်၌ များစွာ စိတ်ပျက်သွားကြ၏။

မြန်မာဘုရား

ထိကြောင် သူတိသည် ဘုရားအလောင်းကို စွန့်စွာကာ ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝန်တောသို့ ထွက် ခွာသွားကြ၏။ ထိတော်ပိုင် သူတိသည် အနသန ဝါတ္ထ အကျင့်ကို ဆက်၍ ကျင့်ကြ၏။ ရီးရာယုံကြည် မှုခေါ် သီလွှာတုပါဒါနသည် ကိုယ်တွေကြော်ခြင်း ခေါ် ဒီဇွဲပါဒါနအပေါ်၌ များစွာ လွမ်းမိုးနိုင်ပါ၏။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဥရုဝေလတော် မှ ဗုဒ္ဓကယာသို့ ကြော်မူပြီးလျှင် ဗောဓိသောင်ပင် ရင်း၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွဲ ထိုင်နေတော်မှု၏။ ထိုသို့ ထုံးနေတော်မူချိန်မှာ မဟာသဲ့ရာမ်း ၁၀၃ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ညနေချမ်းအချိန် ဖြစ်၏။ ထို နောက် အာနာပါန စတုတ္ထစာန်ကို ဝင်စားတော်မူ ကာ -

“အရော အကြော အနိုးတိသာ ကြွင်း ကျော်လျှင် ကြွင်းကျော်ပါစေ၊ အသေးအသား တို့ ခန်းခြားက်လျှင် ခန်းခြားက်ပါစေ၊ ဘုရား မဖြစ်သမျှ ဤထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွဲ နေခြင်းကို မဖျက်တော့အဲ”

ဟု အမိန္ဒာန်တော်မှု၏။ အမိန္ဒာန်တော်မူပြီးနောက် အာနာပါန စတုတ္ထစာန်ကိုပင် ဆက်လက်ဝင်စားတော်မှု၏။ နေမဝင်မိ မာရ်နတ်ရန်ကို အောင်မြင် တော်မှု၏။

ညျဉ်းယံ့၌ ပုဇွန်ဝါသနသုတိဉာဏ်တော်ကို ရပြီး ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် ဒိဋ္ဌဝိသူခွဲကို ရတော်မှ ၏။ ဒိဋ္ဌဝိသူခွဲကို ရသောအခါ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြား၍ သိတော်မှုသော နာမရှုပ ပရီစွေးဉာဏ်ကို ရတော်မှ၏။

သန်းခေါင်းယံ့၌ ဒီဖွစ်ကွဲဉာဏ်တော်ကို ရပြီး ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် ကာ္ခိုဝိတရဏဝိသူခွဲကို ရတော်မှ၏။ ကာ္ခိုဝိတရဏဝိသူခွဲကို ရသောအခါ နာမ်ရုပ်တိ၏ အကြောင်းကို ခွဲခြား၍ သိတော်မှုသော ပစ္စယ ပရီစွေးဉာဏ်ကို ရတော်မှ၏။

မိုးသောက်ယံ့၌ နာမ်ရုပ်တိကို ဝိပဿနာရှာမှ အာသဝက္ခာယဉာဏ်ခေါ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရတော်မှ၏။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရတော်မှုသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သွေးသွေးတွင် ဉာဏ်တော်ကို ရပြီး လောက သုံးပါးတွင် ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မှ၏။ လေးသချိန်းကဗျာတစ်သိန်းတို့ ကာလပတ်လုံးပါရမိတော်မှုသားကို ပြည့်ကျင့်တော်မှုကာ တောင့်တဲ့ ရသော ဆန္ဒတော်မြတ်သည် ယခုတော့ ပြည့်လေပြီ။

မရှိမအသတ် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဘုရားအမည်ခဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ခြောက်ဦးတို့သည်လည်း ရှိကြသေး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ခြောက်ဦးမှာ -

(၁) ပုဂ္ဂဏာသုပ

- (၂) မက္ခလိ ဂါသာလာ
- (၃) အမိတ ကေသကမွဲလာ
- (၄) ပက္ခစ ကစ္စသယနာ
- (၅) သွေးသ ဗေလင့်ပုဇွဲ
- (၆) နိုက္ခနာမှုပုဇွဲ

တို့ဖြစ်ကြ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ခြောက်ဦးတို့၏ ဝါဒကို အကျဉ်းချုပ်၏ ဖော်ပြရလျှင် ဘဝဟုသည် -

- (၁) အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏ - ဟူ၍ လည်းကောင်း
- (၂) အကြောင်းမှဖြစ်၏ - ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်သည်လည်း ဟုတ်၏ - ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
- (၃) အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ လည်း မဆိုနိုင်။ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်သည် ဟူ၍ လည်း မဆိုနိုင် - ဟူ၍ လည်းကောင်း

ဖြစ်လေ၏။

ဤသို့ ယူခြင်းကို “စတုကောင့် နိယာမ” ဟူ၍ ဆို၏။ စတုကောင့် နိယာမ ဟူသည်မှာ အစွမ်းလေးဖက် တွက်နေသော နိယာမပင် ဖြစ်၏။ ဤ နိယာမကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်တော်မှ၏။ မြတ်

စွာဘုရား၏ ဝါဒမှာ ပဋိစ္စသမ္ပါဒ်အပေါ်၌ သစ္စာ
လေးပါးကို အထွတ်တင်သော ဝါဒ ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဝါဒအရ ဘဝနှင့်ပတ်သက်
၍ ဘဝကိုလည်း သိရ၏။ ဘဝသမှုဒယကိုလည်း
သိရ၏။ ဘဝနိရောဓကိုလည်း သိရ၏။ ဘဝနိရောဓ
ဂါမိနီ ပဋိပဒါကိုလည်း သိရ၏။

ထိုတွင် ဘဝဟူသည်မှာ ခုက္ခာဖြစ်၏။ ဘဝ
သမှုဒယ ဟူသည်မှာ ခုက္ခာ၏ အကြောင်းဖြစ်၏။
ဘဝနိရောဓ ဟူသည်မှာ ခုက္ခာချုပ်ပြမ်းရာ ဖြစ်၏။
ဘဝနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ ဟူသည်မှာ ခုက္ခာချုပ်ပြမ်း
ရာသို့ ရောက်စေသော မရှင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရား
ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝဟူသည်မှာ အကြောင်း
ကြောင်း ဖြစ်သည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် အကြောင်းကို
နှစ်ပုံးခွဲရ၏။ “ချုပ်” ကြောင်းနှင့် “ဖွံ့” ကြောင်း
တို့ပင် ဖြစ်၏။ ချုပ်ကြောင်းကို ပဋိစ္စသမ္ပါဒ် ပဋိ
လောမ နည်းဖြင့် ဖော်ပြ၏။ ဖွံ့ကြောင်းကို ပဋိစ္စ
သမ္ပါဒ် အနေလောမ နည်းဖြင့် ဖော်ပြ၏။ ဘဝနှင့်
ပတ်သက်၍ ဖြစ်ကြောင်းကိုသာ နားလည်လျှင်
ဗြာဟွာဏဝါဒနှင့် ဘာမျှ ခြားနားတော့မည် မဟုတ်။
ဗြာဟွာဏဝါဒကား သံသရာ ချမ်းသာကို ပန်းတိုင်း
အဖြစ်ထားပြီး သွန်သင်သော ဝါဒဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သံသရာ ချမ်းသာဟူသည်
သောကကို မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် လွမ်းခြားသော
ချမ်းသာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သောကကို မျှော်လင့်
ချက်ဖြင့် လွမ်းခြားသော သံသရာချမ်းသာကို ပန်း
တိုင်းအဖြစ် ထား၍ ဟောကြားသော မွေးကို “ခုရက္ခာ
တ မွေး” အဖြစ် မြတ်စွာဘုရားက သတ်မှတ်တော်မူ
၏။ သံသရာလွန် ချမ်းသာကိုသာ ပန်းတိုင်းအဖြစ်
ထား၍ ဟောကြားသော မွေးကိုသာ “သွားက္ခာတ မွေး”
အဖြစ် မြတ်စွာဘုရားက သတ်မှတ်ပါ၏။

ထိုတွင် ခုရက္ခာတဟူသည်မှာ မကောင်းသ
ဖြင့် ဟောအပ်သော ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ သွားက္ခာ
တ ဟူသည်မှာ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော ဟူ၍
အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော မွေးမှာ
သံသရာလွန် ချမ်းသာကို ရစေနိုင်သော မွေးဖြစ်၍။
မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သော မွေးမှာ သံသရာလွန်
ချမ်းသာကို မရစေနိုင်ဘဲ သံသရာတွင်း ချမ်းသာကို
သာ ရစေနိုင်သော မွေးဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သံသရာလွန်ချမ်းသာကို ရစေ
နိုင်ပါက သံသရာတွင်း ချမ်းသာကိုလည်း မလွှာမသွေ့
ရစေနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။

အကျင့်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် သံသရာတွင်း
ချမ်းသာကို ရစေနိုင်သော မွေးကား ပဋိစ္စသမ္ပါဒ်

အနဲလောမ နည်းအတိုင်း ဖြစ်၏။ သံသရာလွန် ချမ်း
သာနှင့် သံသရာတွင်း ချမ်းသာ နှစ်မျိုးလုံးကို ရစေ
နိုင်သော ဓမ္မကား ပဋိစ္စသမ္ပါဒ် အနဲလောမ နည်း
အတိုင်းလည်း ဖြစ်၏။ ပဋိစ္စသမ္ပါဒ် ပဋိလောမ
နည်းအတိုင်းလည်း ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဝါဒနှင့် အမြား
ဂိုက်းဆရာကြီးတို့၏ ဝါဒတို့သည် အချင်းချင်း ခြား
နားကြ၏။ သို့မှုသာ ဒုရက္ခာတဓမ္မနှင့် သွာက္ခာတဓမ္မ
တို့၏ ခြားနားမှုကို နားလည်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် သူ့သုတေသနတော်ကော်
ကို ရှုံး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် ဗောဓိပင်
၌ ငါးရက်တိုင်တိုင် ဝိမ္ပာတိသာခကို ခံစားတော်မှ၏။
နောင် ငါး ဝါတိုင်တိုင် ယူသည် မဟု၊ အေးသည်
မဟု၊ မကျွန်းမာသည် မဟု၊ ကိုယ်ခန္ဓာ ပင်ပန်းနှမ်း
နှယ်မှုကို ကရဣမထားဘဲ ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့အား
ချေချွေတော်မူရန် “အား” ဖြည့်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဤလောကြုံ သတ္တဝါတို့အတွက် အပင်ပန်း
အခံနှင့်ဆုံးသူကို ဖော်ပြုပါဆိုလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို
သာ ဖော်ပြုရမည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားကား အရာ
ရာ အနှစ်းမဲ့ ဖြစ်ပါ၏။ ကရဣကာ အရာ၌လည်း
အနှစ်းမဲ့ ဖြစ်၏။ ပညာ အရာ၌လည်း အနှစ်းမဲ့
ဖြစ်၏။

ဝါဆိုလပြည့်နဲ့တွင် ပဉာဏ်ဂိုတိအား တရားဦး
ကို ပောကြားတော်မူရန် မိဂါဒိဂုန်တောသို့ ကြေတော်
မူ၏။ ပဉာဏ်ဂိုတိကား မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ ယုံ
ကြည့်မှု လျော့ပါးကာ မြတ်စွာဘုရားကို စွန်းဆာပြီး
မိဂါဒိဂုန်တော်၌ တရားကျင့်နေသူများ ဖြစ်ကြ၏။
သူတို့ ကျင့်သော အကျင့်ကား အတွေ့ကိုလမထ
အကျင့်ပင် ဖြစ်ပါ၏။

(ညျှမ်းလင်း ဓမ္မသမ္မသာ ဒီဇင်ဘာလ ၁၉၆၄)

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်
ဖော်စွာနီးလာခြင်း (၃)

မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူသောအခါ ပုဂ္ဂိုလိုက
ခရီးဦး မကြိုကြရန် အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ထား
ကြ၏။ ကတေသနမြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူ
သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရဏာ အင်
အားကို သူတို့ မခဲ့နိုင်ကြ။ ဤလောကတွင် မြတ်စွာ
ဘုရား၏ မဟာကရဏာ အင်အားကို တွန်းလှန်
ခဲ့နိုင်သောသူ ဟူ၍လည်း မရှိနိုင်။

ထိုကြောင့် ပုဂ္ဂိုလိုတို့သည် မြတ်စွာဘုရား
ကြွလာတော်မူသောအခါ ခရီးဦးကြိုကြလေ၏။
သူတို့အချင်းချင်း ထားသော ကတိကဝတ်ကိုပင်
အမှတ်မရကြတော့။ ကရဏာ၏ အားသည်
ကတေသနပင် အစွမ်းထက်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဂ္ဂိုလိုတို့အား ဓမ္မစက္က
ပဝါဒသတ်၏ ဓမ္မစကြာ ဒေသနာတော်ကို ဟော
ကြားတော်မူ၏။ လောကတွင် အစွမ်းနှစ်ပါး ရှိ၏။
စိတ်ကို အထိန်းအကြပ်မရှိဘဲ လွတ်ပေးခြင်းသည်

မြန်မာ အယူယှဉ်

လည်း အစွမ်းတစ်ပါး ဖြစ်၏။ စိတ်ကို အတင်;
အကျပ် နိုပ်ကွပ်ပါကလည်း အစွမ်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်
၏။

အမှန်အားဖြင့် စိတ်ကို လွတ်ပေးခြင်းနှင့် နိုပ်
ကွပ်ခြင်းသည် ပဓာန မဟုတ်။ အာရုံကို အမှန်
အတိုင်း သိရေးသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ အာရုံကို
အမှန်အတိုင်းသိရန် အားထုတ်ခြင်းကို မရှိမပဋိပဒါ
ကျကျ အားထုတ်ရန် ပုဂ္ဂိုလိုတို့အား မြတ်စွာဘုရား
က သွန်သင်တော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

အာရုံကို အမှန်အတိုင်း သိလာပါက ရပ်နှင့်
နာမ်ကို သိလာမည် ဖြစ်၏။ ထိုနောက် ရပ်နှင့်နာမ်
တို့၏ အကြောင်းကို သိလာမည် ဖြစ်၏။ ရပ်နှင့်
နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပျက်ခြင်းကို သိလာမည်
ဖြစ်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ရပ်နှင့် နာမ်တို့အပေါ်
ဝိပဿနာ ရွှေ့မွားနိုင်၏။ ဝိပဿနာ ရွှေ့မွားရာတွင်
ရပ်နှင့် နာမ်မှတ်ပါး အခြား ရွှေ့မွားစရာဟူ၍ ဘာမျှ
မရှိ။

ဝိပဿနာ ရွှေ့မွားရာတွင် အစွမ်း ရပ်နှင့် နာမ်ကို
မြင်သည်။ ထိုနောက် ရပ်နှင့် နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို
မြင်မည်။ ထိုနောက် ရပ်နှင့် နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်
ပျက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခနှင့် အန္တာ
သဘောကို လည်းကောင်း မြင်မည်။ ထိုနောက် ဖြစ်

မြန်မာ အယူယှဉ်

ခြင်းနှင့်ပျက်ခြင်း ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်မည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီလိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နှင့် ကိုလေသာများကို သမုပ္ပါဒ်အပဟန်ဖြင့် ပယ်ပြီး ဖြစ်မည်။ ဤသဘောကို မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလိုတို့အား ဟောကြားတော်မှု၏။

မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလိုတို့အား အစွမ်းနှစ်ပါးကို ပယ်ရန် ဟောကြားပြီးနောက် သစ္စည်၏၊ ကိစ္စည်၏၊ ကတည်၏တို့ကို ဟောကြားတော်မှု၏။ သစ္စည်၏ ဟူသည် ခန္ဓာဝါးပါးတို့ကို ညာတပရိညာဖြင့် သိခြင်း ဖြစ်၏။ ညာတပရိညာဖြင့် သိသောအခါ ခန္ဓာဝါးပါးတို့ကို ရပ်နှင့်နာမ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ယင်းရပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိ၏။

ကိစ္စည်၏ဟူသည် ခန္ဓာဝါးပါး ရပ်နာမ်တရားတို့ကို တိရကာပရိညာဖြင့် သိခြင်း ဖြစ်၏။ တိရကာပရိညာဖြင့် သိသောအခါ ခန္ဓာဝါးပါး ရပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘော၊ အနတ္ထသဘောတို့ကို သိ၏။ ကတည်၏ဟူသည် ခန္ဓာဝါးပါးတို့ကို ပဟာနပရိညာဖြင့် သိခြင်း ဖြစ်၏။ ပဟာနပရိညာဖြင့် သိသောအခါ ခန္ဓာဝါးပါးတို့၌ တွယ်တာတတ်သော တဏောကို သမုပ္ပါဒ်အပဟန်ဖြင့် ပယ်သတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ တဏောကို ပယ်သောအခါ ဆိုင်ရာ ကိုလေသာများကိုလည်း ပယ်ပြီးဖြစ်၏။

မှတ်မှတ်မှတ်

ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ ကောဇ္ဈာညသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့၌ ဝွေးသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၂ ရက်နေ့၌ ဘဒ္ဒိယသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၃ ရက်နေ့၌ မဟာနာမ်သည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၄ ရက်နေ့၌ အသုသိသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်၏။

သောတာပန် ဖြစ်သောအခါ ကောဇ္ဈာည၏ လျောက်ထားချက်သည် မှတ်သားဖွယ် ကောင်း၏။ “ဒိဋ္ဌ ဓမ္မ” အရ ကောဇ္ဈာညသည် သစ္စလေးပါးကို ကိုယ်တိုင် မြင်လေပြီ။ “ပတ္တ ဓမ္မ” အရ ကိုယ်တိုင်မြင်ရာ၌ အဝေးကနေ မြင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင် ရောက်သောအားဖြင့် မြင်ပြီ။ “ဝိဒိတ ဓမ္မ” အရ မြင်ရုံသာ မြင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ သိခြင်းအားဖြင့် မြင်ပြီ။

“ပရိယောကိုင့် ဓမ္မ” အရ ထက်ဝန်းကျင် စွဲစပ်သောချာစွာ ထွင်းဖောက်သောအားဖြင့် မြင်ပြီ။ “တိဇ္ဇာ ဝိစိကိုစွဲ” အရ သစ္စလေးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ သိရာ၌ သံသယဟူ၍ လုံးဝ မရှိတော့။ “ဝိဂုတ ကထကထော်” အရ ဟိုလိုလား၊ ဒီလိုလားဟူ၍ သစ္စလေးပါးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောစရာဟူ၍

မှတ်မှတ်မှတ်

ဘာနှေ့မရှိတော့။ “ဝေသာရဇ္ဈာ ပဇ္ဈာ” အရ သစ္ဓာ လေးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ မှန်မှန်ကန်ကန်နှင့် ရဲ့ရဲ့ ရှင့်ရှင့် ပြောဆိုနိုင်လေပြီ။ “အပရပွဲဖော့” အရ သူများပြော၍ သိခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုယ် ကျ သိမြေင်လေပြီ။

ပဉ္စဝိုင်တို့သည် ဓမ္မစက္ခပဝတ္ထနသုတေနှင့် သောတာပန် ဖြစ်သောအခါ ဒီဇိုအတ္ထကိုယာ ပယ်နိုင် သေး၏။ မာနအတ္ထနှင့် လောဘအပ္ပါယို ကျွန်းသေး၏။ ထိုကြောင့် မာနအတ္ထနှင့် လောဘအတ္ထတို့ကို ပယ်နိုင်ရန် အနတ္ထလက္ခဏသုတေကို ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၅ ရက်နေ့၌ မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စဝိုင်တို့ အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ပဉ္စဝိုင်တို့သည် အရဟတ္ထဖိုလ်ကို မျက်မှာက်ပြုကာ ရဟန်ဘ အရှင်မြတ်များ ဖြစ်သွားကြလေ၏။ ပဉ္စဝိုင်တို့သည် သောတာပန် ဖြစ် ကတည်းက အဟိဘက္ခု ရဟန်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤ လောကြုံ ဘုရားလည်း ရှိပြီ။ တရားလည်း ရှိပြီ။ သံယာတော်များလုံး ရှိကြလေပြီ။ ရတနာသုံးပါး ရှိပြီ။

ယသသေငွေးသားနှင့် သူငယ်ချင်း ၅၄ ယောက်တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရား တော်ကို နာကြားရသဖြင့် ရဟန်များ ဖြစ်သွားကြ မြတ်စွာဘုရား၏။

ရွှေဝါဒ သံပြောနိုင်း

၈၉
၏။ သူတို့သည်လည်း ရဟန်ဘမဖြစ်မိ သောတာပန် ဖြစ်ကတည်းကပင် ဖော်ဘက္ခု ရဟန်းများ ဖြစ်ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသေငွေးသားနှင့် သူ ငယ်ချင်း ၅၄ ယောက်တို့အား တရားဟောကြားရာ တွင် ပဉ္စဝိုင်တို့အား သစ္ဓာတရားကို တိုက်ရှိက်ဟောကြားသက္ကသိုလ် မဟော။ ပဉ္စဝိုင်တို့အား မြတ်စွာဘုရားက သစ္ဓာတရားကို တိုက်ရှိက်ဟောကြားတော်မူ၏။

ယသသေငွေးသားနှင့် သူငယ်ချင်း ၅၄ ယောက်တို့အား ဒါနကထာကို ဟော၏။ နောက် သီလကထာကို ဟော၏။ နောက် သရွကထာကို ဟော၏။ နောက်ဆုံးမှ မရွကထာကို ဟော၏။ မရွကထာကို ဟောသဖြင့် သစ္ဓာတလေးပါးကို သိသွားသောအခါ ကာမဂ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်း မြင်သွားကြ၏။ ကာမဂ်တို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း အကျိုးအနိမ်သွေ့ကိုလည်း မြင်သွားကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆွဲသယကို လိုက်၍ တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ တရားဟောပုံချင်း ခြားနား၏။

ရဟန်ဘ ၆၀ လုံး ဗာရာကသီပြည့် မိကဒါ ရုန် တော်၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝါဆိုကြ၏။ ဝါကျော်သောအခါ ရဟန်ဘ ၆၀ လုံး မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်းချက်အရ တရားဟောထွက်ကြ မြတ်စွာဘုရား၏။

၏။ မြတ်စွာဘုရားကမှ ဥရုဝေလတောသို့ ကြေတော်မူပြီး ဥရုဝေလ ကသုပ၊ နဒီ ကသုပနှင့် ဂယာ ကသုပတိအား နောကပါ အခြေအရုံ တစ်ထောင် တို့နှင့်အတူ ချေချွဲတော်မူ၏။ ထိရသောတိကား ဆံကျုစ်ထုံးသော ရသောများ ဖြစ်ကြ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဥရုဝေလ ကသုပ ညီဇော် တို့သည် အက်တိုင်းနှင့် မဂဓတိုင်း နှစ်တိုင်းလုံး၌ ရဟန်ဘများအဖြစ် ထင်ရှားကြသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပိမ့်သာရ ဘုရင်မင်းကြီးနှင့်တက္က နှစ်းတော် ဝန်ထမ်း အားလုံးတို့က ကြည့်ညီကြ၏။ ကသုပ ညီဇော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သာဝကများ ဖြစ်သွားကြသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် တစ်ရှိနှင့် ထို့ မြင့်မားသွားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရား ရာဂြိုဟ်သို့ ရောက်သော အခါ ပိမ့်သာရ မင်းကြီးသည် သောတာပန် ဖြစ်သွား၏။ မင်းကြီးက ဝေါ်ဝန်ကျောင်းတော်ကို လူဒါန်း၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ပထမဆုံး ကျောင်းအလူပင် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေါ် ဝန် ကျောင်းတော်၌ သိတင်းသုံးတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေါ်ဝန်ကျောင်းတော်၌ သိတင်းသုံးတော်မူစဉ်ပင် ရှင်အသုမီသည် အသ မှတ်မှတ်မှတ်၏

စာရိ လူညွှန်လည်ရာမှ ဝေါ်ဝန် ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လာ၏။ ရှင်အသုမီသည် ရာဂြိုဟ်မြို့တွင်း သို့ ဆုမ်းခံဝင်ရာမှ သူ၏ယေလမ္မပုတ္တ၏ တပည့် ဥပတိသုနှင့် တွေ့၏။ ဥပတိသု မေးလျှောက်ချက် အရ ရှင်အသုမီက -

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပွာဘဝါ၊ တေသံ ဟေတု
တထာဂတော့။

တေသံ ယော နိရောဇာ၊ ဆံ ဝါဒီ မဟာ
သမဏော -

ဟူ၍ ဓမ္မာ ဓမ္မာ သူမှုမှုသု၊ ဓမ္မာ နိရောဇ
ဂါမိနီ ပဋိပွဲအားဖြင့် သွားလေးပါးကို ဟောပြော
လိုက်၏။

ဤနေရာ၌ ဓမ္မာသူည် ဒုက္ခဓမ္မာပင် ဖြစ်၏။ သွားလေးပါး တရားကို ကြားနာရသောအခါ ဥပ
တိသုသည် သောတာပန် ဖြစ်သွား၏။ သူ၏အဖော်
ကောလိတအား ပြန်၍ သောပြန်သောအခါ လောလိ
တလည်း သောတာပန် ဖြစ်သွားပြန်၏။ ဥပတိသု
နှင့် ကောလိတတို့ကား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ
တော်၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မောဂလာန်
ဟူသော အမည်တို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓယောတော်ရှုနှင့် လက်ပဲ
တော်ရုံ အရွယ်သာဝက အစုံ ဖြစ်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်များကို
မှတ်မှတ်မှတ်၏

အကျဉ်းချုပ်၍ တင်ပြကြသူများ ရှိကြ၏။ ထိုသို့
တင်ပြသူများအနက် ဒဿနဆရာ အရိယဒေဝ၏
တင်ပြချက်မှာလည်း တစ်နည်းတစ်ဖူး မှတ်သားဖွယ်
ကောင်း၏။ အရိယဒေဝ၏ တင်ပြချက်မှာ-

မွေးသမာသတော ဟိုသဲ၊ ဝဏ္ဏယန္တီ တထာ
ဂတာ။

သူညာတမဝ နိဗ္ဗာနဲ့ ကေဝလဲ တဒီဟော
ဘယဲ့။

သမာသတော-အကျဉ်းအားဖြင့် ကေဝလဲ-
တစ်ခုတည်းသော အဟိုသဲ - မေတ္တာတရားကို၊
ဓမ္မာ-ဓမ္မာဟူ၍ လည်းကောင်း။ ကေဝလဲ - တစ်ခု
တည်းသော သူညာတမဝ - သူညာတ တရားကိုသာ
လျှင်၊ နိဗ္ဗာနဲ့ - နိဗ္ဗာနဲနိဗ္ဗာ၍ လည်းကောင်း။ လူဟဲ
- ဤလောကတ္ထာ တဆုဘယဲ့ - ထိုတရားနှစ်ပါးကို၊
တထာဂတာ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဝဏ္ဏယန္တီ-ဖွင့်ဆို
ကြကုန်၏ ...ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ဤလောကတ္ထာ အကျဉ်းအားဖြင့် တရား
နှစ်ပါးသာ ရှိ၏။ မေတ္တာနှင့် သူညာတပင် ဖြစ်၏။
မေတ္တာဟူသည် လောကဓမ္မ အားလုံးတို့၏ “အနှစ်”
ဖြစ်၏။ သူညာတ ဟူသည် လောကတ္ထာရဓမ္မ အားလုံး
တို့၏ “အနှစ်” ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သူညာတ
ဟူသည် နိဗ္ဗာနဲပင် ဖြစ်၏။

နှစ်ပါးကြောင်း

ရှုပါးကြောင်း

၉၃

လောက၏ အစီအားအတွက် ဆောင်ရွက်
မည် ဆိုပါက မေတ္တာပါမှ ဖြစ်၏။ လောကတ္ထာရာ
အစီအားအတွက် ဆောင်ရွက်မည် ဆိုပါက သူညာ
တ မပါဘဲနှင့် မဖြစ်။ သူညာတ ပါမှ ဖြစ်၏။ သူညာတ
ဟူသည် အတ္ထမ ဆိတ်သုဉ်းမှပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်
သူညာတကို နိဗ္ဗာနဲ ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့
အရိယဒေဝက ဖွင့်ဆိုခဲ့၏။

မေတ္တာနှင့် ပတ်သက်၍ မူလ ပဏ္ဏသပါဝါ
တော်၊ စူး၍ ကော်သို့သုတေသနလည်း ဤသို့ ဖွင့်ဆိုထား
၏။ အရှင် အနုရွှေ၊ အရှင် နန္ဒိယနှင့် အရှင် ကိမ်လ
တို့သုံးပါးသည် ကော်သို့ အင်ကြောင်းတော်၌ နေစဉ်က
ဖြစ်၏။

သူတို့သုံးပါးသည် အချင်းချင်း ညီညာတကြ
၏။ အချင်းချင်း ဝမ်းမီမှာက်ဝမ်းသာ ရှိကြ၏။
အချင်းချင်း ငြင်းခံမှုဟူ၍ မရှိကြ။ အချင်းချင်း နိုင်
ရေးရောထားသကဲ့သို့ တစ်သားတည်း ဖြစ်ကြ၏။
အချင်းချင်း ချစ်သော မျက်စီဖြင့်သာ ကြည့်ကြ၏။
တစ်ဦးက တစ်ဦးအပေါ် ကာယက် မေတ္တာကိုလည်း
ထားကြ၏။ ဝစ်ကဲ မေတ္တာကိုလည်း ထားကြ၏။ မေနောက်
မေတ္တာကိုလည်း ထားကြ၏။ မိမိ၏ စိတ်
ဆန္ဒကို ချိုးနိမ့်ပြီး အခြားသူတို့၏ စိတ်ဆန္ဒအတိုင်း
နေထိုင်ကြ၏။

နှစ်ပါးကြောင်း

အမှန်အားဖြင့် သူတိ သုံးပါးသည် ကိုယ်
ခန္ဓာအားဖြင့်သာ သုံးပါး ဖြစ်၏။ စိတ်အားဖြင့်မှ
တစ်ပါးတည်းသာ ဖြစ်၏။ ထိအခါ မြတ်စွာဘုရား
သည် သူတိ သုံးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့ မိန့်တော်
မှ၏။

ဤအမျိုးကောင်းသား သုံးယောက်တို့သည်
မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာ အီမံထောင်စုမှ ရဟန်းပြခဲ့သည်
ဖြစ်အား ထိအမ်ထောင်စုသည် လည်းကောင်း။ ဆိုင်ရာ
အမျိုးအနှစ်မှ ရဟန်းပြခဲ့သည် ဖြစ်အား ထိအမျိုး
အနှစ်သည် လည်းကောင်း။ ဆိုင်ရာ ရပ်စွာမှ ရဟန်း
ပြခဲ့သည် ဖြစ်အား ထိရပ်စွာသည် လည်းကောင်း။
ဆိုင်ရာ နိဂုံးမှ ရဟန်းပြခဲ့သည် ဖြစ်အား ထိနိဂုံးသည်
လည်းကောင်း။ ဆိုင်ရာမြို့မှ ရဟန်းပြခဲ့သည် ဖြစ်အား
ထိမြို့သည် လည်းကောင်း။ ဆိုင်ရာ ဇနပုဒ်မှ ရဟန်း
ပြခဲ့သည် ဖြစ်အား ထိဇနပုဒ်သည် လည်းကောင်း ထိ
သုံးပါးတို့၏ ကိုယ်ကျင့်သိကွာများကြောင့် ရည်မြှင့်
စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွဲးအလို့၏၊ ချမ်း
သာခြင်းအလို့၏ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် နတ်နှင့်တကွသော လောက
သည် ထိရဟန်းသုံးပါး အပေါ်၌ ကြည်ညိုသော စိတ်
ထား ရှိမည်ဆိုပါလျှင် ထိနတ်နှင့်တကွသော လောက
သည်ပဲ့ အစီးအပွဲးအလို့၏၊ ချမ်းသာခြင်းအလို့၏
ဖြစ်၏။

နမ်နှုန်းတို့

ထိုကြောင့် သူတိသုံးပါးသည် နတ်နှင့်တကွ
သော လောက၏ အစီးအပွဲးအလို့၏၊ ချမ်းသာခြင်း
အလို့၏ ကျင့်ရာ ရောက်ကြ၏။ မေတ္တာရှင်၏
မေတ္တာအားသည် မေတ္တာရှင်အတွက်သာ အစီးအပွဲး
ကို ဆောင်သည် မဟုတ်၊ လောကတစ်ခုလုံး အတွက်
ပါ အစီးအပွဲးကို ဆောင်ပါ၏။

ဂေါသိုံး အင်ကြားတောသည် ဝဋ္ဌာ နိုင်ငံ
အတွင်း၌ ရှိ၏။ ဂေါသိုံး အင်ကြားတော်၌ သူတိ
သုံးပါးကို ရခြင်းသည် ဝဏ္ဏနိုင်ငံအတွက် ကောင်းသော
ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်
ကောင်းချီးပေးကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် မေတ္တာ၏
စွမ်းအားသည် ကြီးမားပါ၏။ ထိုကြောင့် မေတ္တာကို
လောကတစ်ခုလုံး၏ အနက်အဖြစ် အရိယောက်
ဆိတ်သားခြင်း ဖြစ်၏။

မေတ္တာသည် လောက၏ “အနှစ်” ဖြစ်လျှင်
ကျွန်းသော တရားဓမ္မတို့သည် လောက၏ “အကာ”
သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မေတ္တာဆိုသော်လည်း မေတ္တာ
ချည်း မဟုတ်၊ ယဉ်ဖက် စေတသိက်များ၏ အ^{၁၆၉}
ထောက် အပဲ့လည်း ပါသည်ပင်။

(ဥပဒေလင်း ဓမ္မတေသနသာ နှင့်ပါရိုလ ၁၉၉၅)

အပေါ် အငွကထာဆရာ ရှင်ဗုဒ္ဓယောသက ဘုရား
ယော ဖြစ်ကြောင်း အငွသာလိန့် အငွကထာနိဒါန်း
၌ ခိုင်လွှာ ရှင်းလင်းထား၏။

အဘိဓမ္မာကို စနစ်တကျ သဒ္ဓါပညာဖြင့် လေ့
လာပါက သူဗုဒ္ဓာ ဘုရားရှင်မှ တစ်ပါး အခြား မည်
သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ထိမျော်လောက် နက်နဲ့သော အဘိဓမ္မာ
ကို ဟောစွမ်းနိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း မလွှဲမသွေ့ ယုံ
ကြည် သက်ဝင်မည်ပင် ဖြစ်၏။

ရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာ၏ တပည့် ရဟန်းငါးရာတို့
သည် ကသာပ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တွင်
လင်းနှီးများ ဖြစ်ကြ၏။ လင်းနှီးများ အနေဖြင့် ရဟန်း
ကော် နစ်ပါး၏ အဘိဓမ္မာ ရွတ်ဆိုသုတေသန နာကြားကြ
ရ၏။ ထိုကောင်းမှုကို ကြောင့် လင်းနှီးဘဝမှ စတေ
သောအခါ နတ်ပြည့်၌ ဖြစ်ကြရ၏။

ကိုတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ
မှသာ လူ.ပြည့်၌ လူလာဖြစ်ပြီး ရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာ၏
အတူနေ တပည့် ရဟန်းငါးရာ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြ
ရ၏။ ရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာ ဟောတော်မူသော အဘိဓမ္မာ
အသနာတော်ကို ပထမဆုံး နာကြားရသူများ ဖြစ်ကြ
၏။ သင်ယူသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤကံကား သုတေသန
တရားတို့ထက် ပိုဂုဏ်သုတေသန၊ ထူးခြားသုတေသန၊ အဘိဓမ္မာ
တရားကို နာကြားရသည့် “က” ဖြစ်၏။

အဘိဓမ္မာ

အဘိဓမ္မာဟူသည် အဘိနှင့် ဓမ္မကို ပေါင်းစပ်ထား
သော ပါဉိုင်းဝါဟာရ ဖြစ်၏။ သဒ္ဓါနက်အားဖြင့်
သုတေသနဓမ္မထက် ပိုဂုဏ်သုတေသန၊ ထူးခြားသုတေသန ဓမ္မဖြစ်
၏။ ပိုဂုဏ်ရာတွင် ခန္ဓာ အာယတန် စသော အရေး
အတွက်အားဖြင့် ပိုဂုဏ်၏။ ထူးခြားရာတွင် သုတေသန
ဘာဇာန်ထုတေသန စသော နည်းအားဖြင့် ထူးခြား၏။

အဘိဓမ္မာကို ဖြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တမ
ဝါတွင် တာဝတီးသာ နတ်ပြည့်၌ ဟောတော်မူ၏။
ထိုအနေက လူ.ပြည့် စန္တကူးတော်၌ ရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာ
အား ဟောတော်မူ၏။ တစ်ဖန် ရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာက
မိမိ၏ တပည့် ရဟန်းငါးရာတို့အား ဟောတော်မူ၏။
ဤသို့လျင် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည် ပိဋက
သုံးပိုတွင် အဘိဓမ္မာ ပိဋက အနေဖြင့် ထင်ရှား၏။

သုံးရာတွင် အဘိဓမ္မာသည် ဘုရားဟော
ဟုတ် မဟုတ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပြင်းမွားမှုများ

လင်းနှီးကြုံသည် အဘိဓမ္မာကို နာကြားရသော
အခါ အနက်ကို မသိကြ။ အမိပ္ပါယ်ကို မသိကြ။
သို့ရာတွင် ထိ “ကဲ” သည် လင်းနှီးများအား ကသေပ
မြတ်စွာဘုရား ခေတ်နှင့် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား
ခေတ်တိုးအကြား ရှုတ်စွာသော ကာလတစ်လျှောက်
လုံး နတ်ပြည့်၌ ဖြစ်စေ၏။ တို့နောက် လူပြည့်၌
ဖြစ်စေ၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာဇ်၏ အတူနေ တပည့်
ရဟန်းငါးရာ ဖြစ်စေ၏။ အဘိဓမ္မာကို ပထမဆုံး
နာကြားစေ၏။ သင်ယဉ်စေ၏။ သို့ဖြစ်လျင် အဘိ
ဓမ္မာကား မည်သို့သော တရားပေနည်း။

သဒ္ဓါနရာတို့၏ အဆိုအမိန့်အရ စိစစ်လျင်
သက်ရှိ သတ္တဝါတို့၏ သွေးသန၌ ပကတိအားဖြင့်
အလွန်စင်ကြယ်သော သီခြင်းသော ရှိ၏။ ယင်း
ကို “ပဋိဘာန်” ဟု ခေါ်၏။ “ပဋိဘာန်” ဖြစ်ပေါ်စေ
ရန် အသ (ဘာသာစကား) သဘောသည် ရှိ၏။
ယင်းကို “နိရှုံး” ဟု ခေါ်၏။ “နိရှုံး” တွင်
“ဓမ္မ (ပေါ်ဟာရ)” နှင့် “အတ္ထ (အနက်)” ဟူသော
သဘော နှစ်မျိုးတို့သည် “နိရှုံး” ၏ တစ်ပေါက်စိုး
မျက်နှာပြင် နှစ်ခုသဖွယ် ဆက်စပ်လျက် ရှိ၏။

ဥပမာအားဖြင့် ဆိုရလျင် ငွေစက္ကာတစ်ရွက်
သည် “နိရှုံး” နှင့် တူ၏။ ငွေစက္ကာ၏ “ခေါ်”
ဘက်နှင့် “ပန်း” ဘက်တို့သည် “ဓမ္မ” နှင့် “အတ္ထ”

မျိုးမျိုး

နှင့် တူကုန်၏။ ငွေစက္ကာ၏ သတ်မှတ်တန်ဖိုးတို့
သည် “ပဋိဘာန်” နှင့် တူ၏။ သတ်မှတ်တန်ဖိုး
အတိုင်း အသုံးပြန်ရန် ငွေစက္ကာလည်း အစစ်ဖြစ်ဖိုး
လို၏။ “ခေါ်” ဘက်နှင့် “ပန်း” ဘက်တို့လည်း
အစစ်ဖြစ်ဖိုးလို၏။ သို့မဟုတ်ပါက ငွေစက္ကာသည်
သုံးမရသော ငွေစက္ကာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဤအဆိုအမိန့်အရ အဘိဓမ္မာ၌ ပါဝင်သော
“အသ” (ဘာသာစကား) သဘောသည် သဘာဝ
နိရှုံးဖြစ်၏။ ယင်းတွင် ဓမ္မနှင့် အတ္ထတို့သည်
သဘာဝ ပေါ်ဟာရနှင့် သဘာဝအနက်တို့ အနေဖြင့်
မျက်နှာပြင် နှစ်ခုသဖွယ် ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏။ တို့
ကြောင့် “သဘာဝဓမ္မ” နှင့် “သဘာဝအတ္ထ” တို့
ပါဝင်သော “သဘာဝနိရှုံး” ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ
တရားသံတို့ နာကြားရသောအခါ သက်ရှိ သတ္တဝါ
၏ သွေးသန၌ ပကတိအားဖြင့် အလွန်စင်ကြယ်သော
“ပဋိဘာန်” ခေါ် သီခြင်းသောသည် ဖြစ်ပေါ်ရ^၈
လေသည်။

ထိုပဋိဘာန်၌ ပါဝင်သော ကုသိုလ်စေတနာ
ကြောင့် လင်းနှီးသုံးတို့သည် နတ်ပြည့်၌ ကာလကြာ
မြတ်စွာ နတ်သားဘာဝဖြင့် နေပြီး၊ ဂေါတမ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌ “လူ” လာဖြစ်ကာ၊
ရှင်သာရိပုတ္တရာဇ်၏ တပည့်ရဟန်းငါးရာအဖြင့်ဖြင့်

မျိုးမျိုး

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို ဦးစွာ နာကြားခြင်း
ဖြစ်သည်။ ဦးစွာ သင်ယူရခြင်း ဖြစ်သည်။

သုတေသန တရားများ၌ ပါဝင်သော “အသ
(ဘာသာစကား)” သဘောကား သဘာဝကို မလိုက်။
ပုဂ္ဂိုလ်ကို လိုက်၏။ စွမ်းအင် အနိမ့်အမြင် ရှိ၏၊
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောလျှင် တစ်မျိုး
ဖြစ်၏။ မြန်မာက ဟောလျှင် တစ်မျိုးဖြစ်၏။
အက်လိပ်က ဟောလျှင် တစ်မျိုးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍
သုတေသန တရားများ၌ ပါဝင်သော “အသ (ဘာသာ
စကား)” သဘောသည် သဘာဝနိရတ္ထီ ဖြစ်ချင်မှ
ဖြစ်၏။ ဂေါဟာရအနေဖြင့် ကြည့်လျှင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်
ကို လိုက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်က လုပ်သော ဂေါဟာရများ
ဖြစ်ကြ၏။

ထိုကြောင့် “ဓမ္မ” သည် သဘာဝဂေါဟာရ
ဖြစ်ချင့်မှ ဖြစ်၏။ အနက်အနေဖြင့် ကြည့်ပြန်ပါက
လည်း ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိတို့၏ ဘာသာစကားအလိုက်
လူ၊ ခွေး၊ မြင်း၊ ဆင်း၊ နတ်၊ ပြဟ္မာ စသည်ဖြင့်
သမုတ်ထားသော ပည်တ်နက်များသာ ဖြစ်၏။
ဖသာ၊ ဝေအနာ၊ သညာ စသည်ဖြင့် သဘာဝအတိုင်း
ရှိနေသော ပရမတ္ထ အနက်များ မဟုတ်။ ထိုကြောင့်
“အတ္ထ” သည် သဘာဝအနက် မဖြစ်နိုင်တော့ခဲ့။

သို့ဖြစ်လျှင် သုတေသန တရားများ၌ ပါဝင်သော

“အသ (ဘာသာစကား)” သဘော၊ “နိရတ္ထီ” တွင်
ဓမ္မနှင့် အတ္ထ တို့သည် ပျက်နာပြင် နှစ်ခုသဖွယ်
သဘာဝအနေဖြင့် ဆက်စပ်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ “ကြို
ဂေါဟာရက အနက်ကို ပော်၏” ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်က
ဆက်စပ် ပေးပါမှသာ ဆက်စပ်နိုင်ခြင်း ရှိတော့
၏။

ထိုကြောင့် သုတေသန တရားသံကို နာကြားရ^၁
သောအခါ ဂေါဟာရကိုလည်း နားလည်ဖို့ လို၏။
အနက်ကိုလည်း သိဖို့လို၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်
သုတေသန တရားသံသည် “သဘာဝနိရတ္ထီ” မစစ်သဖြင့်
ယင်းတွင် သဘာဝဓမ္မနှင့် သဘာဝအတ္ထတို့ မကျွဲ
မကွာ ဆက်စပ်ပါဝင်ခြင်း မရှိဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လုပ် ဓမ္မ^၂
(ဂေါဟာရ) နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်လုပ် အတ္ထ (အနက်) တို့သာ
ဆက်စပ်ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပါဝင်နေ
မှုလည်း ပဋိဘာနာသည် ဖြစ်ပေါ်နိုင်လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ သုတေသန တရားများနှင့် အဘိဓမ္မာ
တရားများကို သဒ္ဓါ ဆရာတို့၏ အဆိုအမိန့်အတိုင်း
နှင့်ယဉ်လေလာ လိုက်သောအခါ၊ အဘိဓမ္မာ တရား
များ၌ သုတေသန တရားများထက် ပိုလျှန်သော သဘော
ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ထုံးခြားသော သဘောကိုလည်း
တွေ့ရ၏။ “မီး” ကို မီးမှုန်းသိ၍ ကိုင်သည်ဖြစ်၏၊
“မီး” မှန်း မသိဘဲ ကိုင်သည်ဖြစ်၏ “မီး” သည်

သူ့သဘော သူဆောင်ကာ ကိုင်သူအား ပူလောင်စေ သည်သာ ဖြစ်၏။

အဘိဓမ္မာ တရားများသည်လည်း ဤနည်း၊ အတိုင်းပင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိသည် ဖြစ်စေ မသိသည် ဖြစ်စေ သဘာဝ နိရတ္ထိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရွတ်ဖတ်သူအား လည်းကောင်း၊ နာကြားသူအား လည်းကောင်း၊ သူ့သဘော သူဆောင်ကာ “ပဋိဘာန်” သဘောအရ ကောင်းသော အကျိုးကို ပေးမည်သာ ဖြစ်၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဘိဓမ္မာတရား များသည် ပရမတ္ထ သွေးအရ ပူရှိပါသည် သတ္တဝါ မဖက် သဘာဝ သက်သက်ကိုသာ ဖော်ပြသော တရားများ ဖြစ်သဖြင့် အတ္ထဒီဇိုင်း လွှတ်၍ မူလပကတိအတိုင်း စင်ကြယ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ “စာတစ်လုံး ဘုရားတစ်ခု” ဟူ၍ ရှုံးဆရာမြတ်တို့က မိန့်ဆိုခြင်းမှာလည်း “သဘာဝ နိရတ္ထိ” ဖြစ်သော ပရမတ္ထအသနာကို ရည်၍ မိန့်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူအပ်၏။

ပါကိန်အဖွင့် မဟာဘသုမည်သော သဒ္ဓ ကျမ်း (၁၊ ၁၊ ၁) ဦးလည်း “ကော သန္တိ သန္တိ ပယုတ္ထာ သတ္တာနိတော သရွေ့ လောကေစ ကာမ ရုတော ဘဝတိ - သဒ္ဓကျမ်းနှင့်အညီ ကောင်းစွာ

အသုံးပြုအပ်သော ဂေါဟာရတစ်ခုသည် နတ်ပြည့်၌ လည်းကောင်း၊ လူပြည့်၌ လည်းကောင်း အလိုအန္တ အတိုင်း ပေးတတ်သော နွားမ (ပဒေသာပင်) သဖွယ် ဖြစ်၏” ဟူ၍ ဖော်ပြခြင်းမှာလည်း ဤသဘော အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။

အဘိဓမ္မာ တရားတော်ကို ရွတ်ဖတ်သော အခါး၊ သို့မဟုတ် နာကြားသောအခါး အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုပါ သိမည်ဆိုလျင် အထူးဆိုဖွယ် မရှိ။ ပါရမီ များစွာ ဖြစ်လေသည်။

ထိုကြောင့် ကသုပ မြတ်စွာဘုရား လက် ထက်တော်က ရဟန်းတော် နှစ်ပါး၏ အဘိဓမ္မာ ရွတ်ဖတ်သံကို လင်းနှီးသား ငါးရာဘဝဖြင့် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို မသိဘဲ နာကြားရုံ သက်သက်မျှဖြင့် နတ်ပြည့်၌ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလတစ်လျောက်လုံး နတ်သားများ ဖြစ်ပြီး၊ လူပြည့်၌ ရှင်သာရှိပုတ္ထရာ ထမု အဘိဓမ္မာကို ရှုံးဦးစွာ နာယူသင်ကြားရသော ရဟန်းတော် ငါးရာတို့၏ သာကေကို အထောက် အထားပြု၍ နိုင်မာသော သဒ္ဓိတရားဖြင့် အဘိဓမ္မာ ကို ရွတ်ဖတ်သင့်ကြောင်း၊ နာကြားသင့်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

(မြတ်ဆမ်း စာစောင်း ပြုတို့လ ဘၢဗ္ဗား)

မြန်မာနိုင်နှင့် ထေရဝါဒခုထိမြော

နိုင်တော်အစိုးရသည် ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငြွှေ့ ဘက်ဖုံး
ဖူးဖြီးမှုအတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်လျက်
ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုဆောင်ရွက်ချက်ထဲမှ စေတိ
ပုထိုးများနှင့် ကျောင်းကန်များ ပြုပြင်တည်ဆောက်
ခြင်းသည် ရှုံးခေတ် ပုဂံပြည်ကို အမှတ်ရဖေပါ၏။
ထိုအခါ ရှုံးခေတ် ပုဂံပြည်နှင့် ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငြွှေ့ကို
နှိုင်းယဉ်ကြည့်လိုသော စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်ဖေပါ၏။

ပုဂံပြည်တွင် ထေရဝါဒအုတ်မြစ်ကို ခိုင်မာစွာ
ချခဲ့သူများထဲတွင် ဆရာများ၏ ဘက်မှ ရှင်အရဟံ
သီးဆောင်၏။ ဒါယကာများဘက်မှ အနော်ရထာ
သီးဆောင်၏။ ထိုအုတ်မြစ်သည် မည်မျှ ခိုင်မာလေ
သနည်း။

ထိုအုတ်မြစ်ကြောင့်ပင် ပုဂံ၌ မင်းမြတ်
အနော်ရထာအား မဓာဝိနယ်နှင့်အညီ မှန်ကန်စွာ လမ်း
ညွှန်နိုင်သော ရှင်အရဟံလို ရဟန်းတော်များကို တွေ့

မြန်မာအုတ်

ရှင်း ဖြစ်၏။ မင်းမြတ် အနော်ရထာလို နိုင်ငံတော်
ကို ဦးဆောင်နိုင်သော ခေါင်းဆောင်ကောင်းများကို
တွေ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ မင်းအဖြစ် တင်မြောက်ခြင်း
ခံရပါလျက် ငြင်းပယ်သော ကျွန်စစ်သားလို သူရဲ့
ကောင်းများကို တွေ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ သူ့ကျေးဇူးကို
အလွန် သိတတ်သော ရာကော်မာရ မင်းသားလို သူတော်စင်များကို တွေ့ရခြင်း ဖြစ်၏။

ဤဖြစ်ပ်များကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့်
မြန်မာနိုင်ငြွှေ့သားတို့သည် အစဉ်အလာအားဖြင့်
အလွန် ယဉ်ကျေးသူများ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှုံးပါ၏။

ခိုင်မာသော ထေရဝါဒ အုတ်မြစ်ကြောင့်
ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငြွှေ့လည်း ရှင်အရဟံလို မဓာဝိနယ်
နှင့် အညီ မှန်ကန်စွာ လမ်းညွှန်နိုင်သော ရဟန်း
ကောင်း ရဟန်းမြတ်များ မရှိသလော ရှိပါ၏။ နှိုင်ငံ
တော်ကို ဦးဆောင်နိုင်သော မင်းမြတ် အနော်ရထာ
လို ခေါင်းဆောင်ကောင်းများ မရှိသလော ရှိပါ၏။
မင်းအဖြစ် တင်မြောက်ခြင်း ခံရပါလျက် ငြင်းပယ်
သော ကျွန်စစ်သားလို သူရဲ့ကောင်းများ မရှိသလော ရှိမည်သာ ဖြစ်ပါ၏။

သူ့ကျေးဇူးကို၊ အလွန် သိတတ်သော ရာကော်မာရ မင်းသားလို သူတော်စင်များ မရှိသလော ရှိမည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုသို့ ရှိကြောင်းကို ယေနာ

မြန်မာအုတ်

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျောင်းကန်ဘရားနှင့် စေတီပုထိုးများ
ကို တည်ဆောက် မွမ်းမဲနေခြင်းက သက်သေပြပါ
၏။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘာသာရေး အရလည်း
အစဉ်အလာကြီးသော နိုင်ငံဖြစ်၏။ မိမိ၏ မိသားစု
ကို ချိစ်တတ်၏။ မိမိ၏ မိသားအမှုတတ်ပါး အခြား
သော နိုင်ငံသားများကိုလည်း ချိစ်တတ်ပါ၏။ ကမ္ဘာ
လူသား အားလုံးနှင့်တကွ သတ္တဝါမှန်သမျှကိုလည်း
ချိစ်တတ်ပါ၏။ ထိုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘာ
သာရေး အရလည်း အစဉ်အလာကြီးသော နိုင်ငံဖြစ်
သည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ယဉ်ကျေးမှုအရလည်း မြန်မာနိုင်ငံသည်
အစဉ်အလာ ကြီးပါ၏။ အဆောက်အအုံများဆိုင်ရာ
“မိသုကာ” ပညာရပ်နှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း ရေး
စေတီ ပုဂံပြည်၏ စေတီများနှင့် ကျောင်းဘုရားများ
၏ တည်ရှုများက သက်သေခံလျက် ရှိပါ၏။ ဤ
သည်မှာ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု ရှုထောင့်မှု
ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပတ်သက်
လျှင်လည်း လက်ရှိ စာပေအပေါ်၌ ဗုဒ္ဓစာပေနှင့်
နိုင်ငံခြားစာပေတို့၏ ပြုသေသည် များစွာ လွမ်းမိုး
လျက် ရှိပါ၏။ ဗုဒ္ဓစာပေအရ ရှိလျှင် ခဲ့စားမှုဆိုင်ရာ

အပိုင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ သီမှုဆိုင်ရာ အပိုင်းတို့၌
လည်းကောင်း၊ တိတိုင်းမှုဆိုင်ရာ အပိုင်းတို့၌ လည်း
ကောင်း၊ ကျင့်ကြော်ဆိုင်ရာ အပိုင်းတို့၌ လည်း
ကောင်း ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မားမှုကို ဦးစားပေး၍
ဖော်ပြ၏။ သွန်သင်၏။ ဆိုဆုံးမ၏။

ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မားပါမှ စိတ်သည်
ယဉ်ကျေးမည် ဖြစ်၏။ စိတ်သည် ယဉ်ကျေးပါမှ
ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ ဤသည်ကို
ရည်ရွယ် “စိတ္တာ ဒွဲ သုခါဝံယံ” ဟူ၍ ကျမ်းကန်များ၌
ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓစာပေအရ စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင်
ဆောင်ရွက်ရာတွင် စိတ်ကို အထိန်းအကွပ်မရှိဘဲ
လွတ်ပေးခြင်း နည်းကိုလည်း အသုံးမပြု။ ထိန်းသည်
သည်လည်း အစွမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်၏။ စိတ်ကို
အတင်းအဓမ္မ ထိန်းကွပ်ခြင်း နည်းကိုလည်း အသုံး
မပြု။ ထိန်းသည်လည်း အစွမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်
သည်ပင် ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ထိန်းမျိုးကို ရှောင်၍ “သတိ
သမ္မတ” ဖြင့် ထိန်းသိမ်းသောနည်းကို အသုံးပြု၏။
ထိန်းသည်သော အစွမ်းနှစ်ဖက် လွတ်သော
သွေးမပင့်ပဒေ နည်းဖြစ်၏။ ဤနည်းဖြင့်သာ စိတ်ကို
သုတေသန်းအောင် ဆုံးမပါ၏။ ထိုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ

၏ နာမိပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း ခုစရိတ်
ကင်း၍ သုစရိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရေးသို့ ဦးတည်သဖြင့်
မြင့်မားပါ၏။ သို့ဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးမှုအရလည်း
မြန်မာနိုင်းသည် အစဉ်အလာကြီးသည်ဟု ဆိုခြင်း
ဖြစ်ပါ၏။

ပွဲည်းဘဏ္ဍာ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်
လျှင် လည်းကောင်း၊ စားရေးသောက်ရေး၊ နေထိုင်
ရေးတိန်း ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း လိုက်နာကျင့်
သုံးနိုင်ရန် ရှင်သာမဏေဘဝ် “စုဒ်သ ခန္ဓကဝတ်”
နှင့် “သေခိယ သိက္ခာပုဒ်” များကို သင်ကြားပေး
လိုက်၏။ ဘဝဇ္ဈနနည်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း လိုက်
နာ ကျင့်သုံးနိုင်ရန် မင်္ဂလသုတ်၊ သိုံးလောဝါဒ
သုတ်တို့ကို သင်ကြားပေးလိုက်၏။

ထိုသို့ သင်ကြားပေးရှုံး ယနေ့ခေတ်
ကျောင်းသင်ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပေးသလို
သင်ကြားပေးခြင်းမျိုးတော့ မဟုတ်။ ကိုယ်ကျော်
သိက္ခာ ဖြူစ်မှု “သိလစိသုဒ္ဓိ”၊ စိတ်ထားဖြူစ်မှု
“စိတ္ထိပိသုဒ္ဓိ” နှင့် အမြင်ကြည်လင်မှု “ဒီဋ္ဌ ဝိသုဒ္ဓိ”
တို့၏ အပေါ်၍ အခြေခံ၍ သင်ကြားပေးခြင်းမျိုး
ဖြစ်၏။

မြန်မာနိုင်းသည် ဤစာပေသင်နည်းကို ကျော်
ခေတ်က အစဉ်တစိုက် လိုက်နာကျင့်သုံး ခဲ့ပါ၏။

မြန်မာနိုင်း

တို့ကြောင့်ပင် မြန်မာနိုင်းသည် ထေရဝါဒ အုတ်မြစ်
ခိုင်မာသောနိုင်း ဖြစ်သဖြင့် ခေါင်းဆောင်ကောင်း
များ၊ သူရဲ့ကောင်းများ၊ သူတော်စင်များကို မွေးထုတ်
နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်နိုင်ပါ၏။ “တပည့်
ကောင်းပါက ဆရာကောင်း ရှိခြုံသာ” ဟူသော
နိယာမအတိုင်း ဆရာကောင်းများလည်း ရှိခဲ့ပါ၏။

သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ မြန်မာနိုင်း၏ ပြုခြင်း
၏ အုတ်မြစ်သည် ‘ခိုင်မာပြီလာ’ ဟူ၍ မေးရန် ရှိ
ပါ၏။ ခိုင်မာသင့်သလောက်တော့ ခိုင်မာ၏။ မပြု
ပျက်လောက်အောင်တော့ မခိုင်မာသေး။ မပြုပျက်
လောက်အောင် ခိုင်မာရန် ဆက်၍ အားထုတ်ဖို့ ရှိ
သေး၏။ ဤသို့ပင် ဖြေရမည် ဖြစ်၏။

မြန်မာနိုင်းသည် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းဘဝမှ
သူတော်ပါး လက်အောက်သို့ ကျေရောက်သွားသော
“ဒဏ်” ကို ခဲ့ခဲ့ရ၏။ ကျေရောက်သွားသဖြင့် ခဲ့ရသော
“ဒဏ်” များအနက် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ယိုယ့်သွား
မှုဆိုင်ရာ “ဒဏ်” သည် များစွာ ပြင်းထန်ပါ၏။
ထို “ဒဏ်” ကို ကုစားရှုံးရပေါ်းမည်။ ထို “ဒဏ်” ကို
ကုစားရှုံးထေရဝါဒခိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာတည်
ဆောက်မှု တည်းဟူသော အေးကောင်းဖြင့် ကုစားရှုံး
မှုတော်ပါး အမြားကုစားနည်းဟူ၍ မရှိကောင်းပါ၏။

မြန်မာနိုင်း၏ စာရိတ္ထ ယိုယ့်သွားမှု “ဒဏ်”
မြန်မာနိုင်း

ကြောင့် ထောဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သူများသည်
မိစ္စာဒီဇိုင်း၏ အမှုအကျင့်များအတိုင်း ကျင့်ကြကြသည်
ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

ဤနေရပ် မိစ္စာဒီဇိုင်းဟုသည်မှာ “နှစ်က ဒီဇိုင်း
အကြိယ ဒီဇိုင်းနှင့် အဟေတုက ဒီဇိုင်း”တို့ကို ဆိုခြင်း
ဖြစ်၏။ “နှစ်ကဒီဇိုင်း”၏ မူရင်း ဝါဒရှင်မှာ “အမိတ
ကေသကမ္မလ” ဖြစ်၏။ “အမိတ ကေသကမ္မလ”
သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ထင်
ရှားသော တို့ကြီး (၆) ယောက်တို့အနက် တစ်
ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်၏။

သု၏ ဝါဒမှု ကု၏ အကျိုး “ကမ္မဖလ” ကို
မယုံကြည်သော ဝါဒဖြစ်၏။ ပစ္စာပွန်တည့်တည့်ကို
သာ အာရုံစိုက်၏။ အနာဂတ်ကို ရှိသည်ဟုပ်
မခံယူပါချေ။

နောက်တစ်နည်းမှာ “ပုရာဏကသုပ” ၏
နည်း ဖြစ်၏။ ပုရာဏကသုပသည်လည်း မြတ်စွာ
ဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ထင်ရှားသော တွေ့
ဆရာကြီး (၆) ယောက်တို့အနက် တစ်ယောက် အပါ
အဝင် ဖြစ်၏။ ပုရာဏကသုပ၏ ဝါဒကို “အကြိယ
သ ဒီဇိုင်း” ဟု ခေါ်၏။ အကြိယဒီဇိုင်းသည် “က” ကို
မယုံကြည်၊ လိုအပ်သော အကျိုးကို ရလျှင် ပြီးရေား
ဘယ်လိုနည်းဖြင့် ရရှု ရခြင်းသာ ပစာန် ဖြစ်၏။

မြန်မာဘာသာ

ဤသို့သာ ယုံကြည်၏။ ဤနည်းကို “မကိုယ စေ
လို” မည်သော အိတလိ နိုင်ငံရေး သုခမိန်ကြီးက
လည်း သုံးသည်ဟု ဆိုကြ၏။

အကျိုးကို ရမည်ဆိုလျှင် ဘာကိုပဲ လုပ်ရ^၁
လုပ်ရ လုပ်ကြမည်သာ ဖြစ်၏။ အခြားကိစ္စတွင်
လည်း အလားတုပင် သဘောထားကြ၏။ ဆောင်
ရွက်ကြ၏။ အကြောင်း “မှန် မမှန်” ကို အကျိုး
တရား “ခြင်း” နှင့် တိုင်းတာကြ၏။ အကယ်၍
လိုအပ်သော အကျိုးကို ရရှိရှိမှန်လျှင် အကြောင်းမှန်
၍သာ ဖြစ်သည်ဟုသော သဘောဖြစ်၏။

အကယ်၍ အကောသတ်လို အဖကို သတ်
သဖြင့် ထိုးနှစ်းကို ရလျှင် အဖကို သတ်ခြင်းသည်
မှန်ကန်သည်ဟု၍ မယုံသော ဝါဒဖြစ်၏။ ဤဝါဒ
သည်လည်း ကိုယ်ကျင့်သိကွာကို ဖျက်ဆီးသော ဝါဒ
ဖြစ်သဖြင့် ယင်းဝါဒကိုလည်း ဤမြန်မာနိုင်ငံ၌
မထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါ၏။
ကြီးပမ်းရန် တာဝန်ရှိပါ၏။ တာဝန်ရှိသည် အား
လျော့စွာ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်၏။ ကြီးပမ်းကြ
ရမည် ဖြစ်၏။

နောက်ဝါဒတစ်ခုမှ ကြောင်းကျိုးမှဝါဒ ဖြစ်
၏။ ပါဋ္ဌာဝါဘာရအားဖြင့် “အဟေတုက ဒီဇိုင်း”
ဟု၍ ဆို၏။ ဤဝါဒကို တည်ထောင်သူမှာ “မကုလ်

မြန်မာဘာသာ

ဂေါသာလ” ဖြစ်၏။ မက္ခလိုဂေါသာလသည် မြတ်စွာ ဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ထင်ရှားသော တို့ကြီး (၆) ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်အပါ အဝင် ဖြစ်၏။ ဤဝါဒကို အိန္ဒိယ ဒသနကျမ်းများ ၌ “စာရိဝက” အမည်ဖြင့်လည်း တွေ့ရ၏။

ဤဝါဒအရ လောက်၌ အကြောင်းဟူ၍ လည်း မရှိ၊ အကျိုးဟူ၍လည်း မရှိ၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးတို့၏ ဆက်သွယ်မှု ဟူ၍လည်း မရှိ၊ ထို့ကြောင့် “က” ဟူ၍လည်း မရှိ။ အမှန်အားဖြင့် လောကဟုသည် ကစားကွင်း “ကိုဌာထလ” သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက တည်းဟူသော ကစားကွင်း၌ အနိုင်ရအောင်သာ ကစားကြရမည် ဖြစ်၏။ အနိုင်ရရှုရေးသိသာ ဦးတည်ကြရမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြိုးကစားရာတွင် သက်ရှိနိုင်လည်း ကစားရသည့်အခါ ရှိမည်။ သက်မဲ့နှင့်လည်း ကစားရသည့်အခါ ရှိမည်။ ဘာနှင့်ပဲ ကစား ကစား နှင့်အောင်သာ ကစားရန် ကြိုးပမ်းရမည်ဟု ဤဝါဒက သွန်သင်၏။ ဉာဏ်ကြား၏။

ဤဝါဒအရ မိမိတို့ အသက်ရှင်နေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ရှုက်တွေ၊ သိက္ခာတွေ၊ ကိုယ်ကျင့် တရားတွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေတွေ ကို လိုက်နာနေစရာ မလို။ အကယ်၍ လိုက်နာနေ၏။

လျှင် အနိုင်ရရှုရေး၌ “နောင့်နေ့” နေမည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အခြေအနေအရ “လစ်” လျှင် “လစ်” သလိုသာ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်၏။ သို့မှသာ မြန်မြန် အနိုင်ရရှုမည် ဖြစ်၏။ အနိုင်ရရှုမှသည်သာ လျှင် ဘဝ၏ပန်းတိုင် ဖြစ်၏။

“အမြို့” ကျက်လျှင် “အမြို့” ကို စားနေသူ များ ရှိကြ၏။ “ခေါင်း” ကျက်လျှင် “ခေါင်း” ကို စားနေသူများ ရှိကြ၏။ သူတို့၌ “စောင့်ထိန်းမှု” ဟူ၍ ဘာမှု မရှိ၊ သစ္စာဟုသည် “ဝေးလေ” နေသေး၏။ ဤဝါဒ၊ ဤအမြင်၊ ဤအယူအဆသည်လည်း မုဒ္ဒဘာသာ မြန်မာနိုင်ငံ၌သာမက လူ့လောက်၌ မရှိသင့် မရှိကောင်းသော ဝါဒ၊ အမြင်၊ အယူ ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဤဝါဒ၊ ဤအမြင်၊ ဤအယူကို မြန်မာနိုင်ငံ၌ မရှိရလေအောင် အားထုတ်ရမည် ဖြစ်၏။ လူ့လောက်၌ မရှိအောင် အားထုတ်ရာတွင် လည်း မြန်မာနိုင်ငံက ပုံးပေါ်မည် ဖြစ်၏။

ထောဝါဒ မုဒ္ဒဘာသာအရ ဤလောက်၌ လူ ဖြစ်လာရခြင်းသည် လောကကို မိမိအတွက် အသုံးချ ရန် မဟုတ်ဘဲ၊ မိမိကိုသာ လောကအတွက် အသုံးချ ရန် ဖြစ်၏။ ထို့သို့ အသုံးချရာတွင် ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေးအတွက် မိမိကိုယ်ကို ထက်ဖြေ

အောင် လေ့ကျင့်အပ်၏။ လေ့ကျင့်ခြင်းဟုသည်
ပါရမီ ကုသိုလ်မြောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းပင်
ဖြစ်၏။

ပါရမီ ကုသိုလ်မြောက်အောင် အားထုတ်ခြင်း
ဟူသည် (၁) လိုအပ်သော အကုအညီကို စွမ်းနိုင်
သလို ပေးခြင်း၊ (၂) ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကို မြင့်မား
အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်ခြင်း၊ (၃) တို့ပြန်မှု
ကို မျှော်လင့်ခြင်းမရှိဘဲ စေတနာသနနှင့်ဆောင်
ရွက်ခြင်း၊ (၄) အသိဉာဏ် တိုးတက်၍ ထက်မြက်
လာအောင် အားထုတ်ခြင်း၊ (၅) မလျှော့သော ဒွဲ
လုံလပိုခြင်း၊ (၆) အရာရာကို သည်းခံခွင့်လွှာတ်ခြင်း၊
(၇) သစ္စရှိခြင်း၊ (၈) အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
(၉) လောကကို ချုစ်တတ်ခြင်း၊ (၁၀) ဘက်မလိုက်
ဘဲ တစ်သမတ်တည်းနှင့် တည့်တည့်မတ် ဆောင်
ရွက်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။

ထောရပါဒ ပုဂ္ဂိုလ်သာအရ ဤကုသိုလ်
ကုသိုလ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရင်း အားထုတ်ရင်း
မိမိကိုယ်ကို ထက်မြက်အောင် ပြုအပ်၏။ မိမိကိုယ်
တိုင် ထက်မြက်ပါမှ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အကျိုးကို
ဆောင်ရွက်ရာ၌ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်
ဖြစ်၏။

ထိုကဲသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ မြန်မာနိုင်ငြှု လဲ

နမိန်အုပ်စု

များလာပါမှ မြန်မာနိုင်ငြှုသည် ခုစရိတ်များ တဖည်း
ဖြည်း ပ ပျောက်ပြီး သုစရိတ်များ တဖည်းဖြည်း
တို့များလာမည် ဖြစ်ပါ၏။ သုစရိတ်များ တို့များလာ
သည်နှင့် အမျှ မြန်မာနိုင်ငြှုသည် ဤမြိမ်းချမ်းသာယာ
လာမည် ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်လာနိုင်စေရန် လူတိုင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း
၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မားအောင် တည်ဆောက်မှု
ကို အလေးအနေကိုထားသော ထောရပါဒ ခုစရိတ်မြစ်ကို
မြန်မာနိုင်ငြှု ခိုင်မာသည်ထက် ခိုင်မာအောင် တည်
ဆောက်ရန်မှ တစ်ပါး အခြား နည်းကောင်းဟူ၍
မရှိပါကြောင်း အလေးအနေကို ခံယူအပ်ပါ၏။

(မြတ်ပန်းဆ စာအောင်၊ အတွေ့ဂျော်၊ အမှတ်၊ ၁၁၂။)

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရင်ရိဝ

ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဗုဒ္ဓတေပါ

ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိနေသည့် ပိဋကသုံးပါ၊ နိကာယ်
ငါးရပ် ပါဌိုတော်များသည့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်
တော်တိုင် ဟောကြားတော်မှုခဲ့သည့် မူရင်း အသနာ
တော် အစစ်အမှန်များ ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင်များ အားလုံးက လက်ခံ ယုံကြည်ထားကြ
ပါသည်။

ပါဌိုတော်များ၏ အဖွင့်ဖြစ်သည့် အငွကထား
နိကာ စသည်တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အလို
တော် အတိုင်း ဖွင့်ဆိုထားသည့် အဖွင့်ကျမ်းများ
ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်မှတ်ယူကာ၊ ထိုတိ အဖွင့်ကျမ်း
များ၌ လာရှိသည့် အနက်အမိပွာယ်များအတိုင်း
သသယ ကင်းစွာ လိုက်နာကျင့်ကြုလျက် ရှိပါသည်။

လိုက်နာ ကျင့်ကြုသောအခါ အငွကထား
နိကာ စသည့် အဖွင့်ကျမ်းများနှင့်တကွ ပါဌိုတော်

မြန်မာနိုင်ငံ

များသည် ပရိယတ္ထီ ဉာဏ်၊ ပဋိပတ္တီဉာဏ်၊ ပဋိဝေဇာ
ဉာဏ် ဟူသော ဉာဏ်သုံးမျိုးကို အဆင့်ဆင့် ပေးစွမ်း
နိုင်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ သာသနတော် သမိုင်း၌
ရဟန်ဘုရှိလုပ်များ မဆိတ်သူ၌ ခဲ့ကြောင်း လက်တွေ့
အားဖြစ်လည်း အခိုင်အမှာ သက်သေပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကမ္မာပေါ်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံများ
အားလုံးအနက် မြန်မာနိုင်ငံသည် မူရင်းအကျခုံးနှင့်
အပြည့်စုစုံသော ဗုဒ္ဓတေပါ ကျမ်းကို လက်
ဝယ် ထိန်းသီမ်းထားရှိနိုင်ခဲ့သည့် တစ်ခုတည်းသော
နိုင်ငံအဖြစ် ထည်ဝါစွာ တည်ရှိနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဗုဒ္ဓတေပါ တိမ်ကောခြင်း

ဗုဒ္ဓတေပါသည် မရှိမအသေခြား၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ စတင်
ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ဗုဒ္ဓတေပါ မပေါ်ပေါက်မီ
အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဝေဒစာပေသည် ရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။
ဝေဒစာပေကို ဆန့်ကျင်ကာ ဗုဒ္ဓတေပါ ပေါ်ပေါက်
ခြင်း ဖြစ်ရာ၊ ဗုဒ္ဓတေပေနှင့် ဝေဒစာပေတို့သည် နိုင်
တစ်ခါ ရုံးတစ်လုပ်ဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပြင်ဆင်ခဲ့
ကြပါသည်။

ထိုစိုက ဗုဒ္ဓတေပေသည် ဝေဒစာပေနှင့်သာ
မက ဂျိန်းစာပေနှင့်လည်း ပြင်ဆင်ခဲ့ရပါသည်။ သူ့

မြန်မာနိုင်ငံ

ရှင်များ၏ အဆိုအရ စေဒ္ဓပေကို သက္ကတဘာသာ
ဖြင့် မှတ်သားပြီ၊ ဂျိန်းစာပေကို အခွမှာဂံ ဘာသာ
ဖြင့် မှတ်သားပါသည်။ ထို့အတောက် စာပေများသည်
ဘာသာရေး သို့မဟုတ် သာသနာရေးသော
ပြဋ္ဌာန်းသည့် စာပေများသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာရေး သို့မဟုတ် သာသနာရေး
သောာမှာ ယုံကြည်မှုသွေးကို အခြေခံထား၍ လိုက်
နာကျင့်သုံးရသည့် သောာရှိပါသည်။ ဒဿန ဝါ
ဟာရဖြင့် ပြောရလျှင် ဘာသာရေး သို့မဟုတ် သာသ
နာရေး စာပေသည် သွေးပမာဏ စာပေ ဖြစ်သည်။
မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မမှားနိုင်ဟု ယုံကြည်ပြင်းခံရသူ
ဘုရား သို့မဟုတ် ဘာသာရေးဒေါင်းဆောင်ကို အား
ပြု၍ မိမိ ဉာဏ်မမိနိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များ၏ သွေး
တရားဖြင့် အကြောင်းမဲ့ လက်ခံယုံကြည်ပြီး လိုက်နာ
ကျင့်သုံးရသည့် စာပေ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာထက်
သွေးကို အလျင် စေားရပါသည်။ လပေါ် လ
ရောက်သည့် ဖြစ်ရပ်၏ မိမိ ဉာဏ်မမိသော်လည်း
သိပ္ပါပညာရှင်များကို ယုံကြည်၍ အကြောင်းမဲ့ လက်ခံ
ရသည့် သောာမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသောာမျိုးကို
ယုံကြည်မှုဖြင့် သက်လေပြခြင်း (= သအွေယျ သွေး)
ဟု ဆိုကြပါသည်။

မိမိဉာဏ် မမိမိဘဲလျက် ယုံကြည်မှုသွေးဖြင့်

မျှော်လှောင်မြင်

အကြောင်းမဲ့ လက်ခံရသည့် ကိစ္စမှာ လွှာယ်ကူသောကိစ္စ
မဟုတ်။ လူသားတို့၏ သဘာဝအရ မိမိတို့ ကိုယ်
တိုင် တွေ့ကြော်ခံစားရသည့် ဖြစ်ရပ်များကို ကျေနပ်စွာ
လက်ခံနိုင်သော်လည်း၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မတွေ့ကြော်
မခံစားရသည့် ဖြစ်ရပ်များသည် နယ်နိမိတ်အားဖြင့်
အလွန် ကျော်းမြောင်းသည် မှန်စေကာမှာ၊ ထို ကိုယ်
တွေ့များဖြင့် ဘာသာရေး သို့မဟုတ် သာသနာရေး
အဆိုအမိန့်များကို ချိန်ထိုး စံချိန်တင်၍ တွက်ချက်
ချင်ကြသည်။

ထိုအား ဒဿန ဝါဟာရအားဖြင့် “ပစ္စက္ခ
ပမာဏ” အော့အကြော်သိနှင့် “သွေးပမာဏ”
အော့အကြော်သိနှင့်သည် အချင်းချင်း မပြုလည်
သည့် အနေအထားတွင် ရှိကြပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် ပစ္စက္ခပမာဏ
(=ကိုယ်တွေ့သိ) နှင့် သွေးပမာဏ (=ဘာသာရေး
ကျေမးကိန်သိ) တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန်ကျင်ကြ
ပါသည်။ မိမိတို့ မသိ မမြင်နိုင်သည့် လောကုတ္တရာ
ရေးရာကိစ္စ၊ တမလွန်ရေးရာ ကိစ္စတို့သည် နောက်
တန်းသို့ တဖြည့်ဖြည့်းရောက်သွားကြပါသည်။

ပစ္စက္ခပမာဏ (=ကိုယ်တွေ့သိ) နှင့် သွေး
ပမာဏ (=ဘာသာရေးကျေမးကိန်သိ) တို့သည် အချင်း
ချင်း ဆန်ကျင်ကြသောအား ထိုအသိနှင့်မျိုးသိ

မျှော်လှောင်မြင်

အောင်ရန် “ကြားခံ” စာပေတစ်မျိုး ပေါ်ပါက်လာပါသည်။ ထိုကြားခံစာပေကို ဒသနဝါဘာရဖြင့် အနုမာန ပမာဏ (=ယဉ်စွဲစာပေ) ဟု ခေါ်ပါသည်။ ဒသန စာပေဟူ၍လည်း ခေါ်ပါသည်။ ဒီလိုဆို ဟူ၍လည်း ခေါ်ပါသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဒသန စာပေ၏ အနုမာန ပမာဏ၏ အလုပ်မှာ ပစ္စက္ခ ပမာဏ (=ကိုယ်တွေ့သီ) နှင့် သခြားပမာဏ (=ဘာသာရေး ကျမ်း/ကန်သီ) တို့ကို အချင်းချင်း ညီညွတ်စေရန် ရင်ကြားစွဲပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆန့်ကျင်ဘက် အင်အားစုနှစ်ခုကို စောပ်ပေးခြင်းမှာ လွယ်ကူသောကိစ္စ မဟုတ်။ နှစ်ဖက်စလုံး၏ အထင်မှား အမြင်မှားခြင်းကို ခံရတတ်သဖြင့် ထိုကဲ့သို့ အထင်မှား အမြင်မှားခြင်း မခံရစေရန် မိမိကိုယ်တိုင် မိမိ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်လည်ပြင်ဆင်နေရသည်နှင့်ပင် ဒသနစာပေသည် သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံး၌ မတည်ပြုမြှင့်သည့်သော်၊ မဆိုမာသည့် အနေအထားကို ဖော်ပြခဲ့ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လည်း တစ်ကျမ်းကို တစ်ကျမ်းကာ ပညာရှင်တစ်ဦး ကို ပညာရှင်တစ်ဦးက ထာဝစဉ် ချေဖျက်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အိန္ဒိယစာပေသိုင်းတွင် ဒသနစာပေကဗျာဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နှင်းကို စောစာပေသည် တိုက်

ရိုက်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သွယ်စိုက်သောအားဖြင့် ဖြစ်စေ ဒသန စာပေဂိုဏ်းများကို ပေါ်ပါးပေးပြီး ဒသန စာပေများနှင့် ရောနောသွားပါသည်။ အလားတူပင် ဂျိန်းစာပေသည်လည်း ဒသနစာပေနှင့် ရောနောသွားပါသည်။

ဗုဒ္ဓစာပေမှာ ဒသနစာပေနှင့် ရောနောသည် အပိုင်းနှင့် မရောနောသည် အပိုင်းဟူ၍ နှစ်ပိုင်းကဲ့ထွက်သွားပါသည်။ ဒသနစာပေနှင့် ရောနောသည် အပိုင်းမှာ “မဟာယာန” အမည်ဖြင့် ထင်ရှား၍၊ အခြား ဒသနစာပေများနှင့် အပြိုင်စည်းရုံးကာ မူရင်း ပါ၌ဘာသာဖြင့် မဟုတ်တော့ဘဲ သက္ကတဘာသာသို့ ကူးပြောင်းပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် တည်ရှိရစ်ပါသည်။

ဒသနစာပေနှင့် မရောနောသည် အပိုင်းမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ သီဟိုင်ကျွန်း (သီရိလက်) စသည့် တော်ပိုင်း ထောရိုဒ် ပုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံများသို့ ရောက်ရှိပုံ့နှံသွားပါသည်။

ဤသို့လျင် ဒသနစာပေနှင့် အရောမခံလိုသည့် ထောရိုဒ် ပါ၌ ပိဋကတ်တော်များသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ တိမ်ကောသွားရပြီး၊ ဒသနစာပေနှင့် အရော ခံလိုသည့် သက္ကတပိဋကတ်တော်များသာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကျိုးရစ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်ပိုင့်

၁၂

မြန်မာဘာ

ကတ် စာပေသဘာ ဆုတ်ယူတြီး အသုနစာပေ
သဘောသာ ထင်ရှား ကျွန်ုရစ်ခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ပါဋ္ဌဌ ပိဋကတ်စာပေ

ဗုဒ္ဓ၏ ပါဋ္ဌဌပိဋကတ်စာပေသည် သဒ္ဓအားဖြင့်လည်း
မည်သည့်ဘာသာနှင့်မျှ အရောအနွောမခံဘဲ မူရင်း
ပါဋ္ဌဌဘာသာ အတိုင်းပင် တည်ရှိစေရန် ရှေ့ဆရာ
များ အစဉ်အဆက် အားထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ အန္တ
ကထာ ယောင်းများ သီဟိုင်းကျွန်ုး (သီရိလက်း)၌
သီဟိုင်းဘာသာဖြင့် ရှိနေခြင်းကို အင့်ကထာဆရာ
ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသသည် ပါဋ္ဌဌဘာသာသို့ ပြန်လည်
ပြောင်းယူခဲ့ပါသည်။

ဘာသာတစ်ခုမှ ဘာသာတစ်ခုသို့ ပြောင်းယူ
ခြင်းသည် အနည်းနှင့်အများ မူရင်း အနက်အမို့ယ်
ကို ချုတ်ယွင်းစေနိုင်သဖြင့်၊ မူလ ရှိရင်းစွဲ ဘာသာ
အတိုင်း ပြန်လည်ထားခြင်းက ပို၍ ကောင်းမွန်သဖြင့်
ထိကဲသို့ ပြန်လည်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း အင့်ကထာ
သစ် ဆရာ ရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓယောသက အမှာအထား
ပြုပါသည်။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ ပါဏ္ဏပိဋကတ်စာပေ
သည် သဒ္ဓအားဖြင့်လည်း သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ပါ
သည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ပါဏ္ဏပိဋကတ်စာပေသည် အနက် အား-

စွဲများ သီဟိုင်းကျွန်ုး

ဖြင့်လည်း မူရင်း အရင်းအတိုင်းပင် သဒ္ဓပမာဏ
အဆင့်မှ လျောကျေမခဲ့ပါ။ သဒ္ဓပမာဏအဆင့်တွင်
ပရိယတ္ထီ သီလည်း ပါဝင်သည်။ ပဋိပတ္တီသီလည်း
ပါဝင်သည်။ ပဋိဝေဓသီလည်း ပါဝင်သည်။ ပရိ
ယတ္ထီ သီမှာ အသုနစာပေကဲသို့ “အနုမာန ပမာဏ”
သဘော ရှိပါသည်။ ပဋိပတ္တီသီမှာ လောကို ကိုယ်
တွေဖြစ်ရပ်ကဲသို့ “ပစ္စက္က ပမာဏ” သဘော ရှိပါ
သည်။ ပဋိဝေဓ သီမှာ လောကုတ္တရာ ကိုယ်တွေ၊
ဖြစ်ရပ်ကဲသို့ “သစ္စကရဏ ပမာဏ” သဘော ရှိပါ
သည်။

သို့ဖြစ်၍ သဒ္ဓပမာဏ (=ဘာသာရေး ကျွမ်း
ကန်သီ) စာပေဖြစ်သည် ပါဏ္ဏပိဋကတ်စာပေသည်
မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က ယော
ကြားတော် မူခဲ့သည့်အတိုင်း သဒ္ဓအားဖြင့်လည်း
သန့်ရှင်းသည်။ အနက်အားဖြင့်လည်း သန့်ရှင်း
သည်။ အစ အလယ် အဆုံး ကောင်းခြင်း သုံးပါးနှင့်
လည်း ပြည့်စုသည်။ အပိုအလို မရှိ။ အားလုံး ပြည့်စု
သည်။

အချုပ်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ ပါဏ္ဏပိဋကတ်စာပေ
သည် လောကိုကိုယ်တွေ. (=ပဋိပတ္တီ)နှင့် လောကုတ္တ
ရာ ကိုယ်တွေ. (=ပဋိဝေဓ) တို့ကိုပါ ဖော်ပြန်စွမ်း
ရှိသဖြင့် အမြဲတစေ ယူတို့ (=အနုမာန ပမာဏ)

မြန်မာဘာ

နှင့် ပြည့်စုနိုင်စမ်း ရှိပါသည်။ အကယ်၍ ယုတ္တိနှင့်
မပြည့်စုဟု ထင်လျင်လည်း ထင်သု၏ ဉာဏ်ပညာ
နဲ့မှုနှင့် အတွေ့အကြံနှင့် နယ်နိမိတ် ကျော်မှုကြောင့်သာ
ဖြစ်ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ယုတ္တိဟူသည် မြင်
တစ်ပိုင်း မမြင်တစ်ပိုင်းဖြင့် သက်သေပြခြင်းမျိုး
(=ဒီဇိုင်ဘိဒီ)° ဖြစ်၍ လောက်ကိုယ်တွေ့
မြင် (=ပဋိပတ္တီ) နှင့် လောက်တွေ့ရာ ကိုယ်တွေ့မြင်
(=ပဋိဝေစ) တို့ နယ်နိမိတ် ကျယ်ဝန်းသည်နှင့်အမျှ
ဉာဏ်ပညာ ထက်မြေက်မှု ရှိနိုင်ပြီး၊ ယုတ္တိ (=အနုမာန်)
တို့ နယ်နိမိတ် ကျော်၍ ကျော်၍ သွားသောကြောင့်
ဖြစ်ပါသည်။

ဉာဏ်ပညာ ထက်မြေက်မှု ရှိနှုန်းအတွက် ဗုဒ္ဓ၏
ပါဠိပိဋကတ်စာပေ (=ယုတ္တိ) သည် အလုံခုံယုတ္တိ
ဖြင့် တန်ဆောင်ပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍
ဒဿန ပညာရှင်များက စစ်မှန်သည့် ကိုယ်တွေ့
ဟူသည် အမြဲတမ်း ယုတ္တိနှင့် ပြည့်စု၏ (နဲ့ ဟိ
ဒီဇွဲ အနုပ ပန္တနား)၎ ဟု တည့်တည့်တည်း
ဝန်ခံကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၁ ဒီဇိုင်ဘုံ အမြဲတမ်း မပြင်ကို သက်သေပြခြင်း
၂၁ ဒီဇွဲ နှင့်ကန့်သည့်အပြင်၌ အနုပ ပန္တနား၊ ယုတ္တိများသည်။
နှုန်း မရှိသည်။

ဗုဒ္ဓ၏စာပေ မလို့မအသေ ပြင်ပသို့ ပုံ့နှံခြင်း
ဗုဒ္ဓဘေးမှာ နှစ်ပိုင်း ရှိပါသည်။ တစ်ပိုင်းမှာ ဒဿန
စာပေ (=အနုမာန် ပမာဏ) နှင့် ရောနောသည်
အပိုင်းဖြစ်၍ ထိအပိုင်းမှာ သက္ကတဘာသာနှင့် ရှိပြီး
တိဘာက်၊ တရာတ စသည့် တိုင်းပြည့်များသို့ ရောက်ရှိ
ပုံ့နှံသွားပါသည်။ ထိအပိုင်းကို “မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ” ဟု ခေါ်ပါသည်။ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ
၏ မူရင်းမှာ မဟာယာန သက္ကတဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ပါ
သည်။

မဟာယာန သက္ကတ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မိမိ
ရောက်ရှိရာ အသာရှိ ထိထိလှမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်
ရောနောကာ စာပေအသွေး အမျိုးမျိုးကို ဆောင်
သဖြင့် “ငင်ဝါဒ” သည် မူရင်း မဟာယာနနှင့် တရာတ
ဝါဒမှ ပေါက်ဖွား ပေါ်ထွန်းခဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်မှာ မဟာယာန ပိဋကတ်တော်များ
အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပြင်ပသို့ ရောက်ရှိပုံ့ ဖြစ်ပါသည်။

နောက်တစ်ပိုင်းမှာ ဒဿနစာပေနှင့် မရောဘဲ
မိမိချည်း သီးသန့် တည်ရှိသည့်အပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။
ထိအပိုင်းမှာ မူရင်း ပါဠိဘာသာနှင့် ရှိပြီး သီဟို၏(သီရိ
လက်ာ)၊ မြန်မာ၊ ယိုးဒယား (ထိုင်း) စသည့် တိုင်း
ပြည့်များသို့ ရောက်ရှိ ပုံ့နှံသွားပါသည်။ ထိအပိုင်း
ကို “တောင်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ” ဟု ခေါ်ကြပါသည်။

ထောင်ပိုင်းမှုဒ္ဓဘာသာ၏ မူရင်းမှာ ရှင်မဟာကသာပစသည့် မထောင်ကြီးများ ပထမ သဂ္လာယနာတွင် အတည်ပြုခဲ့သည့် ထောဝါဒ ပါဋ္ဌဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ပါသည်။

ထောဝါဒ ပါဋ္ဌဗုဒ္ဓဘာသာသည် မည်သည့် တိုင်းပြည်သို့ရောက်ရောက် မိမိရောက်ရှိရာ အသရှိ ထိလှမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရောနောခြင်း မရှိဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အတိုင်း ပါဋ္ဌဘာသာ ဖြင့်ပင် အပိုအလိမရှိ အားလုံးပြည့်စုံမှ (=ကောင်လပရိပုအဲ) ဂဏ်ကို အစဉ်တစိုက် ထိန်းသိမ်းခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ပါသည်။

ထောဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာရောက်ရှိရာ တိုင်းပြည့် ရှိ ပညာရှင်များသည် မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လိုက် လျော့ညီထွေ ရှိလေအောင် မူရင်းထောဝါဒ ပါဋ္ဌပိဋကတ်တော်များကို သင့်လျော်ရာ ဘာသာစာပေ များဖြင့် ဖွင့်ဆို ပြုစကြစေကာမှာ မူရင်းကို မည်သည့် အခါမျှ ပျောက်ပျက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘဲ ဖွင့်ဆို ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် မူရင်းပိဋက (=သာချ) သည် ဆင့်ပွားအဖွင့် (=သာစန်) များ ခြုံကာ ကာဏ်အလိုက် သီးခြားစိပ် တည်ရှုပါသည်။ ထိထိလှမျိုးများ၏ ယဉ်ကျေးမှုများသည် ထောဝါဒ မြန်မာဘာသာ၏

ပါဋ္ဌပိဋကတ်တော်များကိုသိ မည်သည့်အခါမျှ မူရင်း အစ်ယောင်ထောင်ကာ ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ဝါဒသစ် တစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိပါ။

မူရင်း ပါဋ္ဌပိဋကတ်တော်များသည် မူရင်း အတိုင်းပင် သီးခြားတည်ရှုပြီး အဖွင့်ကျွမ်းများသည် လည်း မူရင်းယောင် မထောင်ဘဲ သိမဟုတ် ဝါဒသစ် တစ်ရပ်အဖြစ် မရပ်တည်ဘဲ အဖွင့်ကျွမ်းများ အနေ ဖြင့်ဘာ သီးခြား ရှိခဲ့ပါသည်။ ဤသည်မှာ ထောဝါဒ ပိဋကတ်တော်များ၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပြည်ပသို့ ပုံးနှံ ရောက်ရှိပုံ ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓစာပေအပေါ် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ခံယူချက်

ဗုဒ္ဓပိဋကတ်တော်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ စတင် ဝင်ရောက်ချိန်တွင် အရောရော အနောနော ဝင်ရောက်ဟန် တူပါသည်။ မဟာယာနလည်း ပါသည်။ ထောဝါဒလည်း ပါသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို တဖြည့်ဖြည့် စိစစ်ရှာဖွေပြီး မဟာယာနများကို မြန်မာနိုင်ငံမှ ဖယ်ရှားပစ်ခဲ့ပါသည်။ ထောဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုသာ အစဉ်တစိုက် သန့်ရှုံးစုံကြယ် အောင် အားထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဝင်များသည် ထောရဂါဒ ပိဋကတ်တော်များထဲသို့၊ မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကို အခြေခံသည့် ဝါဒသစ်များ ကိုလည်း ထပ်ထည့်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သူများ ထပ်ထည့် ထားသည့် မဟာယာန ဝါဒလက်သစ်များကိုလည်း လက်ခံခြင်း မပြုခဲ့ပါ။

ထောရဂါဒ ပါ၌ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာ နိုင်ငံ၌ အရောအနွေ မရှိစေဘဲ အစင်ကြယ်ဆုံး တည်ရှိခေါင်းသည် ရှေ့မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ အစဉ်တစိုက် တည်ရှိခဲ့သည့် ဆန္ဒပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့၌ ရှိသည့်ဆန္ဒကိုပင် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များသည် ရှုက်ယူမဆုံး ရှိကြပါသည်။

ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ သက္ကတစာပေများကို သွတ်သွင်းစေခဲ့ပါ သည်။ ထိုသို့ သွတ်သွင်းစေရာတွင် အေးကျမ်း၊ ဇော်ကျမ်း၊ သုဒ္ဓါကျမ်း၊ အလက်ရကျမ်း စသည် ဘာသာရေး မန္တယ်သည့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျမ်းများ ကိုသာ သွင်းစေခဲ့ပါသည်။ ဘာသာရေးနှစ်သည့် ဒသန စာပေဆိုင်ရာ ကျမ်းများကိုမူ သွင်းခွင့် မပြုခဲ့ပါ။

ဘာသာရေးနှစ်ယ်သည့် စာပေများကို သွင်းခွင့် ပြုခဲ့လျှင် ဘုရား၌ ယုံမှားမူ (=ဗုဒ္ဓကာံတိ)၊ တရား၌ ယုံမှားမူ (=စမ္မာကာံတိ)၊ သံလာတော်၌ ယုံမှားမူ။

မြန်မာနိုင်ငံ

(=သံလာ ကာံတိ) စသည့် တွေးတော်ယုံမှားမူ ပိုစီ ကိုစွာများကို ပြုစပျိုးထောင်ပေးရာ ရောက်မည် စီးရိမ် သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် မြန်မာမင်းများ လက်ထက် ဦးလည်း ထောရဂါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အရောအနွေ မရှိစေဘဲ အစင်ကြယ်ဆုံး တည်ရှိစေရန် အားထဲတဲ့ ခဲ့ကြပါသည်။ ယနေ့ခေတ်သည် အတွေးအခေါ်ကို ဦးစားပေးသည့်ခေတ် ဖြစ်ပါသည်။ အတွေးအခေါ် ကို ဦးစားပေးသည့်အလျောက် ထောရဂါဒ ပိဋကတ် စာပေတွင် မည်သည့် သုတ္တန်သည် ဘုရားဟော မဟုတ်ဘဲ နောက်မှထည့်သည့် သုတ္တန်ဖြစ်ကြောင်း၊ မည်သည့်သုတ္တန်သာ မူရင်းဖြစ်ကြောင်း စသည့်ဖြင့် စိစစ် လေ့လာသည့်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထိုသို့ စိစစ်ကြသည့်မှာ ထောရဂါဒ ပိဋကတ် အစစ်ကိုသာ တန်ဖိုးထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ စိစစ်ပေဖန်ကာ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိနေသည့် ပါ၌တော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသည့် ပါ၌ပိဋကတ်တော်များသည် မူရင်း စစ်စစ်များသာ ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အားလုံးက ယုံကြည် လက်ခံထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုယုံကြည် ချက်ကြောင့်ပင်လျှင် ထောရဂါဒ ပိဋကတ်တော်များ ကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု

မြန်မာနိုင်ငံ

နှင့် မရောနော၊ သူတစ်ပါးတို့ ရောနောထားသည့်
စာပေများကိုလည်း ပိုင်ကတ်အဖြစ် မိမိတိုက် လက်ခံ
ရန် အသင့် မရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

၆၅ ဝါဒ

၆၅ ဝါဒသည် မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တရာတ
ရှေးဟောင်းဝါဒ (=တာဒို) တို့ မူပေါင်း ရောနော
ရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ဝါဒသစ်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါ
သည်။ ၆၅ဝါဒ၏ ပခာနကျမ်းစာများ ပညာ ပါရမီ
တာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်း၏ အကျဉ်းချုပ် ဟဒယ
သုတေသန ၆၅ဘန်းကြီးကျောင်းများ၏ နေ့စဉ် ညတိုင်း
ခွဲတ်ဖတ်ကြောင်း ဆိုကြပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ၆၅ဝါဒ၊ ၆၅စာပေသည်
ဒသနစာပေ အမျိုးအစား (=မဟာယာန) ကို မိမိ
တို၏ ကာလ၊ ဒေသ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လိုက်လျော
ညီညွှေ ရှိစေရန် တစ်မျိုးတစ်ဖူး ပုံစွန်းထားသည့်
ဝါဒနှင့် စာပေသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၆၅ဝါဒ၊
၆၅စာပေသည် ထို့ခေတ်၊ ထို့ဒေသ၊ ထို့ယဉ်ကျေးမှု၏
သရပ်ဖော် ပန်းချီကားသဖွယ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသော်
ဆိုခွင့်ရှိမည် ထင်ပါသည်။

ဆိုခွင့်ရှိ၍ ဆိုရလျှင် ၆၅ဝါဒ၊ ၆၅စာပေသည်
ခေတ်ကာလအားလုံး၊ ဒေသအားလုံး၊ ယဉ်ကျေးမှု

အားလုံးတို့၏ ထာဝစ်း မှန်ကန်သည့်ဝါဒနှင့် စာပေ
ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရန် အခက်အခဲ ရှိပါသဖြင့် ထို့ခေတ်၊
ထို့ဒေသ၊ ထို့ယဉ်ကျေးမှု၏ သရပ်ဖော် ပန်းချီကား
သဖွယ်သာ ဖြစ်ပြီး အခြားခေတ်၊ အခြားဒေသ၊
အခြားယဉ်ကျေးမှု၏ သရပ်ဖော် ပန်းချီကားသဖွယ်
မဖြစ်နိုင်ကြောင်း အခိုင်အမှ ဆိုရပါမည်။

ဘာသာရေး စာပေများတွင် ကာလ၊ ဒေသ
တို့ဖြင့် ကန်သတ်၍မရဘဲ ထာဝစ်းမှန်သည့် သဘော
(=Impishable Truth) နှင့် ကာလ၊ ဒေသတို့ဖြင့်
ကန်သတ်ခြင်း ခံရကာ အခိုက်အတန် မှန်သည့်
သဘော (= Pishable Truth) တို့သည် အစုံလိုက်
ပါဝင်ကြပါသည်။

ထိုအမှန်သဘော နှစ်မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍
ပုံစံကို ဆိုရလျှင် ထေရဝါဒ ပိုင်ကတ်တော်များတွင်
အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်၌ ထာဝစ်း မှန်သဘော
ပြဋ္ဌာန်း၍၊ အခိုက်အတန် မှန်သဘော ပြဋ္ဌာန်းခြင်း
မရှိပါ။ သုတေသနဒေသနာတော်များ၊ အထူးအားဖြင့်
စေသုတေသနရာစာတော် စသည့် ဒေသနာတော်တို့၏
အခိုက်အတန် မှန်သဘော ပြဋ္ဌာန်း၍၊ ထာဝစ်း မှန်
သဘော ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မရှိပါ။

စေသုတေသနရာ ဇာတ်တော်၌ ဒါနပြုခြင်း
သဘောသာ ထာဝစ်းမှန် ဖြစ်၍၊ စေသုတေသနရာမှင်း

ကြီး၏ ဒါနပြုပုံ ပြနည်းသည် သူ့ခေတ်၊ သူ့အသာ သူ့ယဉ်ကျေးမှုအရ မှန်ကန်သည့် အခိုက်အတန် မှန် သဘောများ ဖြစ်ပါသည်။ ထာဝစ် မှန်သဘောကို ကာလ ဒေသမရွေး ယူသုံးခွင့်ရှိသဖြင့် ယူသုံးသော် အကျိုးရှု၏။ အခိုက်အတန် မှန်သဘောကို ကာလ ဒေသမရွေး ယူသုံးခွင့် မရှိသဖြင့် ယူသုံးသော် အကျိုး ယုတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဘာသာရေး စာပေတစ်ခုကို ယူသုံးရန် အားထုတ်ခဲ့သော ထာဝစ်မှန် ကဏ္ဍနှင့် အခိုက်အတန်မှန် ကဏ္ဍတိုကို ပိုင်းခြားစိစစ်ပြီး၊ ထာဝစ်မှန် ကဏ္ဍကို မျက်စီမံတ် ယူသုံးနိုင်ပါသည်။ ယူသုံးလျင် လည်း အကျိုးရှိပါသည်။ အခိုက်အတန် မှန် ကဏ္ဍကိုမှ ပိမိတို့ခေတ်၊ ပိမိတို့အသာ၊ ပိမိတို့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လိုက်လျောမှု ရှိမရှိ စိစစ်ပြီးမှ သုံးသင့် မသုံးသင့် စဉ်းဆားသင့်ပါသည်။ အခိုက်အတန် မှန်သဘောကို ထာဝစ် မှန်သဘောအဖြစ် ယူဆပြီး အရမ်းကာရော သုံးစွမ်းလျင် အကျိုးယုတ်ဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။

အသိတရားတိုင်း ကောင်းသည်မဟုတ်။ မိုးထိုက်သည့် အသိတရား (=သေဝိတ္ထု) သာ ကောင်းမှန်၍ မဖိုးထိုက်သည့် အသိတရား (=အသေဝိတ္ထု) မှာ မကောင်းမှန်ကြောင်း ဥပရိပဏ္ဍာသပါဌိတော် သေဝိတ္ထု သေဝိတ္ထုတွေတို့၏ လာရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍

မြန်မာဘာ

၍ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟများကို ခေါင်းပါးစေနိုင်သည် အသိပေး ပညာပေး စာပေများကိုသာ လေ့လာစုးစမ်းရန် အားပေးသင့်ပြီး လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟများကို တိုးပွားစေနိုင်သည် အသိပညာပေး စာပေများကိုမှ မလေ့လာ မရှုံးစမ်းမိစေရန် တားမြစ်ပိတ်ပင် သင့်ပါသည်။

တားမြစ် ပိတ်ပင်သင့်သည် စာပေများကို မတားမြစ် မပိတ်ပင်ဘဲ လေ့လာစုးစမ်းခွင့် ပြုခဲ့သော ထိုလေ့လာစုးစမ်းသုံးများသည် ပစ္စပြန် သံသရာ နှစ် ဖြာသော ဆုံးရုံးခြင်းကို ရင်ဆိုင်တွေကြံ့ရွှေ့ယူ ရှိပါ သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါက တားမြစ်ပိတ်ပင်သင့်လျက် မပိတ်ပင်သုံးများလည်း အထိုက်အလျက် တာဝန်ရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

င်ဝါဒသည် ငါ့စွဲ (=အတ္ထု) ဖျောက်ရန် ဖြစ်သည်။ ငါ့စွဲ (=အတ္ထု) ဖျောက်ပြီးနောက် ဆောင်ရွက်မှ မှန်သမျှ၍ လွှာတ်မြောက်မှု ချမ်းသာကိုသာ တွေ့ရှိခဲ့စားရပါသည်။ ဥပမာ - မိန်းမပျိုကို ပွေ့ဖက်သော င်ဘာန်းကြီးခြား ငါ့စွဲ (=အတ္ထု) မရှိတော့သဖြင့် အပြစ် မဖြစ်ဘဲ စိတ်လွှာတ်လပ်မှု ချမ်းသာကို ခဲ့စားရပြီး၊ ယင်းအမှာကို အပြစ်မြင်သုံးသာ ငါ့စွဲ (=အတ္ထု) ရှိသဖြင့် အပြစ်ဖြစ်ကာ စိတ်ကျော်ကျေပ်မှု ခုက္ခာကို ခဲ့စား အသည်။

မြန်မာဘာ

သို့ဖြစ်၍ ငါ့စွဲ (=အတ္ထ) ပျောက်ရေးအတွက်
ဖြစ်ပျက်ရမှတ်သည့် ထေရဝါဒကျင့်စဉ် (=လမ်းရည်)
ကို မလိုက်ဘဲ၊ ဖြစ်ပျက် ရရှိမှတ်ရသည့် င်ကျင့်စဉ်
(=လမ်းတို့) လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ထိလည်း ထိရောက်
သည်။ အကျိုးလည်း ရှိသည်။

င်ကျင့်စဉ်ဆိုသည်မှာ ကောင်း မကောင်း၊
သို့မဟုတ် အမှန် အမှား၊ သို့မဟုတ် ကုသိလ် အကု
သိလ် တို့ကို ငါ့စွဲဆန် အမြခံကာ တွေးတော်ခြင်း
အားဖြင့် မူလ ပကတိစိတ်ကို အကျိုးချုပထားဘဲ
သူ့အတိုင်း လွှတ်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့
လွှတ်ပေးထားလျှင် အကန့်အသတ် အဆုံးအစ မရှိ
သော ပကတိ တရားကြီးကို တက္ကးတကာ မကြီးစား
ရဘဲ ဖျေတ်ခနဲ ပွင့်လာသည့် ညာကြုဖြင့် သိမ်ငြုံး
အန္တာညာကို ရရှိနိုင်သည်။ ဤသည်မှာ င်ကျင့်စဉ် အကျိုးချုပ် ဖြစ်သည်။

ထေရဝါဒ ကျင့်စဉ်အရ ဖြစ်ပျက်ကို မရှာဘဲ
အန္တာညာကို မရရှိနိုင်ဟု ဆိုပါသည်။ င်ကျင့်စဉ်
အရ ဖြစ်ပျက်ကို မရှာဘဲ အန္တာညာကို ရရှိနိုင်သည်
ဟု ဆိုသည်။ ဤသည်မှာ ကျင့်စဉ် နှစ်မျိုးတို့၏
အချင်းချင်း ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင့်မှု ဖြစ်သည်။

မဖြောင့်မဖြောင့် ဆန့်ကျင့်မှုနှင့် ကိစ္စမရှိသေး။
ဖြစ်ပျက်မရှာဘဲ အန္တာညာကို ရရှိနိုင်သည် လမ်းစဉ်

မြတ်သွေ့ပို့

သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျု လမ်းစဉ်ဖြစ်
၍၊ ထေရဝါဒ ပိဋကတ်တော်အရ ယခုလက်ရှိ ကျင့်
သုံး နေကြသည့် ဖြစ်ပျက်ရှု လမ်းစဉ်သည် အန္တာ
ညာကို ရရှိနိုင်စေရန် ခက်သဖြင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏
အလိုတော်ကျု မဟုတ်ဘဲ အနွေကထာ ဆရာတို့၏
အယုအဆသာ ဖြစ်သယော ဖော်ပြခြင်းမှာ များစွာ
ကိစ္စရှိသည့် ပါဒ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ထိုဝါဒသည် မြန်မာပြည်ရှိ ထေရ
ဝါဒ ပိဋကတ်တော် အားလုံးကို ဘုရားအလိုတော်ကျု
မူရင်း အစစ်အဖြစ် လက်ခံယုံကြည်တော်မှုကြသည့်
ဆရာတော် သုသာတော်များကို တုန်လှုပ်ချောက်ချား
စေနိုင်သည့် ပါဒ ဖြစ်ပါသည်။ တုန်လှုပ် ချောက်ချား
ရုံးမှာ ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် တော်ပါသေး၏။ နောင်
အခါ အုကြောင်းကန့်ကွက်လာလျှင် ပို၍ စိတ်မချမ်းမေ့
ဖွယ် ဖြစ်ရပ်ဆိုးများနှင့် ကြိုတွေ့လာစရာ အကြောင်း
ရှုပါသည်။

မကြာသေးမိုက ဂန္ဓိခန်းမဆောင် ဟောပြာ
ပဲ တစ်ခု၌ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဦးပညီနာဘိဝံသက
င်းဝါဒသည် မြန်မာပြည်၌ မရှိသင့်ကြောင်း ဟော
ပြာသွားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မဟာစည် ဆရာ
တော်ကြီးကလည်း င်းဝါဒသည် မည်သည့်နည်းနှင့်
မျှ ဗုဒ္ဓဝါဒ မဟုတ်ကြောင်း အမိန့်ရှိဖူးသည်ဟု ဆိုပါ

မြတ်သွေ့ပို့

သည်။ ဤသည့်များမှာ င်ဝါဒအတွက် ကောင်း
သော အရိပ် နိမိတ်များ မဟုတ်ပါ။

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကို ဂွယ်ခွင့်အရ ဖြစ်
စေ၊ အသိဉာဏ် ကြွယ်ဝံ့ဖြီးရေးအတွက် ဖြစ်စေ
င် ဝါဒ၊ င် စာပေကို ပုနိပ်ထဲတဲ့ဝေခွင့် ပြုသင့်
မပြုသင့် စိုးစားလျှင် င်ဝါဒ၊ င်စာပေသည် ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင်များအတွက် ခွင့်မပြုသင့်သည် ဝါဒနှင့်
စာပေဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှုရပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် င် ဝါဒနှင့် င်
စာပေသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ဗုဒ္ဓဝါဒ
ယောင်ဆောင်သည့် ဗုဒ္ဓဝါဒအတု (=သဒ္ဓမ္မပို့ရပါက)
ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အတုအစ်
ခွဲမရအောင် အယောင်ဆောင်ခြင်းကို ဒသန ဝါ
ဟာရ အာဖြင့် “အဗျာသ” ဟု ၈၅၀ပါသည်။ အဗျာ
သ၏ အနက်မှာ အသိများခြင်း၊ အမြင်များခြင်း ဖြစ်၍
ယင်းဝါဟာရသည် မိစ္ဇာဒိဋ္ဌး (=အမြင်များမှာ)
ဟူသော ဝါဟာရ၏ ပရီယာယ် ဝါဟာရ ဖြစ်ပါ
သည်။ သစ်ငါတ်တိနှင့် သရဲ ခွဲခြား၍ မသိနိုင်သည့်
အတွက် သစ်ငါတ်တိကို သရဲ ဟု သိခြင်းမျိုးကို
“အဗျာသသီ” ဟု သုံးနှစ်းလေ့ ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အချို့သည် င်
ဝါဒနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒတို့၏ ခြားမှုကို မသိနိုင်ဘူး၊ သစ်
ငါတ်တိကို သရဲထင်သလို င်ဝါဒကိုပင် “ဗုဒ္ဓဝါဒ”

ဟု ထင်နေကြပါသည်။ ဤမျှအထိ င်ဝါဒသည်
ဗုဒ္ဓဝါဒယောင် ဆောင်စွမ်းနိုင်ပါသည်။

ကသာသသယ်တဲ့၊ သဒ္ဓမ္မပို့ရပါက သတ္တု
အမြားဝါဒများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာနာကို မဖျက်နိုင်
ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဝါဒ အတုသည်သာ ဗုဒ္ဓဘာသာနာကို
ဖျက်နိုင်ကြောင်း လာရှိသဖြင့် င် ဝါဒ၊ င် စာပေ
သည် ဗုဒ္ဓဘာသာနာကို ဖျက်ဆီးမည့် အတွင်းရန်သူ
ဖြစ်ပါသည်။

သိဖြစ်၍ အတွင်းရန်သူဖြစ်သည် င်ဝါဒ၊
င်စာပေကို မြန်မာပြည်၌ လက်ခံအားပေးခြင်း၊ မပြ
သင့်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ အကယ်၍ လက်ခံအား
ပေးခြင်း၊ ပြခဲ့လျှင် မြန်မာပြည်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏
ထေရာဒါဒ အသိသည် မရင့်ကျက်သေးသဖြင့်၊ င်၏
စည်းရုံးဖြားယောင်းမှုကို ခံနိုင်ဖွယ် မရှိသောကြောင့်
ထေရာဝါဒသည် အီနိုယ်၍ ပျောက်ကွယ်ခဲ့သလို
မြန်မာပြည်၌လည်း ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်သည့်
အန္တရာယ် ရှိပါသည်။

စိတ်သည် င်တို့ ပြောသည့်အတိုင်း လွတ်
ပေးထား၍ ပဖြစ်၊ လွတ်ပေးထားလျှင် မကောင်းမှု၌
မွေးလျှော်ပြီး သံသရာ အစုန်အတိုင်း မျောပါသွား
တတ်သည် (=အနသေတဂါမီ) သဘော ရှိပါသည်။
သံသရာ အစုန်အတိုင်း မျောပါ မသွားရလေအောင်
စိတ်ကို သတိဖြင့် ထိန်းသိမ်းရပါသည်။ စောင့်ရှုက်

ရပါသည်။ သို့မှသာ စိတ်သည် သံသရာ အဆင့် (=ပဋိသောတူမိ) သဘောရှိကာ ချမ်းသာစစ် ချမ်းသာမှန်ကို ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း ပိဋကတ်တော်၌ လာရှိပါသည်။

ငါးပွင့် ဖြစ်ပျက် (=အနီစွဲ) ကို မြင်မှ အနတ္ထ ကို မြှင့်နိုင်ကြောင်း အနတ္ထကို မြင်မှ ငါ့ (=အတ္ထ) ကို ပယ်နိုင်ကြောင်း နဝ်လ္လာရန်ကာယ အငွကထာ သမ္မာစိသတ် (နွှ-၅၅၈) ၌ လာရှိပါသည်။ သို့ဖြစ် ၍၏ ငါ့ (=အတ္ထ) ကို ပယ်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်ပျက် (=ဝိပသုနာ) ကို ရှုမှတ်ရပါမည်။ ဝိပသုနာကို ရှုမှ မင်္ဂလာတ်ကို ရနိုင်ပါသည်။ မင်္ဂလာတ်ကို ရမှ ငါ့ (=အတ္ထ) ကို ပယ်နိုင်ပါသည်။

ပြတ်ပျက်ကို ရှုမှတ်ခြင်း မရှိဘဲ၊ တစ်နည်း အားဖြင့် ပဋိပတ္တိကို ကျင့်သုံးခြင်းမရှိဘဲ မင်္ဂလာတ်ကို ရနိုင်ကြောင်း၊ ငါ့ (=အတ္ထ) ကို ပယ်နိုင်ကြောင်း ထောဂါဒ် ပိဋကတ်တော်၌ မလာရှိပါ။ ဒေသနာ တော်ကို ကြားနာရ၍ တစ်ခဏာအတွင်း အရိယာ ဖြစ်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများမှပုံပင် ဖြစ်ပျက်ကို ရှုမှတ်ရခြင်း ဝိပသုနာသော ပါဝင်ပါသည်။ စိတ် ဖြစ် စဉ် လျင်မြှင့်မှုကြောင့် မပါဝင်သလို ထင်မှတ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပွဲဗော်:ကျွမ်းလာ အနွဲဗော် ရပစ္စည်း၊ ဥပနီသု ယ ပစ္စည်းတိုကို နားလည်လျှင် ဖြစ်ပျက်ရ။ (=ဝိပသု

နှင့် ကင်းပြီး မင်္ဂလာတ်ကို ရနိုင်ကြောင်း ငါ့ (=အတ္ထ) ကို ပယ်နိုင်ကြောင်း ဆိုကြသုတိ၏ ဝါဒ သည် မည်သည့်နည်း နှင့် လောဂါဒ် မညီညာတ် ကြောင်း နားလည်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကြောင့် ငါ့ (=အတ္ထ) ကို အစစ်အမှန် ပယ်လိုလျှင် မင်္ဂလာတ်ကို ရအောင် အားထုတ်ရမည်။ မင်္ဂလာတ်ကို ရနိုင်စေရန် ဖြစ်ပျက် (=ဝိပသုနာ) ကို ရှုမှတ်ရမည်။ ထိုထက် ကျော်းသော၊ တို့သော၊ ဖြတ်လမ်းကျော်း နည်းသည် ဤဗုဒ္ဓသာသန၏ မရှိပါ။ အကယ်၍ ရှိသည်ဆိုလျင် မသိ၍ ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ငင် ဝါဒသည် ငါ့ (=အတ္ထ) ကို ပယ်ရေး၌ ထောဂါဒ် ပေါ်လောက် ကျော်းသော၊ တို့သော၊ ဖြတ်လမ်းကျေ ာသာ၊ ထိုရောက်သော နည်းကောင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ထိုအဆိုမှာ ဒဿနဘေးတို့၏ အဆိုသာ ဖြစ်ပါသည်။ ငင်ဝါဒ အပါအဝင် ဒဿနဘေး အဆင့်သာ ရှိသည့် ဗုဒ္ဓတ္ထဘာသာကျမ်းတို့၌ မောဟံ ရဏ၌၊ ဝိမလုံစ ကုရာတေ ဗုဒ္ဓံ။

မောဟံ၊ အပိုဇ္ဈာဂိုံ၊ ရဏ၌၊ ပယ်၏၊ ဗုဒ္ဓံ၊ အသိဉာဏ်ကို။ ဝိမလုံစ၊ ကိုလေသာ ကင်းအောင် လည်း၊ ကုရာတေ၊ ပြု၏ -

ဟူ၍ ယုလ္လာဒေါ်ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်သိ (=အနုများ ပမာဏ) ဖြင့် ကိုလေသာများကို ပယ်နိုင်ကြောင်း

ဆိုကြပါသည်။ ဆိုသည့်အတိုင်းလည်း ယုံကြည်
လက်ခံကြပါသည်။ ဒဿနစာပေတို့၌ ဒဿန
ဝေဟာရအရ အသိသည် ယူတွေ့ခေါ်ကျိုးကြောင်း
ဆင်ခြင်သို့ (=အနုမှာနပမာဏ) နှင့် သာမန် ကိုယ်
တွေ့သီ (=ဝေဟာရ ပစ္စက္ခပမာဏ) ဟူ၍ ပေါင်း
နှစ်မျိုးသာ ပါဝင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍လည်း ကိုလေသာများကို အမြင့်ဆုံး
ညာ၏ (=အနုမှာဏ ပမာဏ) ဖြင့် ပယ်နိုင်သည်ဟု
ယုံကြည်လက်ခံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထေရဝါဒ ပိဋ
ကတ် စာပေါ်မူ -

ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်သို့ (=အနုမှာဏ ပမာဏ)၊
သာမန် ကိုယ်တွေ့သီ (=ဝေဟာရ ပစ္စက္ခပမာဏ)၊
အကျင့် ကိုယ်တွေ့သီ (=သဘာဝ ပစ္စက္ခပမာဏ)၊
လောကုတ္တရာ ကိုယ်တွေ့သီ (= အရိယ ပစ္စက္ခ
ပမာဏ)။

ပေါင်း လေးမျိုးတို့ ပါဝင်ပါသည်။

၁။ သာမန် ကိုယ်တွေ့သီ (=ဝေဟာရ ပစ္စက္ခပမာဏ) ဆိုသည့်မှာ
သမျှတိ သွောသီ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အကျင့် ကိုယ်တွေ့သီ (=သဘာဝ ပစ္စက္ခပမာဏ) ဆိုသည့်မှာ ရုံးများ
တရားတို့ကို သဘာဝအတိုင်း သိသည့် သဘာဝသွောသီ ဖြစ်ပါသည်။
၃။ လောကုတ္တရာ ကိုယ်တွေ့သီ (=အရိယ ပစ္စက္ခပမာဏ) ဆိုသည့်မှာ
မဟုတ်ဘဲ၊ မိုးပြုခဲ့သော် အရိယသွောသီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏
ချက်မှာ လယ်တိ သရာတော်တုရားကြီး၏ သစ္စတုံးပါ ဖြစ်သည်။

ထို့ပို့ လေးမျိုး ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ကိုလေသာ
များကို အမြင့်ဆုံးညာ၏ (=အရိယ ပစ္စက္ခပမာဏ)
ဖြင့်သာ ပယ်နိုင်သည်ဟု ထေရဝါဒ ပိဋကတ်စာပေါ်
လာရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ငါ့စွဲ (=အတွေ့) ကို ပယ်ရေး၌
င်ဝါဒနှင့် ထေရဝါဒသည် များစွာ ခြားနားပါသည်။
တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် င်စာပေနှင့် ထေရဝါဒ
ပိဋကတ်စာပေတိသည်။ သာမန် အားဖြင့် စာပေ
အသွင် (=ပရီယတ္တီ) ချင်း တူကြသော်လည်း အနှစ်
သာရ (ပဋိပတ္တီ၊ ပဋိဝေစ) ချင်း မတူကြပါ။

သို့ဖြစ်၍ ငါ့စွဲ (=အတွေ့) ကို ပယ်ရေး၌ င်
ဝါဒသည် ကျဉ်းသည်။ ထိုသည်၊ ဖြတ်လမ်းကျသည်၊
ထိရောက်သည်။ ထေရဝါဒသည် ကျယ်သည်၊ ရှည်
သည်၊ လမ်းရှည်ကျသည်၊ မထိရောက်ဟု ဆိုခွင့်မရှိ
ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် င်ဝါဒနှင့် ထေရဝါဒ
တို့၏ နှင့် ယုံ့ခြုံရ ရလောက်အောင် တူသည့်အချက်
များ မပါဝင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်၊ အတွေ့၃၊ အမှတ် ၆၊ စန်နာရီ ၁၉၉၆)